

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

SOUTHERN REACH
ÜÇLEMESİ 1

YOK OLUŞ

ALFA®

JEFF VANDERMEER
Ücretsiz PDF Kitap Alımı - <https://trancey.org>

"*Yok Oluş* her şeyi bir araya getirebilen o kitaplardan – hikâye, yazım tekniği ve fikir, iç içe geçmiş üçlü bir sarmal oluşturarak enerjik ve canlı bir şeye hayat veriyor. Kelime kelime büyüyerek, güçlü sarmaşıklara dönüşüyor ve zihninizin içine süzülerek onu ele geçiriyor. *Yok Oluş* dahice yazılmış, nefes kesen ve efsane olma gücüne sahip bir roman."

—CHARLES YU,
*How to Live Safely
in a Science Fictional
Universe*'in yazarı

YOK OLUŞ *South Reach Üçlemesi* 1

JEFF VANDERMEER

Jeff VanderMeer üç kere Dünya Fantezi Ödülünü aldı ve oldukça beğenilen kurmacaları 20'den fazla dile çevrildi. Kitapları *Publishers Weekly*, *LA Weekly*, *Washington Post*, *Amazon* ve *San Francisco Chronicle* ve başka birçok derginin yılın en iyi kitapları listesine girdi. Gençler için eşsiz yazarlık kampı olan Shared Worlds'ün kurucu ortağıdır. VanderMeer dünyanın her yerinde atölyeler düzenlemekte ve MIT ile Kongre Kütüphanesinde dersler vermektedir. Daha önce *Harikalar Kitabı* (Alfa, 2016) Türkçe yayımlanmıştır.

MİNE SARUCAN

Çengelköy'de doğdu ve hayatının büyük bir bölümünü orada geçirdi. İstanbul Üniversitesi Klasik Filoloji bölümünden mezun olduktan sonra aynı bölümde yüksek lisans yaptı ve şu an doktora çalışmaları-na devam etmektedir. Eşiyle birlikte Kanada'da yaşamakta ve serbest zamanlı çevirmenlik yapmaktadır.

Yok Oluş

© 2015, ALFA Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Annihilation: A Novel by Jeff VanderMeer

© 2014 by VanderMeer Creative, Inc.

Farrar, Straus and Giroux, LLC, New York ile yapılan antlaşmaya göre yayımlanmıştır.

Kitabın Türkçe yayın hakları AnatoliaLit Telif Hakları Ajansı aracılığıyla Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir.

Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni M. Faruk Bayrak

Genel Müdür Vedat Bayrak

Yayın Yönetmeni Mustafa Küpüşoğlu

Kitap Editörü Bilge Ceren Şekerciler

Kapak İllüstrasyonları Çağla Köseoğlu

Kapak Tasarımı Füsün Turcan Elmasoğlu

Sayfa Tasarımı Yavuz Karakaş

ISBN 978-605-171-481-3

1. Basım: Nisan 2017

Baskı ve Cilt

Melisa Matbaacılık

Çiftehavuzlar Yolu, Acar Sanayi Sitesi, No: 8, Bayrampaşa-İstanbul

Tel: (0212) 674 97 23 Faks: (0212) 674 97 29

Sertifika no: 12088

Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Alemdar Mahallesi, Ticarethane Sokak No: 15 34110 Cağaloğlu-İstanbul

Tel: (0212) 511 53 03 Faks: (0212) 519 33 00

www.alfakitap.com - info@alfakitap.com

Sertifika no: 10905

SOUTHERN REACH
ÜÇLEMESİ 1

JEFF VANDERMEER
YOK OLUŞ

ÇEVİREN
MİNE SARUCAN

ALFA®

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Ann için

01: BAŞLANGIÇ

Oraya ait olmayan kule, karaçam ormanının bitip, ilerisinde bataklık, sazlık ve rüzgârın eğrilttiği ağaçların başladığı düzlükten hemen önce topraktan yükseliyordu. Düz bataklık bölgesinin ve doğal kanalların ötesinde okyanus uzanıyordu, sahile doğru biraz daha ilerlendiğinde ise metruk bir fener vardı. Ülkenin bu bölgesi, anlaşılması pek de kolay olmayan nedenlerden dolayı uzun yıllardır terk edilmiş bir haldeydi. Bizler, iki yıldan uzun bir süredir X Bölgesi'ne girecek ilk keşif ekibiydik. Bizden öncekilerin bıraktığı ekipmanların büyük bir kısmı paslanmıştı. Çadırları ve barakaları ise mahvolmaya yüz tutmuştu. Önümdeki sakin manzaraya bakarken, hiçbirimizin buradaki tehlikeyi henüz görebildiğini sanmıyorum.

Dört kişiydik. Bir biyolog, bir antropolog, bir haritacı ve bir psikolog. Ben biyolog olandım. Bu kez hepimiz kadındık, keşifleri yönetenler tarafından karmaşık değişkenlere dayalı olarak seçilmiştik.

Hepimizden yaşça daha büyük olan psikolog keşif ekibinin lideriydi. Sınırı geçebilmemiz için hepimizi hipnotize etmiş ve sakın kalmamızı sağlamıştı. Sınırı geçtikten sonra sahile ulaşmak için dört gün boyunca zorlu bir yürüyüş yapmıştık.

Görevimiz basitti. Hükümetin X Bölgesi'ndeki gizemlerle ilgili araştırmasını devam ettirecek ve üstten yavaş yavaş sonuç üzerinde çalışacaktık.

Keşif çeşitli etkenlere ve şartlara bağlı olarak günler, aylar ve hatta yıllar bile sürebilirdi. Yanımızda bize altı ay yetecek kadar erzak vardı. İki yıllık bir diğer erzak ise üste depolanmıştı. Aynı zamanda gerektiği takdirde topraktan faydalananın da güvenli olduğuna bizi ikna etmişlerdi. Yiyeceklerimizin tamamı ya füme ya konserve ya da paketli haldeydi. En tuhaf aletimiz ise her birimize dağıtılmış olan bir ölçüm cihazıydı. Belimizdeki kemerlerden kayışla aşağıya sarkan bu alet, ortasında cam kaplı bir delik bulunan, siyah metalden küçük bir dikdörtgendi. Eğer delikte kırmızı yanarsa, "güvenli bir yere geçmek" için otuz dakikamız vardı. Aletin ne ölçümü yaptığı ya da kırmızı yandığında neden korkmamız gerektiği bize söylenmemişti. İlk birkaç saatten sonra, varlığına o kadar alışmıştım ki, ona bir daha bakmadım bile. Saat ve pusula almamız yasaklanmıştı.

Kampa ulaştığımızda yanımızda getirdiğimiz malzemeleri eski ve hasarlı olanlarla değiştirdik ve kendi çadırlarımızı kurduk. Barakaları ise X Bölgesi'nin bizi etkilemediğinden emin olduktan sonra tamir edecektik. Sonuçta son keşif ekibinin üyeleri

birer birer kaybolmuştu. Zaman içinde ailelerine geri döndüler, yani aslında yok olmadılar. Bilinmeyen nedenlerden ötürü X Bölgesi'nde ortadan kaybolmuşlar ve sonra da sınırın ötesindeki dünyada tekrar ortaya çıkmışlardı. Bu yolculuğun ayrıntılarını hatırlamıyorlardı. Bu geçiş on sekiz aylık bir zaman almıştı ve daha önceki keşif gezilerinde böyle bir şey yaşanmamıştı. Ancak bu tarz bir olay üstlelimizin tabiriyle “keşif gezisinin erken tasfiyesiyle” sonuçlanabilirdi, bu nedenle bizim bu bölgeye olan dayanma gücümüzü ölçmemiz gerekiyordu.

Aynı zamanda kendimizi çevrenin iklimine de alıştırmalıydık. Üssün yakınındaki ormanda siyah ayılar ya da çakallarla karşılaşabilirdik. Ani bir vraklama sesi duyup ürkmüş bir gece balıkçılığının size bir ağacın dalından baktığını görebilirdiniz. Dikkatsiz davranırsanız orada en az altı farklı türü bulunan zehirli bir yılanı basma olasılığınız vardı. Bataklıklarda ve derelerde dev su sürüngeçenleri gizleniyordu. Bu yüzden su örneklerini toplarken çok derin sularda yürümeye özen gösteriyorduk. Yine de ekosistemin bu yanları bizi pek de endişelendirmiyordu. Ancak diğer etkenler tedirginlik vericiydi. Çok uzun zaman önce burada kasabalar varmış ve biz de oralarda insanların yaşadığına dair tüyler ürpertici izlere rastladık. İçeride çökmüş kırmızı tavanlı çürümüş kulübeler, yarısı çamura batmış paslı vagon tekerleri ve bir zamanlar çiftlik hayvanlarının yaşadığı ahırın zar zor görünebilen iskeleti şimdi çam iğneleriyle dolu toprakla bezeliydi.

Daha da kötüsü, alacakaranlıkta duyulan o derinden gelen, güçlü inlemeydi. Denizden esen rüzgâr ve havadaki tuhaf sakinlik sesin yönünü belirlememizi engelliyordu. Bu nedenle ses selvi ağaçlarını saran siyah suyun içinden süzülüyor gibiydi. Bu su o kadar karanlıktı ki, içine baktığımızda kendi yüzlerimizi görebiliyorduk. Asla hareketlenmiyordu, bir cam gibi dümdüzdü, selvi ağaçlarını havasız bırakan gri yosun püskülleri üzerine yansiyordu. Bu bölgelerden ileriye, okyanusa doğru baktığınız zaman görebileceğiniz tek şey bu siyah su, selvi gövdelerinin griliği ve kesintisiz bir yağmur gibi aşağıya doğru sarkan hareketlessiz yosunlardan ibaretti. Duyabileceğiniz tek şey de o derinden gelen inlemeydi. Bunun etkisini orada bulunmadan anlamak mümkün değildi. Güzelliğini anlamak da mümkün değildi. Terk edilmişlikteki güzelliği görmek içinizde bir şeyleri değiştirir. Terk edilmişlik sizi ele geçirmeye çalışır.

Belirtildiği gibi kuleyi, ormanın zemininin suyla ağırlaşp bataklığa dönüşmeden evvelki kısmında bulduk. Bu, üsse gelmemizin dördüncü gününde gerçekleşti, zaten ancak o zaman kendimizi toparlayabilmiştik. Yanımızda getirdiğimiz haritalara ve bizden öncekilerin geride bıraktıkları su lekeli ve çam reçinesi bulaşmış belgelere bakarak burada herhangi bir şey bulmayı beklemiyorduk. Ama işte oradaydı, bodur çalılıkların saçaklarıyla çevrelenmiş, düşen yosunlardan dolayı yarı gizlenmiş bir halde patikanın solundaydı. Deniz kabukları ve çimento karışımından yapılmış gibi

görünen, grimsi taştan dairesel bir kütle idi. Çapı aşağı yukarı yirmi metreydi ve bu dairesel kütle toprak seviyesinden yaklaşık yirmi santim kadar yukarıdaydı. Yüzeyine onu yapanların amacını ya da kimliğini belli edebilecek hiçbir şey kazınmamış veya yazılmamıştı. Tam kuzeye doğru bakan dikdörtgen girişinden karanlığa doğru inen sarmal merdivenler görünüyordu. Giriş muz örümceklerinin ağları ve fırtınanın taşıdıklarıyla örtülüydü, ama aşağıdan serin bir hava akımı geliyordu.

Başlangıçta sadece ben onu bir kule olarak gördüm. Yerin altına doğru inen bir tünel olduğunu düşünecek olursak, aklıma kule kelimesinin neden geldiğini bilmiyorum. Buranın kolaylıkla bir yeraltı sığınağı ya da toprak altında kalmış bir bina olduğunu da düşünebilirdim. Merdivenleri görür görmez sahildeki feneri anımsadım ve aniden zihnimde bir önceki keşif ekibinin birer birer kaybolduğuna dair ve hemen sonrasında zeminin şekli bozulmadan ve önceden planlanmış bir hareketle, feneri her zaman durduğu yerde bırakarak alt kısımda kalan bölümünü bölgenin iç kısmına taşıdığına dair bir görüntü canlandı. Bu görüntüyü hepimiz orada dururken öyle muazzam ve derinlemesine ayrıntılarıyla yaşamıştım ki, şimdi o anı düşündüğümde, varış noktasına ulaştığımızdan bu yana, bunu sahip olduğum ilk mantık dışı düşüncem olarak kenara yazıyorum.

Haritalarına bakan haritacı, “Bu imkânsız,” dedi. Onu serin karanlıklar içinde bırakan akşamüzeri saatlerinin yoğun gölgesi, sözlerine nor-

malde yüklenmeyecek bir önem kazandırmıştı. Güneş bize imkânsız sorgulamak için çok geçmeden el fenerlerimizi kullanmak zorunda kalacağımızı söylüyordu. Gerçi ben bu işi karanlıkta yapmaktan da son derece memnun olabiliyordum.

“Ama işte orada,” dedim “tabii eğer topluca halüsinasyon görmüyorsak.”

Antropolog, “Mimari model açısından tanım-lamak güç,” dedi. “Malzemeler belirsiz, yerel menşeli olabilir ama bu inşaatın bu bölgede yapıldığını göstermez. İçine girmeden ilkel mi yoksa modern mi ya da ikisinin arasında bir şey mi olduğunu anlayamayız. Ayrıca ne kadar eski olduğu konusunda tahmin yürütmek istediğimden de emin değilim.”

Bu keşifle ilgili üstlerimize bilgi verme imkânımız yoktu. X Bölgesi'yle ilgili bu keşifteki kuralardan biri de, geri dönüşü olmayan bir kontaminasyon endişesi yüzünden dış dünyayla temasa geçilmemesiydi. Aynı zamanda yanımıza şu anki teknoloji seviyemizle örtüşecek çok az şey almıştık. Ne cep ne uydu telefonlarımız, ne bilgisayarlarımız, ne video kameralarımız ne de bellerimizden sarkan tuhaf siyah kutuların dışında karmaşık ölçüm cihazlarımız vardı. Fotoğraf makinelerimiz için geçici karanlık oda kurulumu gerekiyordu. Özellikle cep telefonlarının olmayışı diğerlerine gerçek dünyadan çok uzak hissettiriyordu, ama ben her zaman onlarsız yaşamayı tercih etmiştim. Silah olarak bıçaklarımız, kilitli bir sandık içinde antika tabancalarımız ve bir ta-

arruz tüfeğimiz vardı. Bir tek bu son saydığım günümüzün emniyet standartlarına uyan isteksiz bir ödün gibiydi.

Bizden beklenen sadece kayıt tutmamızdı, şu an yaptığım gibi; günlüğe benzer hafif, ama yok edilmesi neredeyse imkânsız, yaprakları su geçirmez, esnek siyah-beyaz kaplı ve yazı için mavi yatay, kenar boşlukları için de sol tarafta kırmızı çizgileri olan şunun gibi bir deftere. Bu günlükler ya bizimle birlikte geri dönecek ya da bir sonrakî keşif ekibi tarafından bulunacaktı. X Bölgesi'ni bilmeyenlerin, yaşadıklarımızı anlayabilmesi için, olabildiğince çok ayrıntı vermemiz konusunda uyarılmıştık. Aynı zamanda günlüklerimizi birbirimizle paylaşmamamız da emredilmişti. Üstlerimiz fazla bilgi paylaşımının gözlemlerimizi çarpıtabileceğine inanıyordu. Ama insanların birbirini etkilemesini engelleme çabası tecrübelerimden bildiğim kadarıyla boştur. Yaşayan ve nefes alan hiçbir şey tam anlamıyla objektif olamaz – hiçbir dış etken olmadığında bile, beyin gerçeği bulma uğruna kendini yok etmeye hazır olsa dahi.

Biz kuleyi daha detaylıca tartışmadan psikolog araya girip “Bu keşif beni heyecanlandırıyor,” dedi. “Siz de heyecanlandınız mı?” Bize özellikle bu soruyu daha önce sormamıştı. Eğitim sırasında daha çok, “Acil bir durumda ne kadar sakin kalabilirsiniz?” gibi sorular sorma eğilimindeydi. O zamanlar onun kötü rol yapan bir aktris olduğunu düşünmüştüm. Şimdi her şey daha net ortadaydı. Sanki liderimiz olmak bir şekilde onu geriyordu.

Onunla alay ediyor gibi görünmemeye çalışarak, “Kesinlikle heyecan verici... ve beklenmedik,” dedim ve bu çabamda biraz başarısız oldum. İçimde büyümekte olan huzursuzluk duygusu şaşırtıcıydı, çünkü benim hayallerimin ve düşlerimin yanında bu yaptığımız keşif çok sıradan kalıyordu. Zihnimde sınırı geçmeden önce o kadar çok şey görmüştüm ki, uçsuz bucaksız şehirler, tuhaf hayvanlar ve bir hastalık nöbeti sırasında dalgalardan yükselen dev bir canavarın kampımızın üzerine çöküşü..

O sırada haritacı sadece omuz silkmekle yetindi, psikoloğun sorusunu cevaplamamıştı. Antropolog ise benimle aynı fikirdeymiş gibi başını salladı. Kulenin aşağıya doğru inen girişi varlığını farklı bir şekilde hissettiriyordu, üstüne birçok şey yazmamıza izin veren boş bir yüzey gibiydi. Bu varlık aynı düşük ateş gibi belirmişti, hepimizi paçavra paçavra çevirmişti.

Size diğer üç kişinin isimlerini söyledim, bir önemi olsaydı. Ama sadece haritacı önümüzdeki bir iki günden daha fazla dayanacaktı. Ayrıca bizleri isim kullanmaktan zorla vazgeçirmişlerdi. Biz amacımıza odaklanmalıydık ve “kişiye özel her şey geride kalmalıydı”. İsimler geldiğimiz yere aitti. X Bölgesi içindeyken olduğumuz kişilere değil.

★

İlk başta beş kişiden oluşan bir keşif ekibiydik, bir de dilbilimci vardı. Sınırı geçebilmemiz için her birimizin parlak, beyaz bir odaya girmesi gerek-

mişti. Odanın kapısı diğer uçtaydı ve köşede de bir tane metal sandalye bulunuyordu. Sandalyenin yanlarına kayışlar için delikler açılmıştı. Bunun ifade ettiği anlam, ufak çaplı bir paniğe neden olsa da, ben çoktan X Bölgesi'ne ulaşmayı aklıma koymuştum. Bu odaları bünyesinde bulunduran tesis, X Bölgesi'yle alakalı tüm konularla ilgilenen gizli bir devlet kurumu olan Southern Reach'in kontrolü altındaydı.

Sayısız değerlendirmeler yapılırken ve tavan-daki havalandırma üzerimize bazen soğuk bazen sıcak hava üflerken öylece bekledik. Bir ara psikolog hepimizi ziyaret etti, ama ne söylendiğini hatırlamıyorum. Sonra odanın ucundaki kapıdan, uzunca bir koridorun sonunda iki kapısı olan toplanma alanına çıktık. Psikolog bizi orada karşıladı, ama dilbilimci bir daha ortalıkta görünmedi.

Psikolog sorularımıza sert bir bakışla karşılık vererek, "Tereddütleri vardı," dedi. "O geride kalmaya karar verdi." Bu hafif bir şok yaratmıştı, ancak vazgeçen aramızdan bir başkası olmadığı için bir rahatlama da vardı. Becerilerimiz düşünüldüğünde, o an en gözden çıkartılabilir dilbilimci gibi görünüyordu.

Kısa bir süre sonra psikolog, "Şimdi zihinlerinizi boşaltın," dedi. Bu, sınırı geçebilmemiz için bizi hipnotize etmeye başlayacağı anlamına geliyordu. Daha sonra da kendini bir çeşit hipnoza sokacaktı. Zihnimizin bizi kandırmasını engellemek için sınırı bazı önlemler altında geçeceğimiz bize açıklanmıştı. Anlaşılan halüsinasyon gör-

mek yaygındı. En azından bize söylenen buydu. Bunun doğru olup olmadığından artık emin olamıyorum. Sınırın gerçek niteliği güvenlik gerekçeleriyle bizden saklanmıştı. Tek bildiğimiz çıplak gözle görünmez olduğuydu.

Diğerleriyle birlikte “uyandıgımda” ağır yürüyüş botları, yirmi kiloluk sırt çantaları ve kemerlerimizden sarkan çok sayıda ek donanımla birlikte son hızla ilerliyorduk. Üçümüz de sendeledik ve antropolog dizinin üzerine düştü. Bunlar olurken psikolog toparlamamız için sabırla bekledi. “Üzgünüm,” dedi. “Elimden gelen bölgeye en az sarsıcı giriş buydu.”

Haritacı küfretti ve ona dik dik baktı. Değerli bir nitelik addedilen bir asabiyeti vardı. Antropolog her zaman yaptığı gibi şikâyet etmeden ayağa kalktı. Ben de her zaman yaptığım gibi gözlemlemekle meşgul olduğumdan, bu kabaca uyandırılma biçimini kişisel almadım. Örneğin antropolog hâlâ bocalamaktaydı ve bocaladığı için özür dilemekteydi, o sırada bizim alışmak için çırpınışlarımızı izlerken psikoloğun dudaklarındaki belli belirsiz gülümsemenin ardındaki acımasızlığı fark ettim. Daha sonra yüzündeki ifadeyi yanlış yorumlamış olabileceğimin farkına vardım, acı çekiyor ya da kendi haline acıyor da olabilirdi.

Çakıltaşları, kurumuş yapraklar ve çam iğneleriyle dolu nemli ve çamurlu bir patikadaydık. Üzerinden kırmızı kadife karıncaları ve küçük zümrüt yeşili böcekler geçiyordu. Uzun çamlar pul pul olmuş kabuklarıyla her iki yandan yükse-

liyor ve uçan kuşların gölgeleri aralarında çizgiler yaratıyordu. Hava o kadar tazeydi ki ciğerlerimiz zorlanıyordu. Duyduğumuz şaşkınlıktan ötürü nefes almak için birkaç saniyeliğine durduk. Sonra bir ağaca bağladığımız bir parça kırmızı kumaşla yerimizi belirledikten sonra ileriye, bilinmeyene doğru yürümeye başladık. Eğer psikolog herhangi bir şekilde iş yapamaz duruma gelir ve görevimizin sonuna kadar bize yol gösteremezse, geriye dönmemiz ve “tahliye” için beklememiz söylenmişti. Kimse nasıl bir “tahliye” olacağını açıklamamıştı ama sınırın içinde olsa dahi üstlerimizin uzaktan tahliye noktasını gözlemleyebileceği izlenimi yaratılmıştı.

Vardığımızda arkamıza bakmamamız söylenmişti ama ben psikoloğun dikkati başka yerdeyken yine de etrafa şöyle bir baktım. Tam olarak ne gördüğümü bilmiyorum. Pusluydu, net görünmüyordu ve çoktan geride kalmıştı. Belki bir geçit, belki bir göz yanılması. Sadece canlı bir ışık kütlelerinin ani belirişi ve hızla kayboluşu.

★

Bu deneyime gönüllü olmamın nedenleri, keşif için sahip olduğum niteliklerden çok farklıydı. Göreve kabul edilmemizin sebebinin değişken çevreler üzerine uzmanlaşmam olduğunu düşünüyorum ve söz konusu bu bölge defalarca değişkenlik göstermişti. Yani karmaşık ekosistemlere ev sahipliği yapıyordu. Bunun gibi bir doğal ortama ancak birkaç yerde daha rastlayabilirdiniz.

Sadece dokuz ya da on kilometrelik bir yürüyüş alanında ormandan bataklığa, tuzlu su bataklığından kumsala geçebilirdiniz. Bana X Bölgesi'nde tatlı suya uyum sağlamış deniz canlıları bulabileceğim söylenmişti. Bu canlılar gelgitlerle oluşan deniz alçalmasında sazlıkların oluşturduğu uzaktaki doğal kanallara yüzüp, su samurları ve geyiklerle aynı ortamı paylaşabiliyorlardı. Kemancı yengeçlerinin kumda açtığı deliklerle dolu sahilde yürüyüş yaptığınızda da, bazen dev sürüngenlerden birini görebiliyordunuz, çünkü onlar da aynı şekilde bu doğal ortama uyum sağlamışlardı.

X Bölgesi'nde neden hiç kimsenin yaşamadığını artık anlamıştım. O sebepten ötürü bakir olduğunu da. Ama bunu sürekli unutuyordum. Onun yerine buranın sadece korunma altına alınmış bir yaban hayatı sığınağı olduğuna inanmayı tercih etmiştim. Ve bizler de burada doğa yürüyüşü yapan bilim insanlarıydık. Bu başka bir açıdan da anlamlı geliyordu: Burada neler olduğunu bilmiyorduk, hâlâ nelerin olmaya devam ettiğini de. Önceden şekillenmiş tüm teoriler, karşımıza çıkacak kanıtlarla ilgili tahlillerimi etkileyebilirdi. Bununla birlikte, benim açımdan geride bıraktığım dünyadaki varlığım en az X Bölgesi kadar boş olduğundan, kendime söylediğim yalanların hiçbir önemi yoktu. Tutunacak hiçbir dalım kalmadığı için burada olmaya ihtiyacım vardı. Diğerlerine gelince, kendilerine ne söylediklerini bilmiyordum ve bilmek de istemiyordum, ama hepsinin

en azından biraz da olsa merak ediyormuş gibi davrandığına inanıyordum. Merak gerektiğinde güçlü bir avuntu olabilir.

O gece kuleden konuştuk. Gerçi diğer üç kişi ona tünel demekte ısrar ediyordu. Araştırmalarımızın ne kadar derin olacağıнын sorumluluğu bireylerin kendisine bağlıydı. Psikoloğun yetkisiyse bu kişisel kararların hepsini kapsayan daha geniş bir daire çiziyordu. Keşif ekiplerini göndermenin mantığı biraz da her bireye kendi kararlarını alma bağımsızlığını tanımaktı. Bu da “belirleyici çeşitlilik olasılığını” artırıyordu.

Bu belirsiz kurallar protokolü, farklı becerilerimiz bağlamında da vardı. Örneğin hepimiz benzer temel silahlara ve hayatta kalma eğitimine sahiptik ama haritacının hepimizden daha fazla tıbbi ve ateşli silah deneyimi vardı. Antropolog bir zamanlar mimarmış, gerçekten ve yıllar önce kendi tasarladığı bir binada çıkan yangından kurtulmuş. Bu onun hakkında öğrenebildiğim tek kişisel bilgiydi. Psikoloğa gelince, en az onu tanıyorduk, ama sanırım hepimiz yöneticilik geçmiş olduğuına inanıyorduk.

Kuleyle ilgili yaptığımız tartışma bir yandan da anlaşmazlık ve taviz sınırlarımızı test etmemiz için ilk fırsatımız olmuştu.

Antropolog, “Ben tünele yoğunlaşmamalıyız diye düşünüyorum,” dedi. “Öncelikle daha ilerisini araştırmalıyız ve diğer araştırmalarımızdan elde edeceğimiz verilerle ona geri gelmeliyiz. Fener de buna dâhil.”

Tam da antropologdan bekleneneği gibi daha güvenli ve rahat yolu tercih etmişti, fakat yine de ileri görüşlü bir tercihti bu. Harita çıkartma fikri bana göstermelik yapılan ya da sürekli yinelenen bir iş gibi gelse de, hiçbir haritada bahsi geçmeyen bu kulenin varlığını reddedemezdim.

Sonra haritacı söze girdi. “Bence daha da ileri gitmeden önce tünelin saldırgan ya da tehditkâr bir şey olma ihtimalini eyleyim. Daha ilerisini araştırmadan önce. Aksi taktirde eğer hızla ilerlersek, ensemizdeki düşman gibi olacak.” Haritacı bize askeriyeden katılmıştı ve bu tecrübenin değerini şimdiden görebiliyordum. Bir haritacının her zaman daha ileriye araştırma fikrinin yanında duracağını düşünmüştüm, dolayısıyla bu fikrinin anlamı büyüktü.

“Ben buradaki doğal ortamları incelemek için sabırsızlanıyorum,” dedim. “Ama bir yandan da hiçbir haritada yer almaması nedeniyle... ‘tünel’ ya da kule... önemli görünüyor. Ya haritalarımızdan kasten çıkartıldı, yani önceden biliniyordu... ve bu bir çeşit mesaj... ya da son keşif ekibi geldiğinde burada değildi, yani yeni bir şey.”

Haritacı bana desteğin için teşekkürler bakışı attı, ama benim ona yardım etmek gibi bir derdim yoktu. Yerin altına inen kule fikrinde öyle bir şey vardı ki, baş dönmesi hissi ve yapıya duyulan hayranlık bende çifte heyecan yaratıyordu. Hangi kısmına can atıp, hangi kısmından korktuğumu bilemiyordum. Sürekli deniz kabuklarının içlerini ve doğal olarak oluşan diğer motiflerin bilinme-

yene doğru giden bir uçuruma atlarken oluşturdukları dengeyi görüyordum.

Psikolog başını salladı, bu fikirleri değerlendiriyor gibiydi ve “Aranızda buradan gitmek için şimdiden küçük de olsa bir kuşku duyan var mı?” diye sordu. Bu haklı bir soruydu, ama yine de sarsıcıydı.

Üçümüz de başımızı salladık.

“Peki ya sen?” diye sordu haritacı psikoloğa. “Sen ne düşünüyorsun?”

Psikolog sııttı ki bu garipti. Ama olaylar karşısındaki tepkilerini gözlemlemek için içimizden birinin görevlendirilmiş olabileceğini de biliyor olmalıydı. Belki de bu iş için biyolog ya da antropolog yerine nesnelerin yüzeyleri konusunda uzman olan bir haritacının seçilmiş olabileceği fikri onu eğlendirdi. “Şu an büyük bir huzursuzluk hissettiğimi itiraf etmeliyim. Ama bunun çevrenin etkisinden mi, yoksa tünelin varlığından mı kaynaklandığını bilemiyorum. Şahsen, ilk önce tüneli halledelim derim.”

Kule.

“O halde üçe bir,” dedi antropolog, onun adına karar verildiği için rahatlamış görünüyordu.

Haritacı umursamayarak omuz silkti.

Belki de merak konusunda yanılmıştım. Haritacı hiçbir şeyi merak ediyor gibi görünmüyordu.

“Sıkıldın mı?” diye sordum.

Sanki soruyu hepimizin adına sormuşum gibi gruba dönerek “Bir an evvel işe koyulmak için sabırsızlanıyorum,” dedi.

Konuşmak için ortak çadırda toplanmıştık. Hava kararmıştı ve çok geçmeden gecenin içinden o tuhaf mahzun yakarış geldi. Hepimiz bunun doğal nedenlerden kaynaklandığını bilsek de, hafif bir ürpertiye neden oluyordu. Bu sanki dağılmamız için verilen bir işaretmiş gibi kendi düşüncelerimizle baş başa kalmak üzere çadırlarımıza döndük. Ben çadırımda bir süre uyanık yattım, kafamda kuleyi bir tünele ya da en azından bir kuyuya dönüştürmeye çalıştım, ama başaramadım. Aksine zihnimde hep aynı soru dönüp duruyordu: *En dibinde ne gizli?*

★

Sınırdan sahil kenarında bulunan üsse kadarki yürüyüşümüzde hemen hemen olağanüstü hiçbir şeyle karşılaşmamıştık. Kuşlar olması gerektiği gibi şakıyordu; geyikler beyaz kuyruklarını çalılıkların yeşil ve kahverengilikleri arasından ünlem işaretleri gibi göstererek kaçmıştı; rakunlar çarpık bacaklarıyla bizi umursamadan kendi işlerine bakmıştı. Sanırım eğitim ve hazırlıkla geçen sınırlayıcı onca aydan sonra özgür olduğumuz için neredeyse grup olarak serseme dönmüştük. O koridordayken, o geçişken boşluktaiken, hiçbir şey bize dokunamazdı. Varış noktamıza ulaştığımız zaman ne eskiden olduğumuz kişilerdik, ne de gelecekte olacağımız.

Kampa gelmeden bir gün önce, bu ruh hali patikanın epey ilerisinde devasa bir yaban domuzuyla karşılaşmamız sonucu kısa bir süreliğine

paramparça olmuştu. Bizden o kadar uzaktaydı ki, dürbünlerimizle bile ilk başta ne olduğunu zor tanımlayabilmiştik. Ancak yaban domuzlarının görme yeteneği zayıf olmasına karşın müthiş bir koku duyuları vardı ve yüz metre uzaktan bize saldırıya geçti. Patikada gürleyerek üzerimize doğru geliyordu... Yine de ne yapabileceğimizi düşünebilecek kadar vaktimiz olmuştu, biz uzun bıçaklarımızı çıkartmıştık, haritacı da taarruz tüfeğini. Kurşunlar belki üç yüz kiloluk bir domuzu durdurabilirdi, belki de durduramazdı. Dikkatimizi domuzdan çekip, teçhizatlarımız arasından silah sandığını ayırarak, üzerindeki üçlü kilidi açacak kadar kendimize güvenmiyorduk.

Psikoloğun bizi odaklanmış ve kontrollü tutabilmesi için tasarlanmış herhangi bir hipnotik telkine de zaman yoktu; aksine domuz bize doğru koşarken tek önerisi, “Çok yaklaşmayın! Size dokunmasına izin vermeyin!” demek olmuştu. Antropolog biraz gerginlikten, biraz da gelişmesi bu kadar uzun süren bir acil durum deneyimliyor olmanın abesliğinden kıkırdıyordu. Sadece haritacı doğrudan harekete geçmişti: Daha iyi atış yapabilmek için tek dizinin üstüne çökmüştü; bize verilen emirlerin içinde “sadece ölüm tehlikesiyle karşı karşıya kalırsanız öldürün,” gibi faydalı bir madde de yer alıyordu.

Ben dürbünden izlemeye devam ediyordum ve yaban domuzu yaklaştıkça yüzü daha da tuhaflaşıyordu. Yüz hatları her nasılsa çarpıktı, sanki canavar içten gelen muazzam bir azapla başa

çıkmaya çalışıyordu. Burnunda ve geniş, uzun yüzünde olağandışı görünen bir durum yoktu ama yine de bakışlarının kendi içine dönüyor gibi görünmesi ve başının sanki görünmez bir dizgin varmış gibi istemli bir şekilde sola doğru çekilmesi, bende içinde bir *varlığın* olduğuna dair ür-kütücü bir etki bıraktı. Gözlerinde bir tür kıvılcım pırıldadı ki bunun gerçekliğinden emin değilim. Bunun artık dürbünü hafiften titreyerek tutan elerimin bir yan ürünü olduğunu düşündüm.

Yaban domuzunu tüketen şey her neyse, çok geçmeden saldırma isteğini de tüketmişti. Hayvan birdenbire sola döndü ve çok büyük bir acı inlemesi olarak tanımlayabileceğim bir ses çıkararak çalıların arasına daldı. O noktaya ulaştığımızda yaban domuzu gitmişti, geride ise baştan sona altüst ettiği patika kalmıştı.

Gördüklerimi açıklayabilmek için düşünceler saatlerce beynimde dönüp durdu: bunlar parazit ya da nörolojik türden başka otostopçular olabilir-di. Tamamen mantıklı biyolojik teoriler üretmeye çalışıyordum. Bir süre sonra, tıpkı biz sınırdan bu yöne doğru yola çıktıktan sonra geçip gittiğimiz diğer her şey gibi yaban domuzu fonda kaybolurken, ben de tekrardan geleceğe bakıyordum.

★

Kuleyi keşfettikten sonraki gün erken kalktık, kahvaltımızı ettik ve yakmış olduğumuz ateşi söndürdük. Hava bu mevsime uygun olarak ayazdı. Haritacı silah zulasını açtı ve hepimize birer

tabanca verdi. Kendisi ise taarruz tüfeğini taşımaya devam etti; tüfeğin namlusunun altında bir de feneri vardı. Silah sandığını bu kadar erken açmak zorunda kalmayı beklemiyorduk ve hiçbirimiz itiraz etmememize rağmen, aramızda yepyeni bir gerginlik hissediyordum. X Bölgesi'ne gelen ikinci ekip üyelerinin silahlarla intihar ettiklerini ve üçüncü ekibin üyelerinin de birbirlerini vurduklarını biliyorduk. Üstlerimiz ancak üst üste birkaç keşif gezisi sıfır kayıpla sonuçlandıktan sonra tekrar ateşli silah kullanımına izin vermişti. Biz on ikinci keşif ekibiydik.

Böylece dördümüz birden kuleye geri döndük. Güneş yosunların ve yaprakların arasından aşağıya doğru süzülerek girişin düz yüzeyinde ışık adacıkları yaratıyordu. Sıradan ve hareketsiz görünüyordu, kaygı verici bir yanı yoktu... Yine de orada durup giriş noktasına bakmak bile bir irade gerektiriyordu. Antropoloğun belindeki siyah kütüyü kontrol ettiğini fark ettim, parlayan kırmızı bir ışık olmadığını görünce rahatlamıştı. Eğer olsaydı, keşfimize son verip diğer işlere dönmemiz gerekecekti. İçimdeki korku zerresine rağmen bunu istemiyordum.

Antropolog, "Sence ne kadar derine gidiyor?" diye sordu.

"Senin ölçümlerine güvenmek durumunda olduğumuzu unutma," dedi psikolog yüzünü hafifçe asarak. "Ölçümler yalan söylemez. Bu yapı on dokuz metre çapında. Toprakta yirmi santim kadar yükseltilmiş. Merdiven boşluğu kuzeye veya

kuzeye yakın bir yere yerleştirilmiş gibi görünüyor. Bu da bize zamanla, nasıl ortaya çıktığıyla ilgili bir şeyler söyleyebilir. Taş ve kireç taşından yapılmış, metal ya da tuğladan değil. Bulgular bunlar. Yani haritada olmayışı sadece girişin bir fırtınayla açıldığı anlamına geliyor olabilir.”

Psikoloğun ölçümlere olan inancını ve kulenin haritada olmayışıyla ilgili yürüttüğü mantığı tuhaf bir şekilde... sevimli mi bulmuştum ne? Belki de yalnızca bizi rahatlatmak istiyordu, ama ben kendini rahatlatmak istediğine inanmak istiyordum. Bize liderlik etmesi ve muhtemelen bizden daha çok şey bilmesini gerektiren zorlu görevi kendini yalnız hissediyor.

“Umarım derinliği sadece iki metre civarındadır, böylece harita çıkartmaya devam edebiliriz,” dedi haritacı kaygısız davranmayı deneyerek. Fakat hem o hem biz “yerin iki metre altında olmak” deyiminin mezarı çağrıştırdığını fark ettiğimiz için sözleri gölgelendi ve üzerimize bir sessizlik çöktü.

“Bu yapının bir kule olduğunu düşünmeden edemiyorum. Bunu bilmenizi istedim,” diye itiraf ettim. “Onu bir tünel olarak göremiyorum.” Benim akli durumumla ilgili değerlendirmeleri etkileyecek olsa bile aşağıya inmeden önce bu ayrımı yapabilmemiz bana önemli görünüyordu. Ben, yerin altına dalmış bir kule görüyordum. Onun en üst noktasında duruyor olma düşüncesi biraz başımı döndürüyordu.

Üçü birden sanki alacakaranlıkta inleyen o şey benmişim gibi bana baktı. Bir dakika kadar

sonra psikolog isteksizce, “Eğer öyle düşünmek seni rahatlatacaksa, benim için bir sakıncası yok,” dedi.

Ağaçların gölgesinin altında yine bir sessizlik hâkim oldu. Bir böcek geçtiği yerlerde tozdan izler bırakarak döne döne dallara tırmandı. Sanırım hepimiz gerçekten X Bölgesi’ne giriş yaptığımızın farkına ancak o an varmıştık.

“Ben önden gideceğim ve aşağıda ne olduğuna bakacağım,” dedi haritacı sonunda ve biz de memnuniyetle kabul ettik.

Girişteki merdiven boşluğu dik bir şekilde aşağıya kıvrılıyordu ve basamakları dardı, yani haritacının kuleye geri geri girmesi gerekiyordu. Kendini merdiven boşluğundan aşağıya doğru sarkıtırken, biz de sopalarla örümcek ağlarını temizledik. Orada bir an bocaladı, silahı sırtında çapraz asılı, yukarı bize doğru baktı. Saçını arkadan toplamıştı ve bu da yüzündeki çizgilerin gergin ve sıkı görünmesine yol açıyordu. Bu onu durdurmamız gereken an mıydı? Başka bir plan yapmamız mı gerekiyordu? Öyle olsa bile, hiçbirimizin buna cesareti yoktu.

Neredeyse bizi yargılcasına tuhaf bir gülümsemeyle haritacı, biz aşağıdaki karanlıkta sadece yüzünü görebilinceye kadar alçaldı ve daha sonra yüzünü bile göremedik. Arkasında beni şok eden bir boşluk bırakmıştı, sanki tam tersi olmuştu: sanki yüzü birdenbire karanlıktan süzülerek belirmişti. Bir anda nefesim kesildi ve bu hareketim psikoloğun bana gözlerini dikmesine sebep oldu.

Antropolog merdivenlerden aşağıya bakmakla o kadar meşguldü ki bir şey fark etmedi bile.

Psikolog haritacıya, “Her şey yolunda mı?” diye seslendi. Bir saniye önce her şey yolundaydı. Şimdi neden farklı oldu ki?

Haritacı karşılık olarak benimle aynı fikirdeymiş gibi şiddetli bir şekilde homurdandı. Birkaç dakika daha haritacının kısa basamaklarla boğuşmasını dinledik. Sonra sessizlik oldu ve ardından farklı bir ritimde başka bir hareket başladı. Dehşet verici bir saniye süresince ikinci bir kaynaktan geliyor sandık.

Ama ardından haritacı bize seslendi. “Bu seviyeye kadar temiz!” Bu seviye. Henüz kule teorimin tersi ispatlanmadığı için heyecanlandım.

Psikolog orada durup etrafı gözetlerken, bu, antropologla birlikte aşağıya inmem için gereken işaretti. “Gitme zamanı,” dedi psikolog. Bunu öyle formalite icabı yaptı ki sanki okuldaydık ve sınıfın dışarı çıkmasına izin veriyordu.

İçimde tanımlayamadığım bir duygu dalgalanması oldu ve kısa bir süreliğine gözümün önünde karanlık noktalar gördüm. Antropologu kalan örümcek ağlarının ve mumyalanmış böcek kalıntılarının arasından oranın serin derinliklerine doğru öyle hevesli bir şekilde takip ediyordum ki, az kalsın onu düşürecektim. Yukandaki dünyaya ait son manzaram şöyleydi: hafiften somurtarak aşağı doğru bana bakan psikolog, arkasında ağaçlar ve merdiven boşluğunun karanlığının karşısında göz kamaştırıcı mavi gökyüzü.

Aşağıda gölgeler duvarlara yayılıyordu. Isı düşmüş ve sesler boğulmuştu, yumuşak basamaklar ayak seslerimizi yutuyordu. Yüzeyin yaklaşık altı metre altında yapı alt bir seviyeye açılıyordu. Tavan iki metre yükseklikteydi, bu da üzerimizde en azından dört metre kadar taş olduğu anlamına geliyordu. Haritacının taarruz tüfeğindeki fener boşluğu aydınlatıyordu. Ama haritacı bize arkasını dönmüş, grimsi ve güzellikten yoksun duvarları inceliyordu. Üzerindeki birkaç çatlak, duvarların çok eski olduğunun ya da ani basıncın belirtisiydi. Bu kademe açıktaki üst kısım ile aynı çapta gibi görünüyordu ve bu da toprağa gömülmüş yekpare bir yapı olduğu düşüncesini destekliyordu.

Haritacı, “Daha devam ediyor,” dedi ve tüfeğiyle uzak köşeyi, bu kademeye geldiğimiz açıklık alanın tam ters yönünü işaret etti. Gösterdiği yerde kemerli bir geçit ve aşağıya inen basamakların belirtisi olan bir karanlık vardı. Kulenin bu kademesi bir kata değil de, daha çok sahanlık veya cumbaya benziyordu. Haritacı kemere doğru yürümeye başladı, ben ise fenerimle duvarları incelemeye dalmıştım. Bomboş olmaları beni büyülemişti. Bu yapıyı inşa edeni hayal etmeye çalıştım, fakat başaramadım.

Fenerin üste geçirdiğimiz ilk günün akşamı fark ettiğim silüetini tekrardan düşündüm. Söz konusu yapının bir fener olduğunu varsaymıştık çünkü harita o bölgede bir fener olduğunu gösteriyordu ve herkes bir fenerin nasıl görüldüğünü bildiği için anında görüp tanımıştı. Aslında

hem haritacı hem de antropolog feneri görünce rahatlamışlardı. Fenerin hem haritadaki hem de gerçekteki görünümü şüphelerini gidermişti ve onlara dayanak noktası olmuştu. İşlevini biliyor olmaları ise onlara ayrıca güven veriyordu.

Kule söz konusu olduğundaysa bunların hiçbirini bilmiyorduk. Tüm ana hatlarını tahmin edemezdik. Amacına dair tek bir fikrimiz bile yoktu. Ve şimdi içinde derinlerine inmeye başlamanıza rağmen, kule hâlâ bize bunlara dair bir ipucu vermemekte ısrar ediyordu. Psikolog kulenin “tepe-siyle” ilgili ölçümlerden söz etse de, bu rakamlar hiçbir anlam ifade etmiyordu ve dayanağı yoktu. Ve bir dayanak olmadan o sayılara tutunmak bir çeşit delilikti.

“İç duvarlardan görüleceği gibi çemberde bir intizam var, bu da binanın hassasiyetle inşa edildiğini gösteriyor,” dedi antropolog. Bina. Çoktan bunun bir tünel olduğu fikrinden vazgeçmeye başlamıştı.

Aklımdaki tüm düşünceler dilimden dökülme-ye başladı, beni yukarıda ele geçiren durumdan ötürü bir çeşit deşarj oluyordum. “Peki ama amacı ne? Ve haritalarda yer almaması size inandırıcı geliyor mu? Önceki keşif ekiplerinden biri burayı inşa edip saklamış olabilir mi?” Tüm bu soruları ve daha fazlasını bir yanıt beklemeden sormuştum. Her ne kadar henüz bir tehlikeyle karşılaşmamış olsak da, mümkün olan tüm sessizlik anlarını elemek önemli gibi görünüyordu. Sanki duvarların boşluğu bu sessizlikle besleniyormuş

gibiydi ve dikkatli olmadığımız takdirde kelime-lerimizin arasındaki boşluklarda bir şeyler belirebilirdi. Eğer bu kaygımı psikoloğa dile getirmiş olsaydım, endişelenirdi, biliyordum. Ama ben yalnızlığa diğerlerine göre daha alışkıttım ve keşif gezimizde karşımıza çıkan o alanı bizi gözetliyor olarak nitelendirebilirdim.

Haritacının nefesinin kesilmesi beni sorularının ortasında durdurdu ve bunun antropoloğu rahatlattığına hiç şüphe yoktu.

“Bakın!” dedi haritacı ve fenerini kemerli yolun aşağısına doğrulttu. Aceleyle yanına koştuk ve kendi fenerlerimizi de ekleyerek dediği yere baktık.

Gerçekten de aşağıya doğru inen bir merdiven vardı. Bu sefer daha geniş basamakları ve daha yumuşak bir kıvrımı vardı ama yine aynı materalardan yapılmıştı. Hemen hemen omuz boyunda, belki bir buçuk metre yükseklikte, kulenin iç duvarına tırmanan, belli belirsiz pırıldayan ve karanlığa doğru yürüyen yeşil sarmaşıklar gördüğümü sandım. Aniden saçma bir şekilde kocamla paylaştığımız evin banyosunu kaplayan çiçek desenli duvar kâğıdını hatırladım. Sonra, ben baktıkça, “sarmaşıklar” çözüldü ve onların aslında el yazısıyla yazılmış kelimeler olduğunu fark ettim. Harfler duvardan on beş santimetre yükseliyordu.

“Işığı tutun,” dedim ve onları itip geçerek ilk birkaç basamağı indim. Yine kan tepeme sıçramıştı, kulaklarımda uğuldayan bir karmaşa vardı. O birkaç adımı bana attıran sanki üstün bir güçtü. Beni hangi dürtünün yönlendirdiğini bilemiyorum. Tek

bildiğim biyolog olduğum ve bunun garip bir şekilde organik göründüğüydü. Eğer dilbilimci orada olsaydı, büyük ihtimalle onun fikrini alırdım.

Antropolog, “Her neyse sakın dokunma!” diye uyardı.

Başım la onayladım, ama keşfin büyüüne fena halde kapılmıştım. Eğer duvarın üzerindeki kelimelere dokunma dürtüsüne sahip olsaydım, kendimi durduramayabilirdim.

Yakınlaştıkça duvardaki kelimelerin hangi dilde yazıldığını anlayabilmem beni şaşırttı mı? Evet. Beni iç içe geçmiş coşku ve korku hisleriyle doldurdu mu? Evet. İçimde yükselen binlerce yeni soruyu bastırmaya çalıştım. O anın önemin farkına vararak elimden geldiğince sakın bir sesle, başından itibaren yüksek sesle okumaya başladım: “Günahkârın eliyle getirdiği zehirli meyve nerede gizli, ölülerin tohumlarını getireceğim, solucanlarla paylaşmak için, onlar...”

Ve geri kalanını karanlık ele geçirdi.

“Sözcükler mi? Sözcükler mi?” dedi antropolog. Evet, sözcükler.

“Neden yapılmışlar?” diye sordu haritacı. Bir şeyden yapılmış olmaları mı gerekiyordu?

Cümlelerin devamına düşen ışık titredi ve sallandı. Zehirli meyve nerede gizli, bir gölgeler içinde kalıyor, bir aydınlanıyordu, sanki anlamı konusunda bir savaş veriliyordu.

“Bir saniye durun. Yakınına gitmem lazım.” Gitmeli miydim? Evet, yaklaşmam gerekiyordu.

Neden yapılmışlar?

Bunu daha düşünmemiştim, oysa düşünmem gerekirdi; hâlâ yazılanların dilsel anlamlarını çözümlmeye çalışıyordum, fiziksel örnek almaya fikren bile geçememiştim. Ama bu soru beni öyle bir rahatlattı ki. Çünkü okumaya devam etme, derin karanlıklara inme ve okunacak her şeyi okuyana dek daha da derinlere inme dürtüsüyle savaşmama yardımcı oldu. İlk cümleler şimdiden beklenmedik yöntemlerle zihnime süzülmüş, kendilerine verimli topraklar bulmuşlardı.

Böylece biraz daha yaklaştım, *Zehirli meyve nerede gizli yazısına* baktım. El yazısıyla birleştirilmiş harflerin, bizim meslekten olmayan birine parlak yeşil eğrelti otuna benzeyen bir yosundan yapılmış gibi görünebileceğini anladım, ama aslında bunlar büyük olasılıkla bir çeşit mantar ya da başka bir ökaryotik organizmadan yapılmışlardı. Kıvrık lifler birbirlerine çok yakındı ve duvardan yükseliyorlardı. Kelimelerden kil kokusuyla birlikte çürümüş balı andıran bir koku geliyordu. Bu minyatür orman, tatlı bir okyanus akıntısındaki deniz çayırıları gibi belli belirsiz salınıyordu.

Bu minyatür ekosistemin içinde var olan başka şeyler de vardı. İncecik yeşil liflerin yanı sıra gizlediği bu yaratıkların çoğu şeffaftı ve şekilleri bilekten çıkan minik elleri andırıyordu. Ve bu “ellerin” parmaklarını altın renkli küçük yumrular kaplamıştı. Salak gibi, sanki onca aydır hayatta kalma eğitimi almamışım ya da hiç biyoloji okumamışım gibi biraz daha dibine girdim. Bu kelimelerin okunması gerektiğine kanmış biri gibi.

Şanssızdım – yoksa şanslı mıydım? Havadaki akımın yarattığı rahatsızlık, Z harfindeki bir yumrunun patlamak için o anı seçmesine ve havaya ince altın renkli sporlar fışkırtmasına yol açtı. Geri çekildim, ama burnuma bir şeyin girdiğini hissettim ve aniden çürümüş bal kokusunda rahatsız edici bir artış oldu.

Cesaretim kırılmış bir halde, biraz daha geri çekildim, haritacının küfürlerinden en iyi birkaç tanesini ödünç aldım ama sadece içimden. Benim doğal içgüdüm her zaman gizlemekten yanaydı. Bana her ne bulaştıysa, bunu olduğumu grubun fark etmesi halinde psikoloğun tepkisini şimdiden gözümde canlandırabiliyordum.

“Bir çeşit mantar,” dedim sonunda, sesimi kontrol edebilmek için derin bir nefes alarak. “Harfler spor üreten organlardan meydana geliyor.” Doğru olup olmadığını kim bilebilirdi ki? En akla yakın cevap buydu.

Sesim gerçek düşüncelerimden daha sakın çıkmış olmalı ki, verdikleri karşılıktaki herhangi bir tereddüt yoktu. Seslerinin tonunda yüzüme püs-küren sporları gördüklerine dair bir iz de yoktu. Çok yakında durmuştum. Sporlar ufacıktı, çok belli belirsizdi. Ölülerin tohumlarını getireceğim.

“Mantardan yapılmış kelimeler mi?” diye saçma bir şekilde haritacı sözlerimi tekrarlardı.

“Bu yazı yöntemini kullanan, kayıtlara geçirilmiş herhangi bir insan dili yok,” dedi antropolog. “Bu şekilde iletişim kuran bir hayvan var mı?”

Gülesim geldi. “Hayır, bu şekilde iletişim ku-

ran bir hayvan yok.” Varsa da ismini hatırlayamadım ve daha sonra da hatırlamayacaktım.

“Şaka mı yapıyorsun? Bu bir şaka değil mi?” diye sordu haritacı. Beni haksız çıkarmak için aşağıya inmeye hazır görünüyordu, ama yerinden kıpırdamadı.

Transta gibi, “Spor üreten organlar,” diye tekrar ettim. “Kelimeler oluşturuyorlar.”

Üzerime bir sükunet çökmüştü. Buna tezat bir heyecan sanki nefesimi kesti ya da nefes almak istemedim, açıkçası bu fizyolojik değil, psikolojik bir durumdu. Herhangi fiziksel bir değişiklik fark etmemiştim ve bir açıdan da hiç önemi yoktu. Kampta bu kadar bilinmedik bir şeye karşı bir panzehrimizin olma ihtimali yoktu.

Beni her şeyden çok, kavramaya çalıştığım bu bilgi şok etmişti. Kelimeler, bilmediğim bir türün sembiyotik spor üreten organlarından meydana geliyordu. İkincisi kelimelerin üzerindeki sporların uçuşması, kulenin derinliklerini keşfettikçe, havada daha fazla bulaşıcı madde olabileceği anlamını taşıyordu. Onları korkutacağını bile bile, söz konusu bilgiyi diğerleriyle paylaşmanın bir anlamı var mıydı? Belki de bencilce, ama hayır diye karar verdim. Önemli olan, uygun ekipmanlarla geri gelene dek onların bu ortama doğrudan maruz kalmamalarını sağlamaktı. Yani çevresel ve biyolojik etkenler üzerine yapılmış başka bir değerlendirme gerekiyordu, çünkü bu konu hakkında yetersiz bilgiye sahip olduğuma gittikçe ikna oluyordum.

Merdivenlerden yukarı indiğimiz yere çıktım. Haritacı ve antropolog sanki onlara daha fazlasını anlatacaktım gibi bana beklentiyle baktılar. Özellikle antropolog çok gergindi; bakışları tek bir yere odaklanamıyor, sürekli hareket ediyordu. Belki de bu ardı arkası kesilmeyen arayışını durduracak bir bilgi uydurabilirdim. Ama duvardaki kelimelerin imkânsız veya çılgınca veya her ikisi birden olmaları dışında onlara ne söyleyebilirdim ki? Kelimelerin *bilinmeyen* bir dilde yazılmış olmasını tercih ederdim; bu çözmemiz gereken gizemi bir şekilde azaltırdı.

“Yukarı çıkmalıyız,” dedim. Bunu en doğru hareket olacağından değil, onların sporların etkilerine maruz kalmalarını kısıtlayarak kendi üzerimdeki uzun vadeli etkilerini görebilmek için önermişim. Aynı zamanda burada biraz daha kalırsam yeniden kelimeleri okumak için merdivenlerden aşağıya inme dürtüsünü hissedeceğimi de biliyordum. Beni fiziksel olarak engellemek zorunda kalabilirlerdi ve o zaman ne yapardım, bilemiyorum.

İkisinden de itiraz gelmedi. Ama yukarı çıkarken son derece kapalı bir alanda olmamıza rağmen oryantasyonumu kaybettim ve kısa süreliğine panikledim. O an duvarlar canlı bir görünüme büründü, sanki bir canavarın gırtlığının içinde gezintiye çıkmışız gibiydi.

Psikoloğa gördüklerimizi anlattığımızda ve ben kelimelerin bazılarını ezbere okuduğumda donup kaldı, tuhaf bir dikkatle dinliyormuş gibiydi. Son-

ra kelimeleri görmek için aşağı inmeye karar verdi. Onu buna karşı uyarıp uyarmama konusunda kendimle mücadele verdim. Sonunda, “Sadece merdivenlerin yukarısından incele. Etrafta toksin olup olmadığını bilmiyoruz. Bir dahaki sefere solunum maskeleri takmalıyız,” dedim. En azından mühürlü bir sandığın içinde bir önceki keşiften bize miras kalmış maskelerimiz vardı.

“Fela pek de ikna edici bir analiz değil,” dedi bana yönelmiş bir bakışla. Vücudumda bir tür karınca- lanma hissettim, ama hiçbir şey söylemedim ve hiçbir şey yapmadım. Diğerleri psikoloğun konuştuğunun farkında değil gibilerdi. Ancak sonradan psikoloğun sadece ve sadece bana özel tasarlanmış hipnotik bir cümleyle beni bağlamaya çalıştığını fark edecektim.

Anlaşılan verdiğim tepki uygun cevaplar kategorisine girmişti, çünkü biz yukarıda onu endişe içinde beklerken, o aşağı indi. Eğer dönmezse ne yapardık? Bir sahiplenme duygusu beni ezip geçti. Benim gibi daha fazlasını okumak istemesi ve bu isteğe teslim olması fikri beni telaşlandırmıştı. Her ne kadar kelimelerin ne anlam ifade ettiğini bilmesem de, bir anlam taşımalarını istiyordum. Böylelikle daha hızlı bir şekilde şüphelerimden arınabilir ve tüm denklemlerimi bir mantığa oturtabilirdim. Bu tür düşünceler dikkatimi dağıtıyordu, sporların bünyemdeki etkilerini düşünemiyordum bile.

Neyse ki, beklerken diğer ikisi konuşmak istemedi ve sadece on beş dakika sonra psikolog acemice kendini iterek merdiven boşluğundan

gün ışığına çıktı, ışığa alışmak için gözlerini kırptırdı.

Yanımıza yanaşırken ruhsuz bir ses tonuyla, “İlginç,” dedi, o sırada üzerindeki örümcek ağlarını temizliyordu. “Daha önce hiç böyle bir şey görmemiştim.” Bir anlığına konuşmasına devam edecek gibi göründü ama sonra fikrini değiştirdi.

Biraz önce söylediği gerizekâllılık sınırında bir söylemdi; görünüşe bakılırsa bu düşüncemde yalnız değildim.

“İlginç mi?” diye sordu antropolog. “Kimse dünya tarihi boyunca böyle bir şey görmemiştir. Hiç kimse. Asla. Ve sen buna ilginç mi diyorsun?” Bir sinir krizinin eşiğinde gibi görünüyordu. Bu sırada haritacı onlara sanki yabancı organizmalar onlarmış gibi bakıyordu.

Psikolog, “Seni sakinleştirmemi ister misin?” diye sordu. Sesinde, antropoloğun çekimser bir şeyler mırıldanmasına ve gözlerini yere dikmesine neden olan çelik gibi bir tonlama vardı.

Kendi önerilerimle sessizliği bozdum: “Bunun hakkında düşünmek için zamana ihtiyacımız var. Bir sonraki adıma karar vermek üzere zamana ihtiyacımız var.” Tabii kastettiğim aslında soluduğum sporların, ne olduğunu itiraf etmemi gerektirecek kadar önemli derecede beni etkileyip etkilemediği konusunda zamana ihtiyacım olduğuydu.

“Buna hayatta zamanımız yetmez,” dedi haritacı. Aramızda gördüğümüz şeyin barındırdığı anlamları sanırım en iyi o kavramıştı: belki de şu an bir çeşit kâbusun içinde yaşadığımızı. Ama

psikolog onun söylediklerini göz ardı ederek benim tarafımı tuttu. “Evet, zamana ihtiyacımız var. Günümüzün geri kalanını buraya yapmak için gönderildiğimiz işlere harcamalıyız.”

Böylece öğle yemeği için üsse döndük ve sonrasında “sıradan şeylere” odaklandık. O sırada ben herhangi bir değişikliğe karşı sürekli vücudumu gözlemliyordum. Çok mu üşümüştüm veya çok mu terlemiştim? Sahada canımı yakan dizimdeki ağrı eski bir yaralanmadan mı kaynaklanıyordu, yoksa yeni bir şey miydi? Siyah kutuyu bile kontrol ettim, ama hareketsiz duruyordu. İçimde henüz köklü bir değişiklik olmamıştı ve –sanki uzaklaşınca kulenin kontrolü altına girecekmişiz gibi– üssün civarında örneklerimizi alıp ölçümler yaptıkça yavaş yavaş rahatlardım ve kendime sporların etkisiz olduğunu söyledim... her ne kadar bazı türlerin kuluçka dönemlerinin aylar ya da yıllar sürebileceğini bilsem de. Sanırım en azından önümüzdeki birkaç gün güvende olabileceğimi düşündüm.

Haritacı, üstlerimizin bize vermiş olduğu haritalara detayları ve ufak farklılıkları eklemeye odaklanmıştı. Antropolog yarım kilometre uzaklıktaki bir kulübeden geriye kalanları incelemeye gitmişti. Psikolog çadırındaydı ve günlüğüne yazıyordu. Muhtemelen dört bir tarafının salaklarla çevrili olduğunu rapor ediyordu ya da sadece sabahki keşfimizi dakikası dakikasına not alıyordu.

Bana gelince, bir saatimi geniş ve kalın bir yaprağın arkasındaki minik kırmızı ve yeşil renk-

li ağaç kurbağasını inceleyerek, bir diğer saatimi ise deniz seviyesinde bulunmaması gereken pırlıtlı siyah bir yusufcuğu takip ederek geçirmiştım. Geri kalan zamanımı bir çam ağacının tepesinde, dürbünümle kıyıya ve fenere bakarak harcadım. Tırmanmayı seviyordum. Aynı zamanda okyanusu da seviyordum ve ona bakmanın sakinleştirici bir etkisi olduğunu keşfettim. Hava çok temiz ve tazeydi. Sınırın ötesindeki dünya ise, modern çağ boyunca hep olduğu gibiydi: kirli, yorgun, kusurlu, tembel, kendisiyle savaş halinde. Oradayken her zaman mesleğimin beni kendimden kurtaracak nafile bir uğraştan ibaret olduğunu hissederdım.

X Bölgesi'nin biyosferinin zenginliği çalibül-bülü ve sarı ağaçkakanlardan, tepeli karabataklar ve siyah aynak kuşlarına kadar kuş çeşitlerinin zenginliğinde görülebiliyordu. Tuzlu bataklığın da bir kısmını görebiliyordum ve oraya verdiğim dikkatimin sonucunda bir dakika boyunca bir çift su samurunu izlemekle ödüllendirildim. Bir ara yukarı doğru baktılar ve onları seyrettiğimi gördüklerine dair garip bir hisse kapıldım. Bu benim vahşi doğadayken sıklıkla hissettiğim bir duyguydu: yani cisimlerin aslında göründükleri gibi olmadıkları. Ve bu hissiyatla savaşmak zorundaydım, çünkü bilimsel tarafsızlığımı etkileyebilirdi. Bir de sazlıkların arasında ağır ağır ilerleyen başka bir şey daha vardı, ama fenere daha yakındı ve çok iyi gizleniyordu. Ne olduğunu tam çıkartamıyordum, bir süre sonra bitki örtüsünde bıraktığı izler sona erince izini tamamen kaybettim. Başka

bir vahşi domuz olabileceğini düşündüm. Çünkü domuzlar iyi yüzücülerdi ve hem yaşam alanlarında hem de beslenmelerinde seçici değillerdi.

Genel olarak, alacakaranlığa kadar kendimizi işlerimizle meşgul etme stratejimiz sınırlarımızı yatıştırmaya yaramıştı. Gerilim bir nebze ortadan kalktı, hatta akşam yemeğinde biraz şakalaştık bile. Antropolog bana, “Keşke ne düşündüğünü bilseydim,” diye itirafta bulundu, ben de, “Hayır, bilmek istemezsin,” diye cevap verdim ve karşılığında beni şaşırtan bir kahkaha geldi. Ben zihnimin içinde ne onların seslerini, benimle ilgili düşüncelerini, ne de hikâyelerini veya sorunlarını duymayı istiyordum. Onlar neden benimkini duymak istiyorlardı ki?

Her ne kadar kısa ömürlü olacak olsa da, bir çeşit yoldaşlığın filizlenmesinin bence mahzuru yoktu. Psikolog hepimizin alkol stoğundan birkaç bira almasına izin verdi. Bu hepimizi gevşeterek öyle bir noktaya getirdi ki görevimizi tamamladıktan sonra bir şekilde irtibatta kalmamızla ilgili fikrimi ben bile boş bulunarak dile getirdim. O zamana kadar kendimi sporların neden olabileceği fizyolojik ya da psikolojik etkilerle ilgili dinlemeyi bırakmış ve haritacıyla tahmin ettiğimden daha iyi anlaştığımızı fark etmiştim. Antropologu hâlâ pek sevmiyordum. Ama bu bana söylediği bir şeyden değil de daha çok görevimizdeki konumundan kaynaklanıyordu. Onun sahadayken, antrenmanda iyi olup maçta kötü oynayan atletler gibi zihinsel dayanıklılıktan yoksun davranış-

lar sergilediğini hissetmiştim. Öte yandan bunun gibi bir görev için gönüllü olması bile bir şeydi.

Karanlığın çökmesinin biraz ardından bataklıktan inleme sesi geldiğinde ateşin etrafında oturuyorduk ve sarhoşluğun verdiği cesaretle ilk başta aynen geri seslendik. Bataklıktaki canavar kuleyle karşılaştırıldığında bize artık eski bir dost gibi geliyordu. Er geç onu fotoğraflayacağımızdan, davranışlarını belgeleyeceğimizden, onu etiketleyeceğimizden ve canlı sınıflandırmasında ona bir yer vereceğimizden emindik. Onun kimliği bir şekilde açığa çıkacaktı, kulenin ise öyle olamayacağından endişe ediyorduk. Ama inlemelerinin yoğunluğu öfkelenmişçesine artınca geri seslenmeyi bıraktık. Sanki onunla dalga geçtiğimizi biliyordu. Gergin kahkahalar havalarda uçuşuyordu, psikolog bunu bizi ertesi güne hazırlamak için bir işaret olarak aldı.

“Yarın tünele geri gideceğiz. Belirli önlemler alıp daha derine ineceğiz. Önerildiği gibi solunum maskesi takacağız. Duvarlardaki yazıları kayda alacağız ve umarım ne kadar eski olduklarını anlayabiliriz. Ayrıca tünelin ne kadar derine indiğiyle ilgili bir hissiyat kazanabiliriz. Öğleden sonra bölgenin genel araştırmasını yapmaya devam edeceğiz. Tünel hakkında yeterince bilgi edinece ve tünelin X Bölgesi’yle alakasını anlayana dek her gün bu programı tekrar edeceğiz.”

Tünel değil, kule. Konunun öneminin üzerinde öyle az durmuştu ki sanki terk edilmiş bir alışveriş merkezini araştırmaktan bahsediyordu... Ne

var ki sesinde bu cümleyi daha önceden çalışmış gibi bir tonlama vardı.

Sonra birdenbire ayağa kalktı ve iki kelime söyledi: “Yetkilerin toplanması.”

Bunu söyler söylemez haritacı ve yanımda oturan antropolog durgunlaştı, gözleri boş bakmaya başladı. Şok olmuştum, ama ben de onları taklit ettim. Psikoloğun duraksamayı fark etmemiş olmasını diledim. Ben herhangi bir eğilim hissetmemiştim, ancak psikolog tarafından dile getirilen bu sözler karşısında bir tür hipnotik evreye geçmemiz için önceden programlandığımız açıktı.

Kendine biraz öncekinden daha fazla güvenen bir tutumla psikolog, “Tünelle ilgili birkaç seçenek değerlendirdiğimizi hatırlayacaksınız. Nihayetinde benimle en doğru hareket biçimi konusunda hemfikir kaldığınızı ve bu hareket tarzıyla ilgili içinizin oldukça rahat olduğunu anlayacaksınız. Bu kararı her düşündüğünüzde bir dinginlik hissedeceksiniz ve tünelin içine geri döndüğünüzde de sakin kalacaksınız. Herhangi bir duruma eğitiminiz doğrultusunda tepki vereceksiniz. Gereksiz hiçbir risk almayacaksınız,” dedi.

“Yapıyı taş ve kireçtaşından yapılmış olarak görmeye devam edeceksiniz. Ekip arkadaşlarınızı tamamen güveneceksiniz ve onlara karşı sürekli bir samimiyet hissedeceksiniz. Yapıdan çıktığınızda ne zaman uçan bir kuş görseniz bu sizde doğru yerde olduğunuzu ve doğru şeyi yaptığınıza dair güçlü bir his uyandıracak. Ben parmaklarımı şıklattığımda bu konuşmayı hatırlamayacak-

sınız, fakat talimatlarımı yerine getireceksiniz. Kendinizi çok yorgun hissedeceksiniz ve yarınki faaliyetler öncesinde iyi bir uyku çekmek için çadırınıza çekilmek isteyeceksiniz. Rüya görmeyeceksiniz. Kâbus görmeyeceksiniz.”

O bu cümleleri sarf ederken ben dümdüz karşıya bakıyordum ve parmaklarını şıklatınca diğer ikisinin yaptığı hareketleri taklit ettim. Psikoloğun bir şeyden şüphelendiğini sanmıyorum ve diğerleri nasıl çadırlarına çekildilerse, ben de kendi çadırıma çekildim.

Artık elimde kuleyle birlikte değerlendirmem gereken yeni bir bilgi vardı. Psikoloğun görevinin stres yaratabilecek durumlarda dengeyi ve sükûneti sağlama olduğunu biliyorduk ve görevinin stresle ilgili kısmı hipnotik telkini de içeriyordu. Bu görevi ifa ettiği için onu suçlayamazdım. Ama onu apaçık uygularken görmek beni tedirgin etmişti. Hipnotik telkine maruz kalmış olabileceğini düşünmek başka bir şeydi, bunu bir gözlemci olarak tecrübe etmek ise bambaşka bir şey. Bizim üzerimizde ne kadar kontrolü vardı? Kulenin taştan ve kireçtaşından yapıldığını düşünmeye devam edeceğimizi söylerken ne demek istemişti?

Bununla birlikte, en önemlisi, sporların beni hangi yönde etkilediğini artık tahmin edebiliyordum: bana psikoloğun hipnotik telkinlerine karşı bağışıklık kazandırmışlardı, beni ona karşı bir çeşit komplocu durumuna düşürmüşlerdi. İyi niyetli bile olsa, hipnoza karşı dayanıklı olduğumu itiraf etmeyi her düşündüğümde bir endişe dalgası

etrafımı sarıyordu. Özellikle eğitimimizin temelini oluşturan şartlandırmalardan birinin üzerimdeki etkisinin gittikçe azaldığı anlamına geldiği için.

Artık bir değil iki sırım vardı ve bu da istikrarlı ve geri dönülemez bir şekilde keşif gezisine ve amacına yabancılaşıyorum anlamına geliyordu.

*

Yabancılaşma, var olan tüm şekilleriyle, bu gibi görevler için pek de yeni bir şey değildi. Bunu diğerleriyle birlikte, on birinci keşif ekibinin geri dönüş görüşmelerini içeren video kasetleri izleme imkânı verildiğinde anlamıştım. Bireyler eski yaşamlarına döndükleri tespit edilir edilmez karantina altına alınmış ve tecrübeleriyle ilgili sorgulanmıştı. Haklı nedenlerden, çoğu vakada yetkilileri arayanlar, sevdikleri kişinin geri dönüşünü esrarengiz veya korkutucu bulan aile üyeleri olmuştu. Geri dönenlerin üzerinde bulunan tüm evraklara inceleme ve araştırma için üstlerimiz tarafından el koyulmuştu. Ama bu bilgileri de görmemize izin verilmişti.

Görüşmeler çok kısaydı ve hepsinde sekiz keşif üyesi de aynı hikâyeyi anlatıyordu. X Bölgesi'ndeyken olağandışı bir olayla karşılaşmamış, olağandışı bir değer kaydetmemiş ve olağandışı bir iç çatışma yaşamamışlardı. Ama bir süre sonra, her biri evine geri dönmek için yoğun bir istek duymuş ve bunun için yola koyulmuştu. Hiçbiri sınırın öteki tarafına geçmeyi nasıl başarabildiğini ya da önce yetkililere rapor vermek yerine

neden doğruca eve gittiklerini açıklayamamıştı. Sadece birer birer keşif gezisini terk etmişler, günlüklerini geride bırakmışlar ve evlerine doğru sürüklenmişlerdi. Bir şekilde...

Bu görüşmeler sırasında ifadeleri dostça, bakışları doğrudandı. Kelime seçimleri kulağa hafiften yavan gelse de, bu üzerlerindeki genel dinginlikle ve oradan döndükten sonra sahip oldukları hayal aleminde yaşıyor gibi davranışlarıyla uyumluydu. O keşif gezisinin askeri uzmanı olan, ufak tefek, yerinde duramayan, civa gibi enerjik adam bile öyleydi. Etkilerine bakacak olursam, sekizini birbirinden ayıramamıştım. Artık dünyaya bir çeşit perdenin arkasından baktıkları hissiyatına kapıldım. Sanki görüşmeyi yapan kişilerle zaman ve mekân olarak çok uzak bir yerden konuşuyor gibiylerdiler.

Kâğıtlara gelince, onların da X Bölgesi'nin içinde bulunan manzaraların eskizleri veya kısa tasvirleri olduğu ortaya çıkmıştı. Bazıları hayvanların ya da keşif üyelerinin karikatürlerini çizmişlerdi. Hepsi belli bir noktada feneri çizmiş veya onun hakkını yazmıştı. Bu kâğıtlarda gizli bir anlam aramak, çevremizi saran doğal dünyada gizli bir anlam aramak gibiydi. Gizli bir anlam varsa bile, onu ancak görmeyi bilen bir kişi ortaya çıkartabilirdi.

O zamanlar kendimi kaybetmeyi istiyordum ve o boş, adsız yüzlerde ve en acı verici şekilde tanıdık bulduğum çizimlerde bile bir çeşit merhametli kaçış aradım. Ölmek anlamına gelmeyen bir ölüm.

02: BÜTÜNLEŞME

Sabah sezgilerim yükselmiş bir şekilde uyandım. O kadar ki çamdan taşan sert kahverengi reçineler veya bir ağaçkakanın sıradan ani pike yapışı bana bir çeşit ilham verdi. Üsse yaptığımız dört günlük yürüyüşten kalan yorgunluk bedenimi terk etmişti. Bu sporların yan etkisi miydi, yoksa iyi bir gece uykusunun sonucu muydu? Kendimi o kadar tazelenmiş hissediyordum ki umursamadım.

Ama hülyalı halim çok geçmeden feci bir haberle son buldu. Antropolog gitmişti, çadırındaki özel eşyaları da yoktu. Benim açımdan daha da kötüsü, psikolog sanki hiç uyumamış gibi sarsılmış görünüyordu. Gözlerini kısarak bir tuhaf bakıyordu, saçları her zamankinden dağınıktı. Botlarının kenarının çamurlanmış olduğunu fark ettim. Sanki yaralıymış gibi sağ tarafına ağırlık veriyordu.

“Antropolog nerede?” diye sordu Haritacı. Ben o sırada geride durmuş kendimce bir anlam çı-

kartmaya çalışıyordum. Aslında benim dile getirmediğim sorum, *Antropoloğa ne yaptın?* idi. Ama bunun haksızlık olduğunu biliyordum. Psikolog eskiden olduğundan daha farklı değildi. Sihirbazlık gösterisiyle ilgili sırrını biliyor olmam, onun bir tehdit olduğu anlamına gelmiyordu.

Psikolog bizim gitgide artan paniğimize ace-mice bir açıklama ile karşılık verdi: “Dün gece geç bir saatte onunla konuştum. Orada gördükleri... yani o yapıda gördükleri... bu keşif gezisine devam etmek istemeyecek kadar cesaretini kırmış. Çıkışını beklemek üzere sınıra döndü. Üstlerimizin ilerleyişimizi görebilmesi için yanına kısmi bir rapor da aldı.” Psikoloğun uygunsuz zamanlarda yüzünde beliren bu hafif gülümseme yüzünden onu tokatlamak istiyordum.

“Ama ekipmanını bırakmış, silahını da,” dedi haritacı.

“Sadece ihtiyacı olanı aldı, bizim elimizde daha fazla kalsın diye. Buna fazladan bir silah da dâhil.”

“Sence fazladan bir silaha ihtiyacımız mı var?” diye sordum psikoloğa. Bunu tüm samimiyetimle merak ediyordum. Bazı bakımlardan psikoloğu kule kadar büyüleyici buluyordum. Onu harekete geçiren şeyleri, sebeplerini... Neden şimdi hipnoza başvurmuyordu? Belki de içimize işledikleri koşullandırmalara rağmen bazı şeyler önerilmiyordu veya tekrar ettikçe gücü azalıyordu veya bir gece önceki olaylardan sonra dayanma gücü kalmamıştı.

“Bence neye ihtiyacımız olduğunu bilmiyoruz,” dedi psikolog. “Ama eğer işini yapamayacaksa antropoloğa burada ihtiyacımız olmadığı da kesin.”

Haritacı ve ben psikoloğa bakakaldık. Haritacı kollarını kavuşturmuştu. Ani zihinsel baskı ve fonksiyon bozukluklarına karşı ekip arkadaşlarımızı yakından izlememiz gerektiğine dair eğitilmiştik. O da büyük olasılıkla benimle aynı şeyi düşünüyordu. Artık bir seçim yapmak zorundaydık. Psikoloğun, antropoloğun kayboluşuyla ilgili açıklamasını ya kabul edecek ya da reddedecektik. Reddettiğimiz takdirde, psikoloğun bize yalan söylediğini farz edecektik ve dolayısıyla kritik bir zamanda onun otoritesini reddetmiş olacaktık. Peki, eve giden izleri takip etmeye yeltenip, psikoloğun hikâyesini teyit etmek için antropoloğa yetişmeye çabalarsak... sonrasında üsse geri dönme gücünü kendimizde bulabilecek miydik?

Psikolog, “Planımıza sadık kalmalıyız,” dedi. “Kuleyi... araştırmalıyız.” Bu noktada kule kelimesini kullanması benim sadakatime karşı bariz bir yakarış gibi görünmüştü.

Haritacı hâlâ kararsızdı, sanki psikoloğun dün gece yaptığı telkinle savaşıyor gibiydi. Bu benim başka bir açıdan paniklememe sebep oldu. X Bölgesi’ni kuleyi araştırmadan terk etmeyecektim. Bu durum iliklerime kadar işlemişti. Bu noktada, ekibin bir üyesini daha bu kadar erken kaybedip, psikologla tek başıma kalma düşüncesine bile katlanamıyordum. Hele ki ona güvenmezken ve sporlara maruz kalmamın beni nasıl etkileyeceği hakkında bir fikrim yokken.

“O haklı,” dedim. “Göreve devam etmeliyiz. Antropolog olmadan da idare ederiz.” Ama haritacıya attığım sert bakışlar, her ikisine de antropolog konusuna daha sonra tekrar döneceğimizi açıkça ifade ediyordu.

Haritacı suratsız bir şekilde onayladı ve başka tarafa baktı.

Psikologdan, ya rahatlamadan ya da yorgunluktan kaynaklanan bir iç çekme sesi geldi. “O halde anlaştık,” dedi ve kahvaltı hazırlamak için haritacının yanından hızla geçip gitti. Önceden kahvaltıyı hep antropolog hazırlamıştı.

Kulede durumlar yine değişmişti. Haritacıyla birlikte günün tamamını aşağıda geçirebilmek için içlerinde yeterince yiyecek ve su olan hafif çantalar hazırlamıştık. İkimiz de silahlarımızı almıştık. Benim için artık çok geç olmasına rağmen sporları engellemek için solunum maskelerimizi takmıştık. Üzerlerinde fener olan baretler giyiyorduk.

Ama psikolog biraz aşağıımızda, kulenin yuvarlak girişinin biraz ilerisindeki çimenlikte durdu ve “Ben burada nöbet tutacağım,” dedi.

Kuşkuyla, “Neye karşı?” diye sordum. Psikoloğu gözümün önünden ayırmak istemiyordum. Onun da keşfin risklerine dâhil olmasını istiyordum, yukanda öylece dikilip o konumun üzerimizdeki hâkimiyetini gözümüze sokmasını değil.

Haritacı da bu durumdan hoşnut değildi. Neredeyse yalvarıncasına ki bu yüksek seviyede bastırılmış stresin göstergesiydi, “Bizimle birlikte

gelmen gerekiyor. Üçümüz birlikte daha güvende oluruz,” dedi.

“Ama girişin güvenliğinin sağlandığını da bilmeniz gerekiyor,” dedi psikolog, tabancasına bir mermi sürerek. Sürülen merminin sert sesi düşündüğümde daha çok yankılanmıştı.

Haritacı tüfeğini kavrayan elini öyle bir sıktı ki, kıkırdaklarının beyazlanmaya başladığını fark ettim. “Bizimle birlikte aşağıya gelmelisin.”

Psikolog, “Hep birlikte aşağıya inerek aldığımız riskin bir ödülü yok,” dedi ve sesinin yükselip alçalmasından cümlesinde hipnotik bir telkin olduğunu anladım.

Haritacının tüfeğini kavrayan parmakları gevşedi. Yüz hatları bir süreliğine ifadesizleşti.

“Haklısın,” dedi haritacı. “Tabii ki haklısın. Bu çok mantıklı.”

Birden bire ensemde bir ürperti hissettim. Şimdi bire karşı iki olmuşlardı.

Bir süreliğine bunu düşündüm, psikolog dikkatini benim üzerime yoğunlaştırmışken, bakışlarının anlamını çözmeye çalıştım. Aklıma kâbus gibi, paranoyak senaryolar geliyordu. Döndüğümüzde girişi kapalı bulmak ya da açık havaya çıkar çıkmaz psikoloğun bizi birer birer vurması gibi... Diğer yandan bizi geçen hafta ne zaman istese yıkumuzda da öldürebilirdi.

Kısa bir süre sonra, “O kadar önemli değil,” dedim. “Sen bizim için burada da aşağıda olduğu kadar değerlisin.”

Böylece psikoloğun gözü üzerimizde, geçen seferki gibi aşağıya indik.

Aşağı doğru kıvrılarak inen geniş merdivene ulaşmadan ve duvara yazılmış kelimelerle tekrar karşılaşmadan önce toplanma alanında ilk fark ettiğim şey... kule nefes alıyordu. Kule nefes alıyordu ve duvarlara dokunmak için yaklaştığımda kalp atışlarının yankılanmasını hissettim... ve duvarlar taştan değil, canlı dokudan örülmüştü. Duvarlar hâlâ boştu, ama içinden bir çeşit gümüş-beyaz fosfor ışıması yükseliyordu. Dünyam sallanıyordu, duvarın kenarına çökuverdim. Haritacı da hemen yanımdaydı, beni ayağa kaldırmaya çalışıyordu. Sanırım titriyordum, ama sonunda ayağa kalktım. O anın muazzamlığını kelimelere dökebilir miyim, bilmiyorum. Kule bir tür canlı varlıktı. Bir organizmanın içine giriyorduk.

Haritacı bana "Sorun ne?" diye soruyordu, sesi maske yüzünden boğuk çıkıyordu. "Ne oldu?"

Elini yakaladım ve avucunu duvara bastırması için zorladım.

"Bırak beni!" Kurtulmaya çalıştı, ama elini orada tuttum.

"Bunu hissediyor musun?" diye sordum ona boyun eğmeden. "Hissedebiliyor musun?"

"Neyi hissedebiliyor muyum? Sen neden bahsediyorsun?" Tabii ki korkmuştu. Ona göre ben mantıksız davranıyordum.

Yine de ısrar ettim. "Bir titreşim. Bir tür ritim." Elimi elinden çektim ve geri adım attım.

Haritacı uzun, derin bir nefes aldı ve elini duvarda tuttu. "Hayır. Belki. Hayır. Hayır, hissetmiyorum."

“Peki ya duvar? O neden yapılmış?”

“Taş tabii ki,” dedi. Baretimdeki fenerin kavisli ışığında gölgeli yüzü oyulmuş gibiydi. Gözleri de sanki kocamandı ve çevrelerinde karanlık halkalar vardı. Maske onu burnu ya da ağzı yokmuş gibi gösteriyordu.

Derin bir nefes aldım. İçimi dökmek ve sporların bana bulaştığını ona söylemek istiyordum. Psikoloğun bizi düşündüğümüzden çok daha fazla hipnotize ettiğini. Duvarların canlı bir dokudan yapıldığını. Ama yapmadım. Onun yerine, kocamın bir zamanlar dediği gibi, “kendimi topladım”. Kendimi topladım, çünkü yola devam edecektik ve haritacı benim gördüklerimi görememişti, benim deneyimlediklerimi deneyimleyememişti. Ve ben onun görmesini sağlayamamıştım.

“Unut gitsin,” dedim. “Bir an için aklım karıştı.”

“Bak, hemen yukarı çıkmalıyız. Panikliyorsun,” dedi haritacı. Bize X Bölgesi’ndeyken gerçekte orada olmayan şeyler görebileceğimiz söylenmişti. Başıma böyle bir şey geldiğini düşünüyordu.

Kemerimdeki siyah kutuyu kaldırdım. “Hayır. Yanmıyor. İyiyiz.” Bu bir şakaydı. Kötü bir şaka, ama yine de bir şaka.

“Sen orada olmayan bir şey gördün.” Beni kolay kolay rahat bırakmayacaktı.

Sen orada olanı göremiyorsun ki, diye düşündüm.

“Belki,” diye itiraf ettim, “ama bu da önemli bir şey. İşimizin bir parçası da bu değil mi? Rapor vermek? Belki de benim gördüğüm ama senin görmediğin bir şey önemli olabilir.”

Haritacı bir süre söylediklerimi tarttı. “Şimdi kendini nasıl hissediyorsun?”

“İyiyim,” diye yalan söyledim. “Artık bir şey görmüyorum,” diye tekrar yalan söyledim. Kalbim göğsümün içine hapsolmuş bir hayvan gibiydi, dışarı çıkmaya çalışıyordu. Haritacının etrafı, duvardan çıkan beyaz fosforlu bir haleyle sarılmıştı. Hiçbir şey kaybolmuyordu. Hiçbir şey beni terk etmiyordu.

“O zaman devam edelim,” dedi haritacı. “Ancak tekrar olağandışı bir şey gördüğünde bana söylemeye söz vermelisin.”

Hatırlıyorum da, buna az kalsın gülüyordum. Olağandışı mı? Duvardaki tuhaf kelimeler gibi mi? Tanımlanamayan bir kaynaktan gelen küçük yaratık toplulukları arasına yazılmış kelimeler.

“Söz veriyorum,” dedim. “Aynı şey senin için de geçerli ama, tamam mı?” Durumu tersine çevirip onun da başına gelebileceğini fark ettirmeye çalışıyordum.

“Sadece bana bir daha dokunma, yoksa canını yakanırn,” dedi.

Başımı sallayarak onayladım. Fiziksel açıdan ondan daha güçlü olduğumu bilmek hoşuna gitmemişti.

Bu kusurlu anlaşma şartları altında merdivenlere ve oradan da kulenin boğazına doğru ilerledik. Tünelin derinlikleri kendini öyle bir güzellik ve biyo-çeşitlilik içinde kesintisiz bir korku gösterisi gibi gözler önüne seriyordu ki hepsini bir anda algılamam mümkün değildi. Ama denedim,

kariyerimin en başından beri hep yaptığım gibi, denedim.

★

İnsanlar bana neden bir biyolog olduğumu sorduklarında her zaman aklıma gelen yer, yani sığınağım, büyüdüğüm kiralık evin arka bahçesindeki etrafı otlarla sarılmış yüzme havuzuydu. Annem çok çalışmaktan bitkin düşmüş bir ressamdı. Biraz başarı elde etmişse de, alkole azıcık fazla düşküncü ve yeni müşteriler bulmakta güçlük çekiyordu. Babam ise yeterince çalışmayan, çabuk zengin olma konularında uzman, ama genellikle eve para getirmeyen bir muhasebeciydi. İkisinin de bir konuya uzun süre odaklanabilmek gibi bir becerisi yok gibi görünüyordu. Bazen kendimi bu aileye doğmak yerine, birisi tarafından buraya yerleştirilmiş gibi hissederdim.

Çok ufak olmasına rağmen böbrek şekilli havuzu temizlemek gibi bir istekleri ya da hevesleri yoktu. Biz taşındıktan kısa bir süre sonra, kenarlarındaki otlar uzadı. Ayak otları ve diğer yüksek bitkiler yayılmaya başladı. Havuzun çevresindeki çit boyunca uzanan kısa çalılar da yukarı doğru coştı ve tel örgüyü gizledi. Etrafında bulunan taş yolun çatlaklarında yosunlar büyüdü. Su seviyesi yağmurla beslenerek yavaş yavaş yükseldi ve suyun yüzeyi yosunlardan ötürü gitgide bataklıkmsı bir hal aldı. Yusufçuklar sık sık bölgede keşif uçuşları yaptı. Boğa kürbağaları buraya taşındı, yerinde duramayan biçimsiz noktalar şeklinde

yüzen yavruları zaten buradaydı. Suda koşanlar ve diğer su böcekleri kendilerine yuva yapmaya başladı. Ebeveynlerimin istediği üzere yüz litrelik tatlı su akvaryumumdan kurtulmak yerine, balıkları yüzme havuzuna koydum ve bazıları bunun yarattığı şoka rağmen hayatta kaldı. Kurbağalar, balıklar ve böcekler yüzünden alaca ve akbalıkçıl gibi yerel kuşlar görünür oldu. Oraya nasıl geldiklerini her ne kadar bilmesem de, mucize eseri küçük kaplumbağalar da havuzda yaşamaya başladı.

Taşınmamızdan birkaç ay sonra, havuz kendi kendine işleyen bir ekosisteme dönüşmüştü. Gıcırdayan tahta kapıdan usulca içeri girer ve tüm bu yaşamı uzak bir köşeye yerleştirdiğim paslı katlanır sandalyeden izlerdim. Haklı sebeplere dayanan, ciddi bir boğulma korkum olsa da, her zaman suyun etrafında olmayı sevmiştim.

Evin içinde annemle babam insani dünyada halkın sıklıkla yaptığı tüm o bayağı ve pis şeyleri yapıyorlardı, hem de bazılarını gürültülü bir biçimde... Bense kendimi havuzun mikro dünyasında kolaylıkla kaybediyordum.

İlgi alanım ebeveynlerimin kronik içe kapanıklığıma duydukları endişe üzerine benimle yaptıkları gereksiz öğüt konuşmalarından payına düşeni aldı. Sanki böyle yaparak beni hâlâ benden sorumlu olduklarına ikna edebilecekmiş gibi. Yeterince (hatta hiç) arkadaşım olmadığını hatırlattılar. Bunun için yeterince çaba göstermiyormuşum. Yarı zamanlı çalışarak para kazanabilirmişim. Ama onlara isteksiz bir karınca aslanı gibi defalarca,

okulun ilerisinde bulunan terk edilmiş tarlaların ortasındaki çakıl ocağının dibinde bana sataşanlardan saklanmak zorunda kaldığımı söylediğimde bana verecek bir cevapları olmuyordu. Ya da bir gün ortada “hiçbir sebep yokken” bana öğle teneffüsünde merhaba dediği için bir kızın suratına yumruğu patlattığımda da bir şey söyleyemediler.

Böylece bireysel zorunluluklarımıza odaklanarak hayatlarımıza devam ettik. Onların yaşamı başkaydı, benimki başka. Ben en çok biyologmuşum gibi davranmayı seviyordum. Ve öyleymiş gibi davranmak çoğunlukla taklit ettiğiniz şeyin kabul edilebilir bir kopyası olmanıza yol açar, tam olmasa bile. Havuz gözlemlerimi çeşitli günlüklere yazıyordum. Her kurbağayı bir diğerinden ayırabiliyordum. Yaşlı Flopper, Çirkin Leaper’dan çok daha farklıydı ve yılın hangi ayında çimlerin zıplayan yavru kurbağalarla dolu olacağını da biliyordum. Hangi balıkçıl türünün yerleşik, hangilerinin göçmen olduğunu anlıyordum. Böcekleri ve yusufçukları tespit etmek, onların yaşam döngüsünün içine inmek daha zordu, ama yine de sabırla onları da anlamaya çalıştım. Tüm bunları yaparken de, ekoloji veya biyolojiyle ilgili kitaplardan uzak durdum. Bilgiyi öncelikle kendi başıma keşfetmek istiyordum.

Tek çocuk ve yalnızlığı değerlendirme konusunda bir uzman olarak söylüyorum, bana kalsa, bu minyatür cennetle ilgili gözlemlerim sonsuza kadar sürebilirdi. Hatta su geçirmez bir ışığı eğretti bir şekilde su geçirmez bir fotoğraf makinesi-

ne bağıladım ve bu acayip aleti karanlık yüzeyin altına daldırarak deklanşöre bağıladığım uzun bir kablo yardımıyla fotoğraflar çekmeyi planladım. İşe yarar mıydı hiçbir fikrim yok, çünkü birden bire zamanım tükendi. Şansımız yaver gitmemiştii ve artık evin kirasını karşılayamıyorduk. İçi annemin tablolarıyla dolu minik bir apartman dairesine taşındık. Bana hepsi duvar kâğıdını andırıyordu. Hayatımın en büyük travmalarından biri havuz için endişelenmek olmuştu. Yeni sahipleri onun güzelliğini ve önemini fark edip olduğu gibi bırakacaklar mıydı, yoksa havuzu gerçek işlevine döndürme şerefi için düşüncesizce bir katliamla onu yok mu edeceklerdi?

Bunu asla öğrenemedim. Oranın zenginliğini asla unutamayacak olsam da, geri gitmeyi başaramadım. Tek yapabildiğim ileriye bakmak ve havuzun sakinlerini izlerken öğrendiklerimi uygulamak oldu. Ve iyi de olsa, kötü de olsa asla geriye bakmadım. Bir projenin kaynağı tükendiğinde veya üzerinde çalıştığımız konu geliştirilmek üzere başkası tarafından satın alındığında, asla geri dönmedim. Öyle ölümler vardır ki bir kişinin tekrar yaşamasını bekleyemezsin, öyle derin ilişkiler vardır ki kırıldığında içinde bağı kopuşunu hissedersin.

Kulenin içine doğru inerken, çok uzun zamandan sonra ilk kez çocukken tecrübe ettiğim o keşif heyecanını tekrar hissettim. Ama aynı zamanda kopmayı da bekler olmuştum.

Günahkârın eliyle getirdiği zehirli meyve nerede gizli, ölülerin tohumlarını getireceğim, solucanlarla paylaşmak için, onlar...

Kulenin basamakları gittikçe belirginleşiyordu. Bu beyazımsı basamaklar gizemli bir canavarın sarmal çizen dişleri gibiydi ve biz inmeye devam ediyorduk, çünkü bundan başka çaremiz yok gibiydi. Bazen haritacı gibi at gözlüğü takmış olmayı istiyordum. Artık psikoloğun bizi neden koruduğunu biliyordum ve bununla nasıl başa çıktığını merak ediyordum, zira onu koruyacak kimse yoktu, hem de hiçbir şeyden...

Başlangıçta “sadece” kelimeler vardı ve bu da zaten yeterliydi. Çoğunlukla duvarın sol tarafında neredeyse hep aynı seviyede oluşuyorlardı. Bir süre onları not etmeyi denedim, ama çok fazlaydılar ve ayrıca belirip kayboldukları için kelimelerin anlamlarını takip etmek, bir kandırmacanın izini sürmekle aynı şeydi. Bu konuda haritacıyla hemen bir anlaşmaya varmıştık. Kelimelerin fiziksel hareketlerini belgelendirecektik. Fakat bu başka bir gün, ayrı bir görevi daha gerektirecekti, sürekliliği olan ve sonsuz bu cümleyi fotoğraflamayı.

...solucanlarla paylaşmak için, onlar karanlıkta toplanıp dünyayı yaşam güçleriyle sarıyorlar, bu sırada diğer yerlerin loş aydınlatılmış koridorlarından daha önce hiç görmemiş veya görülmemiş birkaçının sabırsızlıklarından acıdan hiçbir zaman kıvranmayan şekilleri oluşurken...

Bu kelimelerin uğursuz vasıflarını görmezden gelmeye çalışırken hissettiğimiz huzursuzluk or-

tadaydı. Haritacıyla birlikte gördüklerimizin biyolojik gerçekliğinin listesini yapmaya çabalarken, huzursuzluk konuştuğumuzda cümlelerimizi bozuyordu. Ya psikolog bizim kelimeleri ve nasıl yazıldıklarını görmemizi istemişti ya da kulenin duvarlarının fiziksel gerçekliğini öylece bastırmak başlı başına zahmetli bir görevdi.

Karanlığın içine birlikte ilk kez indiğimizde şunları da deneyimlemiştik: Hava hem soğumuştur, hem de rutubetliydi ve ısıнын düşmesiyle birlikte havaya yumuşacık balözünü andıran nazik bir tatlılık gelmişti. Aynı zamanda ikimiz de kelimelerin arasında yaşayan minik el şekilli yaratıklar görmüştük. Tavan tahmin ettiğimizden daha yüksekti. Yukarı baktığımızda baretlerimizdeki fenerler sayesinde haritacı salyangoz ve sümüksü böcek izleri olan pırıltılı sarmal çizgileri görebilmişti. Küçük yosun veya taş mantarı öbekleri tavanda benekler oluşturmıştı. Mağara karideslerini andıran ufak, yarı saydam, uzun uzuvlu yaratıklar orada cambaz gibi yürüyor ve müthiş bir güç gösterisinde bulunuyorlardı.

Sadece benim görebildiğim şeyler ise: Kulenin nefes alışlarıyla birlikte duvarların hafiften yükselmesi; kelimelerdeki renklerin mürekkep balağının çakıp sönmesi gibi dalgalı bir etkiyle değişmesi; var olan kelimelerin aşağı yukarı on santim üstünde ve on santim altında aynı el yazısıyla yazılmış önceki kelimelerin hayalet izleri. Bu kelime katmanları duvarda artık sadece izleri kaldığı için etkileyici birer filigran oluşturunuyorlardı.

Üstlerinde belki de bir zamanlar kabarik harfler olduklarının göstergesi soluk yeşil veya bazen de mor renklerin belirtileri vardı. Çoğu ana cümleyi tekrar ediyor gibi görünüyordu, ama bazıları etmiyordu.

Bir süre, haritacı yaşayan kelimelerin fotoğrafik örneklerini alırken, ben de ne yöne sapacaklarını görmek amacıyla hayalet kelimeleri okudum. Onları okumak zordu, başlayan sonra duran sonra tekrar başlayıp üst üste binen bir sürü dizi vardı. Tekli kelimelerin ve ifadelerin izini kolaylıkla kaybedebiliyordum. Duvarın içinde kaybolup giden hayalet yazıların fazlalığı, bu sürecin çok uzun zamandır devam ettiğinin göstergesiydi. Her bir “döngünün” ne uzunlukta olduğuna dair bir fikrim olmadığından, bunun kaç yıldır devam ettiğini kabaca bile tahmin edemiyordum.

Duvardaki iletişim yöntemine dair bir başka unsur daha vardı. Bir tanesini haritacının görüp göremediğinden emin değildim. Onu test etmeye karar verdim.

Birbirine geçmiş bir çeşit kafes örgüsünü işaret edip “Bu sana tanıdık geliyor mu?” diye sordum. Başlangıçta bunun bir motif olduğunu fark etmemiştim bile. Sadece ana cümle dizisini yaklaşık olarak ortada bırakacak şekilde, duvardaki hayalet yazıların altından başlayıp üstüne kadar olan kısmını kapladığını düşünmüştüm. Belli belirsiz birbirlerinin ardına dizilmiş akrepleri andırıyordu, yükseliyorlardı ama tekrar aşağı inmek üzere. Başlı başına farklı bir dile bakıp bakmadığımı bile

bilmiyordum. Bana kalırsa bu dekoratif bir desen dahi olabilirdi.

Görebiliyor olması beni bir anda rahatlattı. “Hayır, tanıdık gelmiyor,” dedi. “Ama ben uzman değilim.”

İçimde bir öfkenin kabardığını hissettim, ama bu ona karşı değildi. Ben de, o da bu göreve uygun olmayan beyinlere sahiptik. Bir dilbilimciye ihtiyacımız vardı. Birbirine geçmiş kafesli yazılara senelerce bakabilirdik ve aklıma gelebilecek en orijinal fikir mercan kayalarının sivri dallanmalarını andırdığı olurdu. Haritacı ise onu belki de geniş bir akarsuyun kaba kollarına benzetebilirdi.

Gerçi sonunda bir avuç cümleyi yeniden kurmayı başarmıştım, yaptıklarımın bazıları: *Dünyada kötülük varken ben neden durayım ki... Tanrının ışığı dayanıklılığın sınırlarını anlayan ve affetmeyi bilen herkesi aydınlatır... Daha yüksek bir güce hizmet için seçilmiş... Ana cümle dizisi karanlık, anlaşılmaz bir vaaz veriyordu, içindeki parçalar da ağdalı ifadeler olmaksızın bu amacı paylaşıyordu.*

Acaba bunlar bir şekilde eski zamanlarda mı yazmıştı, belki de daha önceki keşif üyeleri tarafından? Eğer öyleyse, ne amaçla? Ve kaç yıl önce?

Ama tüm bu sorular daha sonra yüzeyin aydınlığında cevaplanmalıydı. Bir golem gibi mekanik bir şekilde, kendimle bu değişkenler hakkındaki düşüncelerim arasına bir mesafe koyabilmek için sadece kilit tümcelerin fotoğraflarını çektim. O sırada haritacı boş duvarın ya da başlıca mantarsı kelimelerin çeperlerinin fotoğraflarını çektiğimi sa-

niyordu. Bu sırada kargacık burgacık yazı belirmeye devam etti, sinir bozmaya da: ...gecenin yansında karanlık sular da güneş parıldarken, o meyveler olgunlaşacak ve dünyadaki ölümcül uysallığı açığa vurmak adına altın rengi karanlıkta ortadan ikiye yarılacak...

Bu kelimeler beni bir şekilde mağlup etmişti. İlerledikçe örnekler aldım ama isteksizce. Cımbızla cam tüplerin içine tıktırdığım tüm bu minik parçalar... bana ne anlatabilirlerdi ki? Çok fazla şey değil, diye düşündüm. Kimi zaman, bazı şeylerin içindeki gerçeğin mikroskoplarla ortaya çıkarılamayacağını hissedersiniz. Çok geçmeden, duvarlardan gelen kalp atışı sesi o kadar arttı ki, sesi bastırmak için kulak tıkaçlarımı takmak amacıyla durdum. Bunu yapmak için haritacının dikkatinin başka bir yerde olduğu anı seçtim. Farklı nedenlerden dolayı maskelenmiş ve yarı sağırlaşmıştık, ama aşağı inmeye devam ettik.

Değişimi fark eden ben olmalıydım, o değil. Ancak bir saatten fazla aşağıya doğru ilerledikten sonra haritacı hemen altımdaki basamaklarda durdu.

“Sence duvardaki kelimeler... tazeleniyor mu?”

“Tazelenmek mi?”

“Yakın zamanda oluşmuş gibi.”

Bir süreliğine ona sadece baktım. Ben duruma alışmıştım, sadece ayrıntıları listeleyen bir nevi tarafsız gözlemci gibi görünebilmek için elimden geleni yapmıştım. Ama güçlkle kazandığım tüm o mesafenin kayıp gittiğini hissediyordum.

“Işığını kapatır mısın?” diye önerdim ve kendim de öyle yaptım.

Haritacı tereddüt etti. Sabahki fevri davranışından dolayı bana yeniden güvenmesi zaman alacaktı. Tabii bizi karanlığa gömmesi muhtemel bir isteğe düşünmeden atılacak bir güvenden bahsetmiyorum. Ama kapattı. Gerçek şu ki, tabancamı bilerek kılıfında bırakmıştım, çünkü o beni tüfeğiyle bir anda ortadan kaldırabilirdi, kayışı seri bir hareketle çekip tüfeğini omzundan kurtarması yeterliydi. İçime doğan bu şiddet görüntüsü pek mantıklı olmasa da, gözümde öyle çabuk canlanmıştı ki sanki dış güçler tarafından zihnime yerleştirilmişti.

Karanlıkta, kulenin kalp atışları kulak zarları-
nın içinde atmaya devam ederken, harfler ve kelimeler soluk alışla titreyen duvarların üzerinde salındılar ve gerçekten de hatırladığım kadarıyla kelimelerin üst katlardakilere nazaran daha hareketli, renklerinin daha parlak, yanıp sönmelerinin daha güçlü olduğunu fark ettim. Kelimelerin dolmakalem aracılığıyla mürekkeple yazılmasından çok daha fark edilir bir etkisi vardı. *Yeninin parlak ve ıslak pürüzsüzlüğü.*

Bu dayanılmaz yerde dikilirken, bu düşünceler bana ait olsun diye haritacı dile getirmeden ben söyledim.

“Altımızdaki bir şey bu yazıyı yazıyor. Altımızdaki şey hâlâ bu yazıyı yazmakta olabilir.” Biz, gizemli ikinci bir organizmaya ev sahipliği yapması muhtemel bir organizmayı araştırıyorduk ve bu

organizma duvara kelimeleri yazması için başka organizmaları kullanıyordu. Bu gerçek, gençlik çağımın ot bürümüş havuzunun basit ve tek boyutlu görünmesine sebep olmuştu.

Fenerlerimizi tekrar açtık. Haritacının gözle-
rindeki korkuyu görebiliyordum, öte yandan tu-
haf bir kararlılık da vardı. Bende ne gördüğüne
dair hiçbir fikrim yoktu.

“Neden ‘şey’ dedin?”

Anlayamamıştım.

“Neden ‘biri’ demek yerine ‘şey’ dedin? ‘Biri’
olamaz mı?”

Sadece omuz silktim.

“Silahını çıkar,” dedi haritacı, sesinde daha de-
rin duygularını maskeleyen bir tiksinti vardı.

Bana denileni yaptım, çünkü benim için fark
etmiyordu. Ama silahı elimde tutmak kendimi
beceriksiz ve tuhaf hissetmeme sebep olmuştu,
sanki karşımıza çıkacak şeye gösterilecek yanlış
bir tepkiymiş gibi.

Bu noktaya kadar liderlik bendeydi, fakat şim-
di sanki rollerimiz de, keşif gezimizin doğası da
değişmişti. Görünen o ki biraz önce yeni bir pro-
tokol belirlemiştik. Duvardaki kelimeleri ve or-
ganizmaları belgelemeyi bıraktık. Çok daha hızlı
yürüdük, dikkatimizi önümüzdeki karanlığı an-
lamlandırmaya verdik. Fısıltıyla konuşuyorduk,
sanki biri bize kulak misafiri olabilecekmış gibi.
İlk ben önden gittim, köşeye gelene dek haritacı
arkamdan gelerek beni korudu, onun önden git-
tiği yerlerde ben takip ettim. Asla geri dönmek-

ten söz etmedik. Bizi kollayan psikolog binlerce kilometre uzakta olabilirdi. Aşağıımızda bir cevap olabileceğini bilmenin endişeli enerjisiyle yüklenmiştik. Yaşayan ve nefes alan bir cevap.

En azından haritacı böyle düşünmüş *olabilirdi*. Duvarların atışını ne hissedebiliyor ne de duyabiliyordu. Ama ilerledikçe ben bile kelimeleri yazan şeyi kafamda canlandıramaz olmuştum. Tek canlandırabildiğim, üsse gitmek üzere yola çıktığımızda sınıra doğru arkama baktığımda gördüğüm şeydi: puslu beyaz bir boşluk. Buna karşın onun bir insan olamayacağını biliyordum.

Neden mi? Çok iyi bir nedenden dolayı... Yirmi dakikalık inişimizde, haritacının sonunda fark ettiği bir neden.

“Yerde bir şey var,” dedi.

Evet, yerde bir şey vardı. Uzun süredir basamaklar bir çeşit tortuyla kaplıydı. İncelemek için durmamıştım, görebileceğinden emin bile olmadığımdan, haritacının sınırlarını bozmak istemiyordum. Tortu, sol duvarın kenarından başlıyor, sağ duvarın altmış santim yakınına kadar geliyordu. Bu da basamaklarda iki buçuk üç metre civarında bir alan kaplıyor demektir.

“Dur bir bakayım,” dedim, titreyen parmağını görmezden gelerek. Dizlerimin üzerine çöktüm, baretimdeki feneri arkamdaki merdivenlerin üst kısmına çevirdim. Haritacı omzumun üzerinden seyredebilmek için bana yaklaştı. Tortu sönük bir altın ışıltısıyla pırıldıyordu, içine kurumuş kan kırmızısı parçacıklar serpilmişti. Kısmen yansıtıcıydı. İçine kalem batırdım.

“Biraz yapışkan, sümük gibi,” dedim. “Ve merdivenler üzerinde bir santim derinliği var.”

Asıl düşüncem ise bir şeyin merdivenlerden aşağı doğru kaydığı idi.

“Peki ya şu izler ne?” diye sordu haritacı, işaret etmek için tekrar öne doğru eğildi. Fısıldıyordu ki bu bana anlamsız geliyordu. Sesinde endişe vardı, ama o panikledikçe sakinleştiğimi fark etmiştim.

Bir süre izleri inceledim. Büyük ihtimalle kayıyor veya sürükleniyordu, ama gerisinde bayağı bir tortu bırakacak kadar yavaş olmalıydı. Haritacının işaret ettiği izler ovaldı, otuz santim uzunlukta ve on beş santim genişlikteydi. Altı tanesi ikili sıralar halinde basamaklara yayılmıştı. Bu şekillerin içine serpiştirilmiş girintiler sanki kısıcık tüyler tarafından bırakılmış izlere benziyordu. Bu izlerin yirmi beş santim uzağında ise onları çevreleyen iki çizgi vardı. Bu düzensiz çift çember dışa doğru dalgalanıyor, sonra tekrar içeri giriyordu, bu haliyle bir eteğin kenar kıvrımına benziyordu. Bu “kıvrımın” ötesinde, daha fazla “dalganın” olduğuna dair belirtiler vardı. Sanki ana gövdeden yayılan bir güç bu izi bırakmıştı. En çok da deniz alçalmasında geriye çekilen köpüklü dalgaların kumda bıraktıkları ize benziyordu. Tek farkı, bir şey çizgileri yaymış ve karakalem çizimler gibi bulanık görünmelerini sağlamıştı.

Bu keşif beni büyülemişti. Kendimi izlere ve kısa tüylerin bıraktığı işaretlere bakmaktan alamıyordum. Aynı cayro dengeli bir kameranın yol üzerindeki tümsekleri düzeltmesi gibi bu varlığın merdivenlerdeki eğimi düzelttiğini hayal ediyordum.

“Daha önce hiç böyle bir şey görmüş müydün?” diye sordu haritacı.

“Hayır,” diye karşılık verdim. Daha iğneleyici bir cevap vermemek için kendimi tuttum. “Hayır, hiç görmedim,” diye ekledim. Belli başlı trilobitler, salyangozlar ve solucanlar bunları andıran ancak daha basit izler bırakırlardı. Dışardaki dünyada kimsenin bu kadar karmaşık ve büyük bir iz görmediğinden emindim.

“Peki ya şuna ne demeli?” diye soran haritacı biraz yukardaki basamağı işaret etti.

Gösterdiği yere fener tuttum ve tortunun içinde belli belirsiz bir bot izi olduğunu gördüm. “Bizim botlarımızdan birinin izi,” dedim. Karşılaştırıldığında çok sıradandı. Ve çok sıkıcı.

Baretindeki ışık kafasını hayır anlamında salladıkça bir o yana, bir bu yana oynadı. “Hayır. Bak.”

Benim ve kendisinin bot izlerini gösterdi. Bu iz üçüncü bir çifte aitti ve basamaklardan yukarıya yöneliyordu.

“Haklısın,” dedim. “Bu başka birine ait, yakın zamanda buraya inmiş biri.”

Haritacı küfretmeye başladı.

O an daha başka bot izlerini de araştırmamız gerektiğini düşünmemiştik.

★

Bize gösterilen kayıtlara göre ilk keşif ekibi X Bölgesi’nde sıradışı hiçbir şey rapor etmemişti, sadece bakır, el değmemiş bir doğa. İkinci ve üçün-

cü keşif ekipleri dönmeyince ve akıbetleri ortaya çıkınca, keşifler bir süre için durdurulmuştu. Yeniden başladıklarında en azından aldıkları riskin boyutunu bilen gönüllüleri dikkatlice seçmişlerdi. O zamandan bu yana bazı keşifler diğerlerinden daha başarılı oldu.

Bilhassa on birinci keşif zor olmuştu. Şu ana kadar pek de dürüst olmadığım bir konudan dolayı benim için de şahsen zordu.

Eşim on birinci keşif ekibinde sıhhiyeciydi. Asla doktor olmak istememişti, ilk müdahale ekibinde ya da travmatolojide çalışmak istemişti. Onun deyimiyle, “sahadaki bir triyaj hemşiresiydi.” X Bölgesi için ambülans hizmetlerine geçmeden önce orduda birlikte çalıştıkları günlerden onu tanıyan bir arkadaşı tarafından işe alınmıştı. İlk başta kabul etmemişti, kararsızdı, ama zamanla onu ikna ettiler. Bu zaten yeterince güçlük çekerken, aramızda birçok anlaşmazlığa neden olmuştu.

Bu bilgiyi elde etmenin kimse için zor olmadığını biliyorum, ama yazdıklarımı okurken beni inandırıcı ve tarafsız bir tanık olarak görmenizi umuyorum, X Bölgesi’ne keşfin amacıyla bağlantısız başka bir olaydan ötürü gönüllü olmuş biri olarak değil. Bir bakıma bu gerçektir, eşimin keşif ekiplerinden birinde yer alması, birçok açıdan benim bu göreve yazılmamla alakasızdır.

Sadece onunla alakalı bile olsa, X Bölgesi’nden etkilenmemem nasıl mümkün olabilirdi? O sınıra gittikten bir yıl sonra, bir gece yatakta tek başıma

uzanmışken, mutfakta birinin olduğunu işittim. Elime beysbol sopası aldım, yatak odasından çıktım ve evin bütün ışıklarını yaktım. Buzdolabının hemen yanında eşimi buldum, üzerinde hâlâ keşif kıyafetleri vardı. Çenesinden boynuna akıtarak süt içiyordu ve gözü dönmüş bir şekilde artakalan yemekleri yiyordu.

Dilim tutulmuştu. Ona sanki bir illüzyonmuş ve hareket edersem ya da bir şey söylersem hiçliğe karışacakmış veya hiçlikten de beter bir yerde yok olacakmış gibi bakıyordum.

Oturma odasında oturduk, o koltukta, bense karşısındaki sandalyede. Bu ani ortaya çıkışıyla arama mesafe koymak istemiştim. X Bölgesi'nden nasıl ayrıldığını ve eve nasıl geldiğini hiç hatırlamıyordu. Sadece keşif gezisine dair belli belirsiz anıları vardı. Üzerine tuhaf bir sükunet çökmüştü. Dakikalar sonra ona neler olduğunu sorduğumda, unutkanlığının normal olmadığını fark etti ve sükunetini belli belirsiz bir panik ele geçirdi. Anlaşılan X Bölgesi'ne gitmesiyle ilgili ettiğimiz kavgalardan önce evliliğimizin nasıl parçalanmaya başladığına dair anıları da silinmişti. Beni geçmişte üstü kapalı ya da gayet açıkça suçladığı mesafe şimdi onun içine işlemiştir.

Bir süre sonra buna daha fazla dayanamadım. Giysilerini çıkardım, duş almasını sağladım, sonra yatak odamıza götürdüm ve üzerine çıkıp seviştim. Hatırladığım adama dair parçaları geri getirmeye çalışıyordum. Benim aksime dışadönük, tez canlı ve her zaman faydalı olmak isteyen adamı. Tutku-

lu bir yelkenci olan ve yılın iki haftası arkadaşlarıyla birlikte sahile yelken yapmaya giden adamı. Ve şimdi onda bunların hiçbirini bulamıyordum.

İçimde olduğu süre boyunca bana yüzünde beni bir çeşit sis perdesinin arasından hatırlıyormuş gibi bir ifadeyle baktı. Yine de bir süreliğine işe yaradı. Bu onu daha gerçek kıldı ve ben de öyleymiş gibi davrandım.

Ama sadece bir süreliğine. Hayatımda sadece yirmi dört saatliğine kaldı. Ertesi akşam onu almaya geldiler. Uzun ve yorucu güvenlik izni sürecinden geçtikten sonra onu gözlem tesisinde o andan son ana kadar ziyaret ettim. O antiseptik yerde onu testlere soktular ve hem sükûnetini hem de unutkanlığını çözmeyi denediler, ama başarılı olamadılar. Beni sevgilisi değil, eski bir dostu gibi karşıladı, bu varlığına bir anlam yükleyebilmek için onun tutunacağı bir çeşit daldı. İtiraf ediyorum, oraya gittim, çünkü bir zamanlar tanıdığım adama dair bir kıvılcım olmasını umut ettim. Fakat o kıvılcımı asla bulamadım. Bana ameliyat edilmesi mümkün olmayan, tüm vücuduna yayılmış bir kanser türüne yakalandığının söylendiği gün bile, kocam bana yüzünde hafif şaşırılmış bir ifadeyle baktı.

Altı ay sonra öldü. Tüm bu zaman boyunca, o maskenin ötesine geçemedim, tanıdığım o adamı içinde asla bulamadım. Ne karşılıklı görüşmelerimizde, ne de nihayet seyrettiğim, kocamla ve de hepsi kocam gibi kanserden ölen diğer keşif üyeleriyle yapılan görüşme kayıtlarında...

X Bölgesi'nde her ne olduysa kocam oradan geri dönmemişti. Tam olarak değil...

*

Karanlığın daha da derinliklerine ilerledik ve kendime acaba kocam bunların hiçbirini yapmış mıdır diye sordum. Enfeksiyonumun işleri nasıl değiştirdiğini bilmiyordum. Acaba ben de aynı yolculukta mıyım, yoksa o tamamen farklı bir şey mi bulmuştu? Eğer benziyorsa, onun tepkileri ne kadar farklıydı ve o tepkiler sonradan olacakları nasıl değiştirmişti?

Sümüksü iz daha da kalınlaşıyordu. Altta yatan her neyse kırmızı beneklerin ondan boşalmış yaşayan organizmalar olduğunu artık anlamıştık, çünkü yapışkan tabakanın içinde kıvrılıyorlardı. Maddenin rengi de yoğunlaşmıştı. Üzerinde yürümemiz için serilmiş garip, ama bir o kadar da büyüleyici bir ziyafete uzanan, pırıltılı altın bir halıya benziyordu.

“Geri dönmeli miyiz?” diyebilirdi haritacı, o söylemese ben söyleyebilirdim.

Diğeri de, “Bir sonraki köşeyi dönelim de. Azıcık daha gidelim, sonra geri döneriz” derdi. Bu hassas bir güven testiydi. Bu korkumuzla el ele yürüyen merakımızın ve hayranlığımızın testiydi. Cahil olmayı mı, yoksa emniyetsiz olmayı mı tercih ettiğimize dair bir test. Yoğun salgı boyunca adım adım dikkatle ilerliyorduk, ancak biz hareket etmeye çalıştıkça yapışkanlığa saplanmamız ve botlarımızda bıraktığı hissiyata bakacak

olursak kısa süre sonra hareketsiz kalacağımızı biliyorduk. Eğer çok fazla zorlarsak...

Ama sonra haritacı önümde köşeyi döndü ve sonra bana doğru geri geldi, beni basamaklardan yukarı itti ve ben de bunu yapmasına izin verdim.

Kulağıma, "Aşağıda bir şey var," diye fısıldadı. "Bir beden ya da insan gibi."

Bedenin de bir insana ait olabileceğine dikkatini çekmedim. "Duvara kelimeler mi yazıyor?" diye sordum.

"Hayır, duvarın kenarına yığılmış. Bir an için görebildim." Nefesi maskesinden hızlı ve kesik kesik geliyordu.

"Kadın mı, erkek mi?" diye sordum bu kez.

"İnsan olduğunu sanıyorum," dedi, sorumu duymazdan gelerek. "İnsan olduğunu sanıyorum. Yani ben öyle sandım." Cesetler ayrı bir şey tabii, ama hiçbir eğitim sizi bir canavarla karşılaşmaya hazırlayamaz.

Ama bu yeni gizemi araştırmadan geri tırmanıp kuleden dışarı çıkamazdık. Yapamazdık. Onu omuzlarından kavradım ve bana bakması için zorladım. "Duvarın kenarına yaslanmış oturan birine benzediğini söyledin. Bizim peşinde olduğumuz şey bu değil. Bunun diğer bot iziyle ilgisi olmalı. Sen de biliyorsun. Ne olduğunu görme riskini alalım, sonra da geri döneriz. Ne bulursak bulalım, buradan daha ileri gitmeyeceğiz, sana söz veriyorum."

Haritacı başıyla onayladı. Buranın son nokta olması ve daha ileri gitmeme düşüncesi onu sakinleştirmeye yetmişti. Sadece bu son şeyi de atlat, yakında güneş ışığını göreceksin.

Tekrar aşağıya yöneldik. Heyecanımızdan ötürü olabilir tabii, ama basamaklar artık bilhassa daha kaygan gibiydi. Yavaş yürüdük ve dengemizi korumak için sağdaki duvarın boş olan taşlarına yaslandık. Kule sessizdi, nefesini tutuyordu, kalp atışları birden yavaşlamıştı ve eskisine göre uzaktan geliyordu. Belki de artık sadece beynime hücum eden kanın sesini duyabiliyordum.

Köşeyi dönünce yerdeki figürü gördüm, baretimdeki ışığı ona tuttum. Bir saniye tereddüt etmiş olsaydım, bir daha cesaretimi toplayamazdım. Bu, antropoloğun bedeniydi, sol taraftaki duvara yaslanmıştı, elleri kucagında, başı dua eder gibi önüne düşmüştü, ağzından yeşil bir şeyler dökülüyordu. Giysileri acayip şekilde karman çorman olmuştu, seçilmiyordu. Vücudundan neredeyse algılanamayacak kadar sönük altın renkli bir parlaltı yükseliyordu. Haritacının bunları göremediğini sanıyordum. Kafamdaki hiçbir senaryoda antropoloğun hayatta olabileceğini hayal edemiyordum. Tek düşünebildiğim, *Psikolog bize yalan söyledi*, cümlesiydi ve birden bire onun yukarıda, girişte nöbet tutan varlığı, tahammül edilemez bir şekilde üzerime çöktü.

Haritacıya elimin içiyle olduğu yerde, yani arkamda kalmasını işaret ettim ve ileri doğru bir adım attım, ışığımı aşağıdaki karanlığa doğrultmuştum. Alttaki basamakların boş olduğunu teyit etmek için bedenin yanından geçtim ve sonra aceleyle geri döndüm.

“Ben bedene bakarken sen nöbet tut,” dedim.

Ona çok derinlerde *bir şeyin* yavaşça hareket ederken yarattığı belli belirsiz yankılanmayı hissettiğimi söylemedim.

“O bir beden mi?” diye sordu haritacı. Belki çok daha tuhaf bir şey bekliyordu. Belki de figürün sadece uyuduğunu düşünmüştü.

“Bu antropolog,” dedim ve bu bilginin omuzlarını nasıl gerdiğini gördüm. Başka söz söylemeden, yanımdan hızla geçti, bedeninin hemen önünde mevzi aldı ve tüfeğini karanlığa doğrulttu.

Nazıkçe antropoloğun yanına diz çöktüm. Yüzünden geriye pek bir şey kalmamıştı ve cildinin arta kalan her yerinde tuhaf yanık izleri vardı. Biri tarafından tek bir vahşi hareketle parçalanmış kırık çenesinden yoğun yeşil küller dökülüyor ve göğsünde kümeleniyordu. Kucağındaki avuç içleri yukarı bakan ellerinde deri yoktu, sadece tül gibi lifler ve daha fazla yanık izi vardı. Bacakları yarı erimiş halde birbiriyle kaynaşmış gibi görünüyordu, botlarından biri kayıptı, diğeri ise duvara doğru fırlamıştı. Antropoloğun etrafına benim de yanımda taşıdığım numune tüplerinin aynılardan saçılmıştı. Siyah kutusu parçalanmıştı ve bedeninden birkaç metre ötede duruyordu.

Haritacı, “Ona ne olmuş?” diye fısıldadı. Gözcülük yaparken sanki olaylar henüz son bulmamış gibi bana sürekli hızlı ve endişeli bakışlar atıyordu. Sanki antropoloğun bu korkunç halde hayata dönmesini bekler gibiydi.

Ona cevap vermedim. Zaten tek söyleyebileceğim, *Bilmiyorum*, olurdu. Bu cümle gitgide kendi

cehaletimizin veya beceriksizliğimizin şahidi olmaya başlamıştı. Ya da her ikisinin de...

Işığımı antropoloğun üzerindeki duvara çevirdim. Birkaç metre boyunca yazı düzensizlik gösteriyor, dengesini tekrar kazanmadan önce yukarı fırlayıp aşağı iniyordu.

...dipsizliğin gölgeleri, dev boyutlarda bir çiçeğin yaprakları gibi kafatasının içinde filizlenecek ve zihninde bir insanın katlanabileceğinden daha fazla kapı açacak...

“Sanırım duvardaki yazıların yaratıcısını engelledi,” dedim.

“Ve o da ona bunu mu yaptı?” Başka açıklamalar bulmam için bana yalvarıyordu.

Başka bir açıklamam yoktu, o nedenle cevap vermedim, sadece o orada durup beni seyrederken, ben cesedi incelemeye döndüm.

Biyolog bir dedektif değildir, ama ben bir dedektif gibi düşünmeye başlamıştım. Alanın her yerini inceliyordum, basamaklarda öncelikle kendi botlarımın, sonra da haritacının botlarının izlerini tespit ettim. Oradaki mevcut izleri bozmuştuk, fakat hâlâ biraz görülebiliyordu. Öncelikle bu şey –ve haritacı ne umut ederse etsin, ben onu bir insan olarak düşünemiyordum– kesinlikle öfkeden kudurmuştu. Düzgün kaygan bir iz bırakmak yerine, yapışkan tortu saat yönünde dönen sarmalımsı bir şekil oluşturmuştu. “Ayakların” yaptığı izler ise, ben onları ayak olarak görüyordum, bu ani değişimle önce uzamış, sonra da daralmıştı. Ama bu sarmalın üzerinde de bot

izleri görüyordum. Karşılaşmanın delillerinin etrafından yürümeye özen göstererek, geride kalan botu aldım. Sarmalın ortasındaki bot izleri gerçekten de antropoloğa aitti. Duvarın sağ tarafındaki kısmi darbeleri takip ettiğimde de sanki ona sarılıyormuş gibi bir görünüm ortaya çıkıyordu.

Zihnimde antropoloğun yazıların yaratıcısını izleyebilmek için karanlıkta süründüğü bir görüntü oluşmaya başladı. Cesedinin etrafına saçılmış parıldayan cam tüpler bir örnek almayı ümit ettiğini gösteriyordu. Ne kadar da çılgın ya da ihmalkâr! Bu çok büyük bir riskti ve antropolog gözüme hiç de öyle fevri veya cesur biri gibi görünmemişti. Bir süreliğine orada durdum, sonra aynı yoldan geçerek daha yukandaki basamaklara çıktım. Haritacıya elimle olduğu yerde kalmasını işaret ettim, bu onu endişelendirdi. Büyük ihtimalle etrafta vurulabilecek bir şey olsaydı, daha sakın olurdu, ama geride sadece hayal gücümüzde canlananlar kalmıştı.

Birkaç düzine basamak daha çıktım ve ölü antropoloğun hâlâ biraz görüldüğü bir yerde karşılıklı duran iki çift bot izi buldum. Birinci çift antropoloğa aitti. Diğeri ise ne bana, ne de haritacıya.

Parçalar yerine oturuyordu ve artık her şeyi net bir şekilde görebiliyordum. Gecenin bir yarısı psikolog antropologu uyandırmıştı, hipnotize etmişti, birlikte kuleye gelmiş ve bu derinliğe inmişlerdi. Bu noktada psikolog antropoloğa hipnoz altındayken bir emir vermişti. Büyük ihtimalle bunun intihara eşdeğer bir emir olduğu-

nu biliyordu. Antropolog doğruca duvara yazı yazmakta olan o şeye yürüdü ve ondan numune almaya kalkıştı – ve denerken de öldü, muhtemelen acı içinde. Sonrasında da psikolog kaçmıştı; emindim, çünkü aşağıya doğru yürüdüğümde o noktanın ilerisinde ona ait bot izine rastlamadım.

Antropoloğa karşı hissettiğim acıma mı, yoksa empati miydi? Güçsüzdü, kapana kısılmıştı ve hiçbir şansı yoktu.

Haritacı endişeyle beni bekliyordu. “Ne buldun?”

“Burada antropologla birlikte başka biri de varmış.” Haritacıya teorimi anlattım.

“Ama psikolog neden böyle bir şey yapsın ki?” diye sordu. “Zaten sabah hep birlikte buraya gelecektik.”

Kendimi haritacıyı binlerce kilometre uzaktan inceliyor gibi hissettim.

“Hiçbir fikrim yok,” dedim, “ama hepimizi hipnotize ediyor ve bunu sadece bizi rahatlatmak için yapmıyor. Belki de bu keşif gezisinin bize söylenenden başka bir amacı var.”

“Hipnotizma.” Bu kelimeyi sanki ona hiçbir anlam ifade etmiyormuş gibi söylemişti. “Bunu nereden biliyorsun? Bunu nasıl bilebilirsin ki?” Haritacı ya bana ya da teorime içerlemiş görünüyordu, hangisine içerlediğini bilemedim. Ama nedenini anlayabiliyordum.

“Çünkü bir şekilde, hipnoza karşı bağışıklık kazandım,” diye anlattım. “Bugün buraya inmeden önce, görevini yerine getireceğinden emin olmak

için seni hipnotize etti. Bunu yaptığını gördüm.” Haritacıya itiraf etmek, nasıl bağışıklık kazandığımı anlatmak istiyordum, ama bunun bir hata olacağına inanıyordum.

“Ve sen hiçbir şey yapmadın mı? Tabii bu söylediğin doğruysa.” En azından bana inanma olasılığını değerlendiriyordu. Belki de deminki olaylardan onun zihninde de biraz tortu ve belirsizlik kalmıştı..

“Psikoloğun beni hipnotize edemediğini bilmesini istemedim.” Ayrıca buraya inmeyi istemiştim.

Haritacı bir süre öylece durdu, düşünüyordu.

“Bana ister inan, ister inanma,” dedim. “Ama şuna inan: Yukarı çıktığımızda, her şeye hazırlıklı olmalıyız. Psikoloğu zapt etmek veya öldürmek zorunda kalabiliriz, çünkü ne planladığını bilmiyoruz.”

“Neden bir şey planlasın ki?” diye sordu haritacı. Sesindeki küçümseme miydi, yoksa tekrardan korku mu?

“Çünkü ona verilen emirler bizim aldıklarımızdan daha farklı olmalı,” dedim, bir çocuğa açıklama yapar gibi.

Cevap vermemesi bu fikre alışmaya başladığına dair bir işaretti.

“Önce ben gitmeliyim, çünkü beni etkileyemez. Ve senin de bunları takman gerekiyor. Hipnotik telkine karşı koymana yardımcı olabilir.” Ona yedek kulak tıkaçlarımı verdim.

Onları tereddütle aldı. “Hayır,” dedi. “Birlikte, aynı anda yukarı çıkacağız.”

“Bu akıllıca olmaz,” dedim.

“Ne olduğu umurumda değil. Ben olmadan yukarı çıkmayacaksın. Ben burada karanlıkta senin her şeyi düzeltmeni bekleyemem.”

Söylediğini bir anlığına düşündüm ve “Tamam,” dedim, “ama eğer seni itaat etmeye zorladığını görürsem, onu durdurmak zorunda kalırım.” Ya da en azından denerim.

“Eğer haklıysan,” dedi haritacı. “Eğer doğruyu söylüyorsan.”

“Söylüyorum.”

Cevabıma aldırış etmedi. “Ceset ne olacak?” dedi.

Bu anlaştık anlamına mı geliyordu? Öyle umut ettim. Veya belki de yukarı çıkarken silahımı almayı deneyecekti. Muhtemelen psikolog çoktan onu bu konuda hazırlamıştı.

“Antropoloğu burada bırakacağız. O kadar ağırlığı yüklenemeyiz, ayrıca beraberimizde nasıl bulaşıcı maddeler taşıyacağımızı da bilmiyoruz.”

Haritacı başıyla onayladı. En azından duygusal değildi. O bedende antropoloğa ait hiçbir şey kalmamıştı ve bunu ikimiz de biliyorduk. Antropoloğun hayattaki son anlarını düşünmemek için çok büyük bir mücadele veriyordum. Ölümü pahasına, başkası tarafından istenen bir görevi yerine getirmeye çalışırken hissettiği dehşet. *Ne görmüştü? Her şey kararmadan önce neye bakıyordu?*

Dönüşe geçmeden önce, antropoloğun etrafına saçılmış cam tüplerden birini aldım. İçinde kalın, ete benzeyen, koyu altın renkte parıldayan

bir maddenin kalıntısı vardı. Belki de son anına yaklaşırken işe yarar bir numune alabilmişti.

*

Işığa doğru yükselirken, aklımı başka yere vermeye çalıştım. Eğitimimi tekrar tekrar gözden geçirip, bizi keşiflerimizle ilgili açıklamaya götürebilecek bir ipucu, bir bilgi kırıntısı aradım. Ama hiçbir şey bulamadım, bize işe yarar bir şey anlatıldı mı diye düşünürken de kendi saflığıma şaşıtım. Her zaman bizim yeteneklerimiz ve tecrübelerimiz üzerinde duruyorlardı. Geriye baktığımda, korkmamamız veya şaşırmamamız için kaygı kisvesine bürünmüş, neredeyse kasıtlı bilgi çarpıtan ve yanlış yönlendirme yapan davranışları hatırlıyordum hep.

Harita bu yanlış yönlendirmenin ilk örneğiydi. Bir harita nasıl bazı şeyleri öne çıkartırken diğer şeyleri görünmez yapabilir ki? Her zaman haritaya, haritanın üzerindeki ayrıntıları ezberlemeye yönlendirilmiştik. İsmi verilmeyen eğitimimiz altı uzun ay boyunca bize deniz fenerinin üssün neresinde kaldığıyla, bir harabe yığını evden diğerine kaç kilometre olduğuyla ve kıyının kaç kilometrelik kısmını keşfetmemiz beklendiğiyle ilgili tatbikat yaptırdı. Neredeyse hep *deniz feneri* bağlamında konuştular, üs değil. O haritaya, boyutlarına ve neleri kapsadığı düşüncesine o kadar alıştık ki, bu bizi *neden* veya hatta *ne* sorularını sormaktan alıkoydu.

Kıyının *neden* bu kısmı? Fenerin içinde *ne* olabilir? Kamp *neden* ormanın içine, fenerden uzağa

ama kuleye (tabii ki haritada yoktu) yakın bir yere inşa edilmişti ve üs her zaman orada mıydı? Haritanın ötesinde ne vardı? Artık bize uygulanan hipnotik telkinlerin boyutlarını bildiğimden, haritanın kendisine bu kadar yoğunlaşmanın da gizli bir işaret olduğunu fark etmiştim. Yani eğer soru sormuyorsak, bunun nedeni soru sormamak için şartlandırılmış olmamızdı. Fener, temsili de olsa gerçek de olsa, hipnotik telkin için bilinçaltı bir tetikleyici olabilirdi. Aynı zamanda X Bölgesi'ni oluşturmak üzere etrafa yayılan şeylerin merkezi de olabilirdi.

Bölgenin ekolojisi üzerine aldığım ön bilgilerin de odağı belirsizdi. Zamanımın büyük bir kısmını orada bulmayı beklediğim doğal değişken ekosistemler, hayvan, bitki ve çapraz tozlaşma örneklerine aşina olmakla geçirmiştım. Ama aynı zamanda mantar ve yosunlar üzerine bilgilerimi de yoğun bir şekilde tazelemişlerdi. Duvardaki yazıları göz önüne alacak olursam, aklıma çalışmanın gerçek amacının bu olduğu geliyor. Eğer haritanın tek amacı dikkat dağıtmaksa, o zaman ekoloji araştırmalarının amacı da beni gerçekten hazırlamaktı. Tabii paranoyaklık yapıyor olabilirdim. Ama haklıysam, bu onların kuleyi bildikleri, belki de her zaman varlığından haberdar oldukları anlamına geliyordu.

Böylece şüphelerim artmaya başladı. Bizi çok ağır bir hayatta kalma ve silah eğitime sokmuşlardı. Bu eğitimler o kadar yorucuydu ki, çoğu akşam ayrı bölmelerimize gidip direkt uyuyorduk. Birlikte eğitim gördüğümüz ender durumlarda

bile ayrı ayrı eğitiliyorduk. İkinci ayda isimlerimizi çaldılar, onları bizden söküp aldılar. Sadece X Bölgesi'nde yer alan şeylerin bir adı vardı, o da genel tanımlamalarıyla. Bu da ancak belirli ayrıntılar bilindiği takdirde sorulabilecek malum sorulara karşı bir nevi dikkat dağıtıcıydı. Ama tabii *doğru* ayrıntılar, örneğin X Bölgesi'nde altı farklı tür zehirli yılan olduğu gibi ayrıntılar değil. Uzak bir ihtimaldi, biliyorum, ama en olanaksız senaryoyu bile kenara bırakacak bir ruh halinde değildim.

Sınırı geçme zamanımız geldiğinde, her şeyi biliyorduk... ve hiçbir şey bilmiyorduk.

*

Yüzeye çıktığımızda psikolog orada değildi, gözlerimizi güneşten ötürü kırıştırdık, maskelerimizi çıkarıp attık ve temiz havayı içimize çektik. Neredeyse her türlü senaryoya hazırlıklı olsak da, psikoloğun yokluğuna hazır değildik. Bir süre ne yapacağımızı bilemedik, gökyüzünün masmavi, ağaçlarının gölgelerinin yere upuzun vurduğu bu sıradan günde, karşılaştığımız duruma şaşırıp kalmıştık. Tıkaclarımı çıkardım ve kulenin kalp atışlarını artık duymadığımı fark ettim. Aşağıda gördüklerimiz, bu sıradanlıkla nasıl da aynı anda var olabiliyordu, şaşırtıcı olan buydu. Sanki derin deniz dalışından fazla hızlı çıkmış gibiydik, ama ondan ötürü değil de aşağıda gördüğümüz canlılara ait anılardan ötürü vurgun yemiştik. Psikologu bulmak için etrafı araştırdık, saklandığına emindik ve onu bulmayı istiyorduk, çünkü mutla-

ka bir açıklaması olmalıydı. Bir süre sonra kulenin etrafındaki aynı bölgeyi arayıp durmak anlamsızlaştı. Buna rağmen neredeyse bir saat boyunca kendimizi onu aramaktan alıkoyamadık.

En sonunda gerçeği inkâr edemedim.

“Gitmiş,” dedim.

“Belki de üsse geri dönmüştür,” dedi haritacı.

“Burada olmayışının bir suçluluk işareti olduğuna katılıyor musun?” diye sordum.

Haritacı çime tükürdü ve bana dikkatle baktı. “Hayır, değilim. Belki başına bir şey geldi. Belki kampa dönmesi gerekti.”

“Ayak izlerini gördün. Cesedi de gördün.”

Tüfeğiyle ileriye işaret etti. “Hadi artık üsse dönelim.”

Ne düşündüğünü anlayamıyordum. Bana cephe mi alıyordu, yoksa temkinli mi davranıyordu, bilemiyordum. Yeryüzüne çıkmak her şeye rağmen onu cesaretlendirmişti ve ben onun eski kararlı halini tercih ederdim.

Kampa dönünce cesareti yine kırılmaya başladı. Psikolog orada değildi. Sadece gitmekle kalmamış, erzağımızın yarısını ve silahların büyük bir kısmını da beraberinde götürmüştü. Ya öyleydi ya da bir yerlere gömmüştü. Yani psikoloğun hâlâ hayatta olduğunu biliyorduk.

O anda hem benim hem haritacının nasıl hissettiğini tahmin etmelisiniz: Bizler bilim insanlarıydık, doğa olaylarını ve insan faaliyetlerinin sonuçlarını gözlemlemek için eğitilmiştik. Olağandışı gibi görünen bir şeyle karşılaşmak için

değil. Alışılmadık durumlarda, düşmanınız olabileceğini düşündüğünüz birinin varlığı bile rahatlatıcıdır. Şimdi biz de eşi benzeri görülmemiş bir şeyin eşiğine gelmiştik ve göreve başlayalı bir hafta bile olmadan, henüz sınırdayken dilbilimciyi kaybetmenin yanı sıra, antropoloğumuzla psikoloğumuzu da kaybetmiştik.

Haritacı, "Tamam, pes ediyorum," diyerek tüfeğini yere fırlattı ve antropoloğun çadırının önündeki sandalyeye çöktü. Ben o sırada çadırın içini karıştırıyordum. "Şimdilik sana inanıyorum. İnanıyorum çünkü başka bir seçeneğim yok. Çünkü daha iyi teorilerim yok. Peki, şimdi ne yapacağız?"

Antropoloğun çadırında bir ipucu yoktu. Başına gelenlerin korkunçluğu beni hâlâ sarsıyordu. Kendi ölümünüzü kabule zorlanmak. Eğer haklıysam, psikolog bir katildi, hem de antropologu öldüren her neyse, ondan çok daha fazla.

Ben haritacıya cevap vermeyince sözlerini üzerine bastıra bastıra tekrar etti. "Şimdi ne halt edeceğiz?"

Çadırdan çıkarken "Aldığım örnekleri inceleyeceğiz, fotoğrafları tabedeceğiz ve onlara göz gezdireceğiz. Ve yarın, büyük bir olasılıkla tekrar kulenin içine ineceğiz," dedim.

Haritacı doğru kelimeleri bulmaya çabalar-ken kulağı tırmalayan bir kahkaha attı. Belki de hipnozun hayaletiyle savaşmanın yarattığı gerginlikten yüzü bir saniyeliğine de olsa parçalara ayrılmak istiyor gibi görünüyordu. Sonunda ağızındaki baklayı çıkarttı: "Hayır, ben oraya tekrar inmeyeceğim. Ayrıca o bir tünel, kule değil," dedi.

“Onun yerine ne yapmak istersin?” diye sordum.

Sanki içinde bazı duvarları yıkmışçasına, kelimeleri artık daha hızlı ve kararlı çıkıyordu. “Sınıra geri gidelim ve çıkarılmayı bekleyelim. Devam edecek kaynağımız yok ve eğer psikoloğun dışarıda bir yerlerde komplo planladığı konusunda haklıysan, bu bile bizim için yeterli bir mazeret. Planlamıyorsa, ona bir şey saldırdığı için öldüyse ya da yaralandıysa, bu da buradan defolup gitmemiz için başka bir sebep.” Bize verilen az miktardaki sigaralardan birini yaktı. Burnundan iki uzun duman bulutu çıkardı.

“Ben geri dönmeye,” diye karşılık verdim. “Henüz değil.” Tüm olanlara karşın, henüz hazır değildim.

“Sen burayı tercih ediyorsun, gerçekten de ediyorsun, öyle değil mi?” diye sordu haritacı. Bu aslında bir soru değildi; sesinde bir tür acıma veya iğrenme vardı. “Bunun daha süreceğini mi sanıyorsun? Bak sana ne diyeceğim, negatif sonuçları simüle eden askeri tatbikatlarda bile şans bundan daha yüksektir.”

Haklı olsa bile, onu korku yönlendiriyordu. Psikoloğa uyguladığım oyalama taktiklerini onun üzerinde de denemeye karar verdim.

“Yanımızda getirdiklerimize bir göz atalım, sonrasında ne yapacağımıza karar veririz. Yarın istediğin zaman sınıra dönebilirsin.”

Sigaradan bir nefes daha aldı, söylediklerimi tarttı. Sınır hâlâ dört günlük yürüyüş mesafesindeydi.

O anlık pes edip, “Öyle olsun,” dedi.

Aklımdan geçenleri söylemedim. Yani o kadar da kolay olmayabileceğini. Sınırın ötesine aynı kocam gibi soyut bir manada geçip, onu kendine mahsus kılan şeylerin geride kalabileceğini. Ama başka çıkar yolu yokmuş gibi hissetmesini de istemiyordum.

Öğleden sonranın geri kalanını çadırımın dışındaki eğreti masada numuneleri mikroskop altında inceleyerek geçirdim. Haritacı ise kendini aynı zamanda karanlık oda olarak kullandığımız çadırda fotoğrafları tabetmeye verdi. Bu, dijital veri yüklemeye alışık her insan için can sıkıcı bir işti. Sonra da fotoğraflar kururken, bir önceki keşif ekibinin üste bıraktığı harita ve belge parçalarının üzerinden geçti.

Numuneler bana şifreli şakalar yapıyor gibilerdi, çünkü can alıcı noktaları anlamıyordum. Duvardaki kelimeleri oluşturan biokütlelerin hücrelerinin sıradışı bir yapısı vardı, buna karşın makul bir şekilde sıralanmışlardı. Veya bu hücreler bazı çürükçül organizma türlerini taklit etme konusunda muhteşem bir iş çıkarıyorlardı.

Kelimelerin arkasındaki duvardan bir örnek almam gerektiğini aklımın bir kenarına yazdım. Liflerin kökleri ne kadar derine iniyordu, altında yumrular var mıydı ya da bu lifler sadece koruyucu muydu, hiçbir fikrim yoktu.

Ele benzeyen yaratıktan aldığım doku örneklerini ise hiçbir şekilde açıklamak mümkün değil-

di. Bu tuhaftı ama bana hiçbir bilgi sunmuyordu. Yani numunenin içinde herhangi bir hücre bulamamıştım, sadece içinde hava baloncukları olan kehribar rengi katı bir yüzeydi. O zamanlar bunu bozulmuş bir numune veya bu organizmanın çok çabuk çözünebildiğine dair bir kanıt olarak yorumlamıştım. Test etmek için farklı bir düşünce aklıma çok geç geldi: Organizmanın sporları vücudunda emilmişti ve numunede reaksiyona neden oluyordu. Sporlara maruz kaldığımdan beri vücudunda ya da zihnimde olan değişiklikleri teşhis etmem için gereken tıbbi tesise sahip değildim.

Sonra bir de antropoloğun ufak tüpündeki numune vardı. Onu bariz nedenlerden ötürü sona bırakmıştım. Haritacıdan bir kesit almasını, plakaya koymasını ve mikroskopta gördüklerini yazmasını istedim.

“Neden?” diye sordu. “Bunu neden benim yapmamı istiyorsun?”

Tereddüt ettim. “Varsayımsal olarak konuşuyorum... Bana bulaşmış olabilir.”

Ne sert bir yüzü vardı! Çenesi kilitlenmişti. “Varsayımsal olarak, neden sana benden daha az ya da çok bulaşmış olsunlar ki?”

Omuz silktim. “Belirli bir nedeni yok. Gerçi duvardaki kelimeleri ilk ben buldum.”

Sanki saçma sapan konuşuyormuşum gibi bana baktı ve güldü. “Ondan çok daha fazlasına bulaştık. O taktığımız maskelerin bizi gerçekten koruyacağını mı sanıyorsun? Yani burada olup bitenden?” Yanılıyordu –yanıldığını düşünüyor-

dum- ama onu düzeltmedim. İnsanlar pek çok nedenden ötürü verileri önemsizmiş ya da basitmiş gibi gösterirler.

Söylenecek başka bir şey yoktu. O kendi işinin başına döndü, ben de mikroskopta antropoloğu öldüren şeye ait örneğe gözlerimi kısıp bakmaya başladım. İlk başta neye baktığımı bilmiyordum, çünkü o kadar beklenmedikti ki. Bu beyin dokusuydu, hem de sıradan bir beyin dokusu değil. Bazı düzensizliklerle birlikte hücreler insana aitti. O zamanlar numunenin bozulmuş olduğunu düşünmüştüm, ama öyle olsa bile, bu benim varlığımdan kaynaklanmıyordu. Haritacının aldığı notlar benim gördüklerimi mükemmel bir biçimde tarif ediyordu ve daha sonra örneğe bir kez daha baktığında, yapısının değişmediğini teyit etmişti.

Sanki numuneyi doğru dürüst göremiyordum gibi mikroskopa gözlerimi kısarak bakmaya devam ediyordum, ardından başımı kaldırıyor, sonra yeniden bakıyordum. Sonra odaklandım, eğri çizgiler ve daireler görmeye başlayana dek baktım. Bu gerçekten bir insana mı aitti? Yoksa insanmış gibi mi davranıyordu? Dediğim gibi bazı düzensizlikler vardı. Peki antropolog bu örneği nasıl almıştı? Elinde dondurma kepçesiyle o şeye yaklaşıp, "Beyninizden bir doku parçası alabilir miyim?" diye mi sormuştu? Hayır, bu örneğin kenarlardan, dış kısımdan alınmış olması gerekiyordu. Yani bu da beyin dokusu olamayacağı ve kesinlikle insan olmadığı anlamına geliyordu. Bir

kez daha ipini koparıp sürüklenen bir tekne gibi kaybolduğumu hissettim.

Tam o sıralarda haritacı hızlı adımlarla yanına geldi ve tabettiği fotoğrafları masamın üzerine fırlattı. “İşe yaramaz,” dedi.

Duvardaki kelimelere ait her fotoğraf ışık saçan, flu birer renk cümbüşüydü. Kelimelerin dışında kalan diğer yerlerin fotoğrafları ise kapkaranlık çıkmıştı. İkisi arasında kalan kısma ait birkaç fotoğraf da fluydu. Bunun muhtemelen duvarların yavaş bir biçimde durmadan nefes alıp vermesinden kaynaklandığını biliyordum, belki de aynı zamanda bir çeşit ısı ya da biçim bozucu başka bir etken de yayıyordu. Bu düşünce duvarlardan hiç örnek almadığımı fark etmeme sebep oldu. Kelimelerin organizmalar olduklarını anlamıştım. Duvarların da öyle olduğunu biliyordum, ama beynim yine de *duvarları* yapının durağan bir parçası olarak algılamıştı. Neden onlardan numune alayım ki?

Küfretmemi yanlış anlayan haritacı, “Anlıyorum,” dedi. “Numunelerde şansımız yaver gitti mi?”

“Hayır. Hiç gitmedi,” dedim hâlâ fotoğraflara bakarak. “Haritalarda ya da kâğıtlarda bir şeyler var mı?”

Haritacı homurdandı. “Bir bok yok. Sıfır. Sadece hepsi kafayı fenere takmış gibi görünüyor – feneri seyrediyorlar, fenere gidiyorlar, lanet olasıca fenerde yaşıyorlar.”

“Yani elimizde hiçbir şey yok.”

Haritacı son sözümü duymazdan geldi, “Şimdi ne yapacağız?” diye sordu. Bu soruyu sormaktan nefret ettiği çok açıktı.

“Akşam yemeği yiyeceğiz,” dedim. “Psikoloğun çalılarda gizlenmediğinden emin olmak için çevrede küçük bir gezintiye çıkacağız. Yarın ne yapacağımıza karar vereceğiz.”

“Sana yarın yapmayacağımız tek şeyi söyleyeceğim. Tünele geri dönmüyoruz.”

“Kule.”

Bana dik dik baktı.

Onunla tartışmanın bir anlamı yoktu.

Alacakaranlıkta, biz kamp ateşinin etrafında akşam yemeğimizi yerken yine tuzlu bataklıktan gelen o tanıdık inlemeyi duyduk. Ben kendimi yemeğe o kadar kaptırmıştım ki onu fark etmedim bile. Yemeğin tadı çok güzeldi ve ben bunun nedenini bilmiyordum. Saniyeler içinde yemeğimi silip süpürdüm, haritacı hayretler içinde bana bakakaldı. Birbirimize söyleyeceğimiz çok az şey vardı ya da hiçbir şey yoktu. Konuşmak plan yapmak demekti ve benim planlamak istediğim hiçbir şey onu memnun etmeyecekti.

Rüzgâr hız kazandı ve yağmur yağmaya başladı. Her yağmur damlasının düşüşünü, karanlıkta bile ışığı kırarak yansıtan mükemmel yontulmuş birer sıvı pırlanta olarak görüyordum ve denizin kokusunu alabiliyor, yuvarlanarak gelen dalgaları zihnimde canlandırabiliyordum. Rüzgâr sanki canlı gibiydi, her bir gözeneğime işliyordu

ve ayrıca rayihası da vardı, bataklıkta ki sazların topraksı kokusunu taşıyordu. Bu değışikliğı kule- nin dar alanının içindeyken görmezden gelmeye çalışmıştım, ama duyularım hâlâ çok kuvvetli ve keskindi. Buna alışıyordum, ancak bunun gibi an- larda sadece bir gün önce bambaşka biri olduğı- mu hatırlıyordum.

Sırayla nöbet tuttuk. Psikoloğun beklenmedik bir anda gizlice yaklaşmasındansa, uykusuz kal- mak daha akıllıca görünüyordu. Çevrede bulunan tuzak tellerinin her birinin yerini biliyordu ve onları söküp tekrar kuracak vaktimiz yoktu. Ona olan güvenimi göstermek için ilk nöbeti haritacı- nın tutmasına izin verdim.

Gece yansı haritacı beni ikinci nöbet için uyan- dırmaya geldi, oysa ben gök gürültüsü yüzünden zaten uyanıktım. Somurtarak yatağına gitti. Bana güvendiğinden şüpheliydim; sadece bu stresli gü- nün ardından gözlerini bir dakika daha fazla açık tutamadığını düşünüyorum.

Yağmurun şiddeti tekrar artmıştı. Uçup gide- ceğimizden korkmuyordum –bu çadırlar askeri yönetmeliğe göre yapılmıştı, kasırga haricinde her şeye dayanabilirlerdi– ama nasıl olsa uyanık kalacaksam, fırtınayı da iliklerime kadar hisset- mek istiyordum. Böylelikle damlaları acıtacak kadar şiddetli yağın yağmura ve sert esen rüz- gâra çıktım. Haritacının çadırındaki horultularını şimdiden duyabiliyordum, büyük olasılıkla daha kötü şartlarda da uyumuştı. Kampın uçlarındaki soluk acil durum lambaları ışıldıyordu ve çadır-

lardan üçgen gölgeler yaratıyordu. Karanlık bile artık bana daha canlı geliyordu, beni somut bir şeymiş gibi çevreliyordu. Ve ben bunun kötü niyetli bir varlık olduğunu düşünmüyordum.

O an tüm bunların sanki bir rüya olduğunu düşündüm; eğitimim, önceki hayatım, ardımda bıraktığım dünya. Artık hiçbirinin önemi yoktu. Sadece buranın önemi vardı, sadece bu anın ve bunun nedeni psikoloğun beni hipnotize etmiş olması da değildi. Bu güçlü duygunun pençesinde, ağaçların arasındaki eğri büğrü dar aralıklardan sahile doğru baktım. Orada gecenin, bulutların ve denizin birleşmesinden, daha büyük bir karanlık toplanmıştı. Ötesinde bir yerlerde ise başka bir sınır.

Sonra, o karanlığın içinde, onu gördüm: titrek turuncu renkli bir ışık. Çok küçük bir aydınlanma, gökyüzünde çok uzaklarda. Bu benim kafamı karıştırdı, sonra onu fenerin çıkartmış olabileceğinin farkına vardım. Ben seyrederken titrek ışık sola ve biraz da yukarı doğru hareket etti ve söndü. Birkaç dakika sonra çok daha yüksekte tekrar belirdi ve ardından bir daha belirmemek üzere söndü. Işığın geri dönmesini bekledim, ama dönmedi. Her nedense ışığın geri gelmesi geciktikçe ben daha çok huzursuzlandım. Sanki bu tuhaf yerde, bir ışık – herhangi bir ışık– medeniyetin işaretiymiş gibi.

★

Kocam on birinci keşiften döndükten sonra birlikte yalnız geçirdiğimiz o son gün boyunca fır-

tına vardı. Bir rüyanın berraklığına, hem tanıdık hem de bir o kadar yabancı bir hisse sahip o gün – tanıdık bir alışkanlık ama tuhaf bir sakinlik, hem de o gitmeden önce alıştığımından çok daha fazlası.

Keşif gezisinden önceki son haftalarda çok şiddetli kavgalarımız olmuştu. Onu duvara itmiş, ona bir şeyler fırlatmıştım. Ondaki kararlılık zırhını kırabilmek için ne gerekiyorsa yapmıştım, ki o zırhın ona hipnotik telkinler sonucu zorla verilmiş olabileceğini artık biliyorum. “Eğer gidersen,” demiştim ona, “geri dönemeyebilirsin, dönsen bile seni bekleyeceğimden hiç emin olma.” Bu cümlem onu sınırdan güldürmüştü, “Beni bunca zaman bekliyor muydun ki? Gelebildim mi bari?” diye sormuştu. O zamanlar hedefine odaklanmıştı ve karşısına çıkabilecek herhangi bir engel onun için tatsız bir şaka gibiydi – ve hipnoz altında olsun ya da olmasın verdiği bu tepki onun için tamamiyle doğaldı. Sonuçlarını düşünmeksizin kafasına koyduğu şeyin peşinden gitmek onun karakterinde vardı. Ani bir dürtünün zorunluluk haline gelmesine izin verirdi, özellikle de kendinden daha büyük bir amaca hizmet ettiğine inanıyorsa. İkinci görev süresi için deniz kuvvetlerinde kalmasının bir nedeni de buydu.

İlişkimiz bir süredir kopma noktasındaydı. Kısmen sebebi onun sürekli birileriyle birlikte olmayı, benim ise yalnızlığı tercih etmemdi. Bu bir zamanlar ilişkimizin güç kaynağıydı, ama artık işe yaramıyordu. Onu sadece yakışıklı bulmakla kalmamış, kendine olan güvenine, dışa dönük doğasına ve çevresinde sürekli birilerini istemesine hayran

kalmıştım. Bunu kendi kişiliğime sağlıklı bir karşı denge olarak kabul etmiştim. Aynı zamanda iyi de bir mizah anlayışı vardı. Kalabalık bir parkta ilk tanıştığımızda, benim suskunluğumu sanki ikimiz de bir vaka üzerinde çalışan detektiflermişiz ve orada bir şüpheliyi izlemek için bulunuyormuşuz numarası yaparak çözmüştü. Bu da bizi öncelikle etrafımızda vızıldayan hareketli insan kovanının içindekiler, sonra da birbirimizin hayatları hakkında hikâyeler uydurmaya itmişti.

İlk başta, duvarlarımı aştığını düşünmesine rağmen, tedbirliliğim ve yalnız kalma isteğimle ona gizemli gelmiş olmalıyım. Ben ya çözülmesi gereken bir yapbozdum ya da beni daha iyi tanıdıkça, daha farklı duvarları yıkarak içimde başka bir insanın yaşadığı farklı bir yere, farklı bir öze ulaşacağını düşündü. Kavgalarımızdan birinde bunu itiraf etmiş, keşif için “gönüllü” olmasının onu ne kadar uzağa ittiğimin bir işareti olduğunu göstermeye çalışmıştı. Sonra da lafını geri almıştı, utanmıştı. Ona bir yanlış anlama olmaması için açık açık anlatmıştım: İçimde daha iyi tanımak istediği biri yoktu; dışarıdan görünen neyse oydum. Bu asla değişmezdi.

İlişkimizin başlarında, o zamanlar sıklıkla yaptığımız üzere yatakta uzanmış yatarken, kocama yüzme havuzundan bahsetmiştim. Büyülenmişti, büyük olasılıkla arkasından ilginç başka şeyler anlatacağımı bile düşünmüştü olabilir. Hikâyenin yapayalnız geçmiş bir çocukluğu anlatan parçalarını bir kenara itip, havuzun kendisine odaklanmıştı.

“Ben olsam içinde tekne yüzdürürdüm.”

“Şüphesiz Yaşlı Flopper’ın kaptanı olduğu bir tekne,” diye cevap verdim. “Ve o zaman her şey çok neşeli ve mükemmel olurdu.”

“Hayır olmazdı. Çünkü senin ne kadar da huy-suz, inatçı ve suratsız olduğunu düşünürdüm. Çok suratsız.”

“Ben de senin çok ciddiyetsiz olduğunu düşünür ve kaplumbağalarımın tekneni batırmasını dilerdim.”

“Batırırlarsa daha iyisini inşa eder, herkese de kurbağalarla konuşan suratsız çocuktan bahse-derdim.”

Ben kurbağalarla hiç konuşmamıştım; hayvanlara insani nitelikler vermekten hoşlanmazdım. “Çocukken birbirimizden hoşlanmamış olsak ne değiştirdi ki?” diye sordum.

“Ben buna rağmen seni beğenirdim,” dedi sırta-rak. “Beni kendine hayran bırakırdın ve senin peşinden her yere gelirdim. Hiç tereddüt etmeden.”

O zamanlar kendimize has tuhaf tarzımızda birbirimizle uyumluyduk. Zıt olarak birbirimizi çekmiştik ve bu düşüncenin bizi güçlü kılmasıyla övünmüştük. Bu yapının içinde çok eğlendik, hem de uzun bir süre; o biz evlenene kadar kıyıya vurmayan bir dalgaydı... ve sonra kasvetli tanıdık yöntemlerle bizi zaman içinde yok etti.

Ama kocam keşif gezisinden döndüğünde bunların hiçbirinin -iyi ya da kötü anıların- önemi kalmamıştı. Ona hiç soru sormadım, eski tartışmalarımızın hiçbirini gündeme getirmedi.

Döndükten sonraki sabah onun yanında uyandığımda birlikte geçireceğimiz zamanın tükendiğini biliyordum.

Ona kahvaltı hazırladım, dışarıda bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu, yakınlarla şimşekler düşüyordu. Sürme cam kapılardan arka bahçe manzarası olan mutfak masasında oturduk. Yumurtalı domuz pastırması yerken aşırı ki-bar bir sohbet yaptık. Yeni yerleştirdiğim gri kuş yemliğinin şekline ve o an yağmur damlalarıyla dalgalanan suluğuna hayran kalmıştı. Ona yeterince uyuyup uyumadığını, kendini nasıl hissettiğini sordum. Hatta bir önceki gece sorduğum bazı soruları tekrar sordum, dönüş yolculuğunun zor olup olmadığını mesela.

“Hayır,” dedi, “kolaydı,” yüzünde alışık olduğum o rahatsız edici sahte gülümsemesi görünüp hızla kayboldu.

“Ne kadar sürdü?” diye sordum.

“Çok kısa.” Yüzündeki ifadeyi okuyamıyordum. Ama anlamsız bakışlarında keder hissettim; içinde kalan bir şeyler iletişim kurmak istiyordu, ama bunu başaramıyordu. Kocam onu tanıdığımdan beri asla kederli ya da melankolik olmamıştı ve bu durumu beni biraz korkutmuştu.

Bana araştırmamın nasıl gittiğini sordu ve ben de ona bazı yeni gelişmelerden bahsettim. O zamanlar, plastikleri ve biyo-bozulmaya uğramayan maddeleri parçalayan doğal ürünler yaratmaya adanmış bir şirkette çalışıyordum. Çok sıkıcıydı. Ondan önce sahadaydım, çeşitli araş-

tırma fonlarından faydalanıyordum. Ondan önce ise koyu bir çevreciydim. Protestolara katılıyor, kâr amacı gütmeyen bir kurumda telefonda potansiyel bağışçılar arıyordum.

“Peki ya seninki nasıl gidiyor?” diye sordum çekinerek, daha ne kadar konunun etrafında dolaşabilirdim emin değilim, birdenbire gizemden sıyrılmaya hazırdım.

“Bilirsin işte,” dedi, sanki gideli sadece birkaç hafta olmuş gibi, sanki ben onun karısı ya da sevgilisi değil de iş arkadaşıymışım gibi. “Bilirsin işte, her zamanki şeyler. Yeni bir şey yok.” Sonra kana kana portakal suyunu içti. İçerken öyle tadına varmıştı ki, bir ya da iki dakika boyunca evde onun aldığı zevkten başka bir şey hissedilmedi. Ardından evdeki diğer yeniliklerle ilgili sıradan sorular sordu.

Kahvaltıdan sonra dışarda, verandada oturduk, sicim gibi yağan yağmuru ve bitki tarhındaki su birikintilerini izledik. Bir süre kitap okuduk, sonra da içeri geçtik ve seviştik. Bu, kendini tekrarlayan, transta gibi bir sikişmeydi ve sadece dışardaki hava bizi sarmaladığı için rahatlatıcıydı. O ana kadar numara yaptıysam da, artık kocamın tamamen orada olduğu konusunda kendimi daha fazla kandırıyordum.

Sonra sıra öğle yemeğine geldi ve sonra da televizyona –onun için ikili yelken yarışlarının tekrar yayını buldum– ve biraz daha sıkıcı sohbet. Bana bazı arkadaşlarını sordu, ama ona verebileceğim bir cevabım yoktu. Onları hiç görmemiştim ki. Asla benim arkadaşım olmamışlardı; dostluk

kazanmaya çalışmazdım, onları kocamdan miras almıştım sadece.

Bir masa oyunu oynamaya çalıştık ve aptalca soruların bazılarına güldük. Sonra bilgi dağarcığındaki tuhaf boşluklar iyice belirginleşti ve oyunu bıraktık, üzerimize bir tür sessizlik çökmeye başladı. Gazete okudu, en sevdiği dergilerin kaçırdığı sayılarına baktı ve haberleri seyretti. Veya belki de bunları yapıyormuş gibi göründü.

Koltukta biraz şekerleme yapmıştım, yağmur dindiğinde uyandım ve o yanımdan gitmişti. Evin her bir odasını kontrol edip onu hiçbir yerde bulamadığımda panik yapmamaya çalıştım. Dışarı çıktım ve en sonunda onu evin yan tarafında buldum. Birkaç yıl önce satın aldığı ama hiçbir zaman garaja sığdıramadığımız teknenin önünde duruyordu. Yalnızca altı metrelik bir kotraydı, ama kocam ona bayılırdı.

Yanına gidip kolumu koluna doladığımda, yüzünde şaşkın, neredeyse ümitsiz bir ifade belirdi. Sanki teknenin onun için önemli olduğunu hatırlıyor, ama nedenini bulamıyordu. Varlığını göz ardı ederek, boşluğu gitgide artan bakışlarla tekneyi seyretmeye devam etti. Önemli bir şeyi hatırlamaya çalıştığını hissedebiliyordum; ancak çok sonra bunun benimle alakalı olduğunu anladım. Ne olduğunu hatırlamayı bir başarsa, bana o an, orada, hayati önem taşıyan bir şey söyleyecekti. Biz orada öylece durduk. Düzenli nefes alışını duymama, sıcaklığını ve ağırlığını yanımda hissetmeme rağmen, ayrı hayatlar yaşıyorduk.

Bir süre sonra buna –kaynağı belli olmayan sıkıntısına ve sessizliğine– daha fazla katlanamadım. Onu içeri soktum. Beni durdurmadı. Karşı çıkmadı. Omzunun üzerinden tekneye bakmaya çabalamadı. Sanırım kararımı o an verdim. Eğer son kez geriye baksaydı, eğer bana bir an için bile direnseydi, her şey farklı olabilirdi.

Akşam yemeğini yerken, tam da bitirmek üzereyken, üzerlerinde herhangi bir ibare olmayan dört ya da beş tane arabayla ve bir gözetleme minibüsüyle onu almaya geldiler. Zor kullanarak veya bağırarak içeri girmediler, görünürde kelepçeleri ve silahları yoktu. Aksine ona saygıyla yaklaştılar, hatta korkuyla bile denilebilir: Patlamamış bir bombayı elinize almak üzereyken sergileyeceğiniz türden dikkatli bir nezaket. İtiraz etmeden gitti ve ben bu yabancıyı evimden alıp götürmelerine izin verdim.

Onları durduramazdım, kaldı ki istemiyordum da. Onunla birlikte son birkaç saatimi artan bir panik içinde geçirmiştım ve X Bölgesi’nde başına gelen şeyin kocamı bir kabuğa, belirli hareketleri takip eden bir otomata çevirdiğine daha çok ikna olmuşum. Hiç tanımadığım birine. Her alışılmamış hareketinde ya da sözünde beni tanıdığım insana ait anılardan daha da uzaklaştırmıştı ve aramızda geçen her şeye rağmen, onu o haliyle hatırlamak benim için önemliydi. İşte bu yüzden acil durumlar için bıraktığı özel numarayı aradım: Onunla ne yapacağımı bilmiyordum, onun bu başkalaşmış haliyle birlikte yaşayamazdım.

Onu giderken görmek dürüst olmak gerekirse ihanet etmenin verdiği suçluluktan ziyade beni rahatlamıştı. Başka ne yapabilirdim ki?

Daha önce de söylediğim gibi son ana dek onu gözlem tesisinde ziyaret etmeye devam ettim. Kaydedilmiş görüşmelerde hipnoz altındayken bile söyleyecek yeni bir şeyi yoktu. Gerçekten yoktu; tabii eğer benden saklanmadıysa. En çok da kelimelerinde tekrarlayan üzüntüyü hatırlıyorum. “Sınırdan üsse giden yolda sonsuza dek yürüyorum. Çok uzun zaman alıyor ve geri dönmenin daha da uzun süreceğini biliyorum. Yanımda kimse yok. Yalnız başımayım. Ağaçlar ağaç değil, kuşlar kuş değil ve ben de ben değilim, sadece çok uzun zamandır yürümekte olan bir şeyim...”

Dönüşünden sonra onunla ilgili keşfettiğim tek şey buydu: derin, bitmek bilmeyen bir yalnızlık. Sanki bir hediyeye layık görülmişti, ama onunla ne yapacağını bilmiyordu. Onun için zehirli ve sonunda onu öldüren bir hediye. Peki, sonunda beni de öldürür müydü? Gözlerine son bakışlarımda bile zihnime gizlice süzülen bir soruydu bu. Düşüncelerini ve başarısızlıklarını öğrenebilmek için yanıp tutuşuyordum.

Steril bir laboratuvarda, monotonluğu durmadan artan işimde çalışırken, sürekli X Bölgesi’ni ve oraya gitmediğim sürece nasıl bir yer olduğunu bilemeyeceğimi düşündüm. Kimse bana gerçekten anlatamaz, hiçbir tarif gerçeğin yerini tutamazdı. Böylece kocamın ölümünden aylar sonra, X Bölgesi keşfi için gönüllü oldum. Daha

önceki keşif ekibi üyelerinden hiçbirinin eşi böyle bir göreve yazılmamıştı. Sanırım beni biraz da bu bağlantının herhangi bir fark yaratıp yaratmayacağına görmek için kabul ettiler. Sanırım beni bir deney olarak gördüler. Öte yandan belki de, en başından beri yazılmamı bekliyorlardı.

*

Sabah olduğunda yağmur durmuştu, gökyüzü parlak maviydi ve neredeyse hiç bulut yoktu. Bir gece önceki fırtınayı hatırlatan tek şey çadırlarımızın üzerine saçılmış çam iğneleri, pis su birikintileri ve yerdeki kırılmış ağaç dallarıydı. Duyularıma bulaşan parlaklık göğsüme yayılmıştı; bunu başka türlü tarif edemem. İçimde bir *parlaklık* vardı, bir çeşit karıncalanan enerji ve uykusuzluğumu sert bir şekilde kenara iten bir beklenti. Bu da değişimin bir parçası mıydı? Ama öyle bile olsa, önemli değildi. Başıma gelecek şeylerle savaşamazdım.

Ayrıca vermem gereken bir karar vardı, kendimi deniz feneri ve kule arasında kalmış hissediyordum. İçimdeki parlaklığın bir kısmı hemen karanlığa dönmek istiyordu. Ve bunun mantığı cesaretimle direkt bağlantılıydı ya da cesaretsiz oluşumla. Hiç düşünmeden, planlamadan kulenin içine dalıvermek ya katıksız azmimi gösteren inanç dolu bir hareket ya da arkasında hiçbir dayanağı olmayan bir korkusuzluk örneği olacaktı. Ama aynı zamanda artık bir gece önce fenerde birinin olduğunu da biliyordum. Eğer psikolog

oraya sığındıysa ve ben de onu izlerini takip edip yakalayabilirsem, o zaman kuleyi daha fazla keşfetmeden önce iç yüzünü anlayabilirdim. Bu fikir bir gece öncesine göre daha da önem kazanmıştı, çünkü kulenin temsil ettiği bilinmezler on misli artmıştı. Böylece haritacıyla konuşmadan önce, fenere gitmeye karar vermiştim bile.

Sabah havada taze başlangıç kokusu ve duygusu vardı, ama öyle olmayacaktı. Eğer haritacı kuleye geri dönmekle ilgilenmiyorsa, aynı şekilde fenerle de ilgilenmeyecekti.

“Psikoloğun orada olup olmadığını öğrenmek istemiyor musun?”

Haritacı bana aptalca bir şey söylemişim gibi baktı. “O yüksek konumdan çevreyi her açıdan net görebileceği bir yerde pusuya yatmışken mi? Bize silah zulaları olduğunu söyledikleri yerde? Ben şansımı burada deneyeceğim. Eğer aklın varsa sen de aynısını yaparsın. Beynine kurşunu yersen güzel bir şey olmadığını ‘anlarsın’. Ayrıca psikolog başka bir yerde de olabilir.”

İnatçılığı içimi sızlatıyordu. Tamamen işlevsel sebeplerden ötürü onunla ayrı hareket etmek istemiyordum –doğruydu, bize eski keşif ekiplerinin deniz fenerinde silah depoladığı söylenmişti– çünkü haritacının büyük bir olasılıkla eve bensiz gitmeyi deneyeceğine inanıyordum.

“Ya deniz feneri ya da kule,” dedim, sorundan kaçmaya çalışarak. “Ayrıca kuleye geri inmeden önce psikologu bulmamız bizim için daha iyi olur. Antropologu öldüren şeyi gördü. Bize an-

lattığından fazlasını biliyor.” Dile getirmedığım düşüncem ise: Bir ya da iki gün geçtiği taktirde, kulede yaşayan her neyse, duvara kelimeleri yavaşça yazarken kaybolabilirdi veya onu asla yakalayamayacağımız kadar ilerleyebilirdi. Ama bu da aklıma kulenin toprağın derinliklerine sonsuz kademelerle inen rahatsızlık verici bir görüntüsünü getirdi.

Haritacı kollarını kavuşturdu. “Gerçekten anlamıyorsun, değil mi? Bu görev bitti.”

Korkuyor muydu? Yoksa bana evet diyecek kadar beni sevmiyor muydu? Nedeni her ne olursa olsun, karşı çıkması ve yüzündeki kendini beğenmiş ifadesi beni sinirlendirdi.

O an, şimdi pişman olduğum bir şey yaptım. “Kuleye hemen şimdi geri dönersek alacağımız riskin bir ödülü yok,” dedim.

Psikoloğun hipnotik parolalarından birini kullanmaya çalışırken ses tonumu ustaca ayarladığımı sanmıştım, ama haritacının yüzünden bir ürperti geçti ve kısa süreliğine dengesini kaybetti. Toparladığında ise yüzünde kalan ifadeden yapmaya çalıştığım şeyi anladığını fark ettim. Bu şaşırmış bir ifade bile değildi; daha çok onun zihninde bana dair yavaşça oluşmakta olan fikri şimdi doğrulamıştım. Ben de, o an, hipnotik telkinin sadece psikolog yaptığında işe yarayacağını öğrenmiştim.

“İstediyini elde etmek için her şeyi yaparsın, değil mi?” diye sordu haritacı. İşin doğrusu ise şöyleydi: Tüfeği o tutuyordu. Peki, benim ne sila-

hım vardı? Kendi kendime antropoloğun sebepsiz yere ölmüş olmasını istemediğim için bu şekilde ilerlemeyi önerdiğimi hatırlattım.

Ben cevap vermeyince iç geçirdi ve bezgin bir ses tonuyla “Biliyor musun, o işe yaramaz fotoğrafları tabederken sonunda farkına vardım. Yani beni en çok neyin rahatsız ettiğini. Bu tüneldeki şey değil, senin davranışların ya da psikoloğun yaptığı herhangi bir şey de değil. Beni rahatsız eden elimde tuttuğum bu tüfek. Bu lanet tüfek. Temizlemek için parçalara ayırdığımda otuz yıllık parçalardan yapıldığını fark ettim, kabaca birleştirilmiş. Buraya beraberimizde getirdiğimiz hiçbir şey bugüne ait değil. Ne kıyafetlerimiz, ne ayakkabılarımız. Hepsi dökülüyor. Tamir edilmiş döküntüler. Bunca zamandır geçmişte yaşıyormuşuz. Sanki yeniden sahneleniyor gibi. Peki neden?” Alaycı bir ses çıkardı. “Neden olduğunu bilmiyorsun bile.”

Şu ana kadar benimle bir seferde yaptığı en uzun konuşma bu olmuştu. Bu bilginin şimdiye dek karşımıza çıkan sürprizlerin önem sırasında alt sıralarda kaldığını söylemek istedim. Ama yapmadım. Yapmam gereken az ve öz konuşmaktı.

“Ben dönene kadar burada bekleyecek misin?” diye sordum.

Asıl önemli soru buydu ve ben cevabının ne hızından ne de tonundan hoşlanmadım.

“Sen nasıl istersen.”

“Arkasında duramayacağın bir şey söyleme,” dedim. Verilen sözlere inanmayı bırakalı uzun

zaman olmuştu. Biyolojik zorunluluklar, evet. Çevre faktörleri, evet. Verilen sözler, hayır.

“Siktir git!” dedi.

Konuyu o şekilde bıraktık. O elinde tüfeğiyle çürük sandalyesine yaslandı, bense bir önceki gece gördüğüm ışığın kaynağını bulmak üzere yola çıktım. Yanımda içi yiyecek ve su dolu bir sırt çantasıyla birlikte iki silah, numune almak için ekipman ve mikroskoplardan biri vardı. Her nedense yanıma mikroskobu alınca kendimi daha güvende hissetmiştim. Bir yanım, her ne kadar haritacıyı benimle gelmesi için ikna etmeye çalışmış olsa da, başka birine bağlı olmadan ve başkası için endişelenmeden, tek başına keşif yapma imkânına sevinmişti.

Yol kıvrılmadan önce birkaç kez arkama baktım. Haritacı hâlâ orada oturuyor ve eciş bücüş bir yansımaya benzeyen bir halde hâlâ bana bakıyordu. Tıpkı benim birkaç gün önce olduğum gibi.

03: KURBAN ETME

Tek başıma sessizce sonuncu çam ağaçları ve gri yosunların tamamen kapladığı siyah suyun üzerinde yüzüyor gibi görünen selvi kökleri arasında yürürken tuhaf bir ruh haline bürünmüştüm. Sanki arazi boyunca kulaklarımda dokunaklı ve etkileyici bir aryayla ilerliyor gibiydim. Her şey duygu doluydu, hatta taşıyordu ve ben artık bir biyolog değildim, gittikçe yükselen, ama bir şekilde asla kıyıya vurmeyan dev bir dalganın tepesiydim. Tuzlu su bataklığının sazlığa dönüştüğü yerlerdeki ince farkları yepyeni bir gözle görüyordum. Yol, yükselen bir bankete dönüşünce, sağ tarafta donuk içlerini yosunların istila ettiği göller, sol tarafa da onları bu açıdan kuşatan kanal uzanmaya başladı. Kanal tarafında kaba su yolları, sazlık ormanının içine doğru hayret verici menderesler çizerek uzuyordu, uzakta adacıklar ve içinde rüzgârın büktüğü ağaçların olduğu vahalar ani birer vahiy gibi belirliyordu. Bu

ağaçların kamburu çıkmış simsiyah görüntüsü, pırıldayan altın renkli uçsuz bucaksız sazlıkların karşısında sarsıcıydı. Bu doğal ortamdaki tuhaf ışık kalitesi, her şeyin durgunluğu ve bekleyiş hissi, beni neredeyse mest etmişti.

Ötede deniz feneri yükseliyordu ve onun önünde bir köyün kalıntılarının olduğunu biliyordum; bu köy haritada işaretlenmişti. Önümdeyse, geçmişteki fırtınaların uzaklardan arazinin içlerine sürüklediği, ağır, beyaz ve acayip bir biçimde işkence görmüş gibi görünen ağaç kütükleriyle bazı kısımları kapanmış bir yol vardı. Küçük kırmızı çekirge sürüleri uzun çimenleri mesken edinmişti, ama onlarla ziyafet çekecek çok az sayıda kurbağa mevcuttu ve çimlerin düzleşmiş yerleri dev sürüngenlerin güneş banyosu yaptıktan sonra suya nereden daldıklarını gösteriyordu. Tepede yırtıcı kuşlar av bulmak için aşağıdaki araziye tanyorlardı, geometrik şekiller yaratır gibi kontrollü biçimde daireler çiziyorlardı.

Bu zamansızlık kozasında, ne kadar fazla yürürsem yürüyeyim fener hâlâ çok uzakta görünürken, kule ve keşif gezimizle ilgili düşünecek daha fazla zamanım olmuştu. Kulenin içinde bulunan elementlere bu dünyaya ait olsunlar veya olmasınlar, devasa biyolojik bir varlığın parçası gözüyle bakma sorumluluğumu üzerimden atmış olduğumu sezinledim. Ama bu fikrin makro düzeydeki saf muazzamlığını düşünmek bile ruh halimi vücuduma çarpan bir çığ gibi paramparça edebilirdi.

O halde... ne biliyordum? Belirgin ayrıntılar nelerdi? Bir... organizma... kulenin iç duvarlarına canlı kelimeler yazıyordu ve belki de bunu çok uzun zamandır yapıyordu. Kendi başına var olan ekosistemler doğmuş ve şimdi de kelimelerin aralarında büyümüştü, onlara bağımlıydı, kelimeler silindikçe birer birer ölüyorlardı. Ama bu doğru şartları oluşturma'nın bir yan etkisiydi, yani varlığını bağımsız olan sürdürebilen bir ortamın. Önemli olan, bana kuleyle ilgili sadece kelimelerin içinde yaşayan canlı yaratıkların ortama gösterdikleri uyumun bir şeyler söyleyebilecek olmasıydı. Örnek vermek gerekirse, *gerçek görüşü* bana sağlayan içime çektiğim sporlardı.

Bu düşünce beni birden bire kendime getirdi; rüzgârın dövdüğü bataklık sazları etrafımda çepeçevre geniş, bulanık bir su haresi yarattı. Psikoloğun beni kuleyi biyolojik bir varlık olarak değil, fiziksel bir yapı olarak görmem için hipnotize ettiğini ve sporların etkisiyle bu hipnotik telkine karşı direnç kazandığımı zannetmiştim. Peki ya bu süreç daha karmaşıksa? Ya herhangi bir şekilde kule de bir etki meydana getiriyorsa – bir tür savunma amaçlı taklitçilik üzerine oluşturulmuş etki ve sporlar bana bu yanılsamaya karşı bağıklık kazandırdılarsa?

Bu bağlamın dışına çıktığımda, birçok sorum ve az cevabım vardı. *Sürüngen*'in rolü neydi? (Kelimelerin yaratıcısına bir isim vermenin önemli olduğuna karar vermiştim.) Kelimelerin fiziksel "aktarımlarının" amacı neydi? Orada yazılı kelimelerin

gerçekten bir anlamı var mıydı, yoksa herhangi bir kelime olmaları yeterli miydi? Kelimeler nereden geliyordu? Kelimelerle kule-yaratığı arasındaki etkileşim neydi? Bir başka ifadeyle: Kelimeler, Sürüngen ile Kule arasında, simbiyotik mi, yoksa parazitik türde bir ilişki miydi? Ya Sürüngen Kule’de görevliydi ya da ondan bağımsız bir şekilde var olmuş ve daha sonra onun yörüngesine girmişti. Ama elimde Kule duvarından alınan lanet numune olmadan herhangi bir tahmin yürütemiyordum.

Bu da benim kelimelere geri dönmeme neden oluyordu. *Günahkârın eliyle getirdiği zehirli meyve nerede gizli...* Anlar, kuşlar ve diğer yuva yapan hayvanlar, yapılarını oluşturmak için sıklıkla bazı temel ve eşsiz malzemeler veya hammaddeler kullandıkları gibi yakın çevrelerinde bulabildikleri her şeyi de bu yapıya dâhil ederler. Bu kelimelerin görünüşteki gelişigüzel doğasını açıklayabilirdi. Sonuçta sadece bir yapı malzemesiydi bu ve üstlerimizin X Bölgesi’ne ileri teknoloji aletlerin getirilmesini neden yasakladıklarını belki izah ederdi. Çünkü teknoloji bu mekânı kaplayan her neyse onun tarafından bilinmedik ve tesirli şekillerde kullanılabilirdi.

Bir gökdoğan kuşunun sazlıkların arasına dalıp pençelerinin arasında debelenen bir tavşanla yükselişini izlerken, aklıma gelen birçok yeni fikirden başım patlamak üzereydi. Öncelikle kelimeler –sıralamaları, fiziksel yapıları– Kule’nin veya Sürüngen’in ya da her ikisinin sağlığı açısından kesinlikle önemliydi. Yazının eski birçok

satırının silik iskeletlerini görmüştüm bundan Sürüngen'in yaptığı işin bir tür biyolojik gereklilik olduğunu varsaymak mümkündü. Belki de süreç Kule ve Sürüngen'in üreme döngüsünü besliyordu. Muhtemelen Sürüngen buna muhtaçtı ve bunun Kule'ye tamamlayıcı bir faydası vardı. Veya tam tersi de olabilirdi. Belki de kelimelerin önemi yoktu, çünkü bu *dölleme* sürecinin bir parçasıydı ve ancak Kule'nin sol duvarının tamamı kelimelerle dolunca tamamlanacaktı.

Zihnimde çalan aryayı dinlemeye devam etmek istesem de, bu olasılıklar üzerine kafa yordukça, sarsılarak gerçekliğe döndüm. Birdenbire daha önce gördüğüm doğal bir arazide ağır adımlarla yürüyen sıradan biri olmuştum. Çok fazla değişken olmasına karşın, yeterli veri yoktu ve belki de doğru olmayan temel varsayımlarda bulunuyordum. Bir kere hepsinde, ne Sürüngen'in ne de Kule'nin zeki yaşam formu olmadıklarını varsayıyordum, yani özgür iradeye sahip değillerdi. Benim üreme teorim birçok farklı şarta uygulanabilir olsa da, başka olasılıklar da vardı. Örneğin belirli kültürler ve toplumlardaki ayinlerin yeri gibi. Her ne kadar sosyal böcekleri incelerken benzer bilimsel uğraşlar hakkında belirli bir bakış açısı kazanmış olsam da, şu an antropoloğun zihnine girebilmeyi o kadar çok isterdim ki.

Ve bir ayin olmasa bile, iletişim amaçlı olduğu varsayımına geri dönüyordum, bu sefer biyolojik değil, bilinçli davranış olarak. Duvardaki kelimeler Kule'ye ne anlatıyor olabilirdi? Sürüngen'in yal-

nızca Kule'de yaşamadığını farz ediyordum ya da öyle yaptığımı sanmıştım – kelimeleri toparlamak için arazide çok uzaklara gidiyordu ve Kule'ye geri dönmeden önce kelimeleri anlamasa bile onları özümsemesi gerekiyordu. Yani Sürüngen'in bir şekilde onları ezberlemesi lazımdı ve ezberlemek bir öğrenme biçimiydi. Kule'nin duvarlarındaki cümle dizileri, Sürüngen tarafından getirilmiş, Kule'nin de inceleyeceği kanıtlar olabilirdi.

Ama bu kadar heybetli bir şeyin küçücük bir parçasını bile düşünmenin bir sınırı vardı. Hâlâ tüm cüssesinin arkanızdan yükselen gölgesini görebiliyor ve bu hayali dev deniz canavarının boyutlarını fark etmenin paniğiyle kendi düşüncelerinizde kısmen kaybolabiliyordunuz. Düşüncelerimi bölümlere ayırıp orada bırakmam gerekiyordu, hepsini yazıya dökmeye, yazılı hallerini görüp gerçek anlamlarını hissetmeye başlayana kadar. Ve sonunda deniz feneri ufukta büyümeye başlamıştı. Haritacının en azından bir konuda haklı olduğunu fark ettiğimde fenerin varlığı üzerime ağırlık yaptı. Fenerdeki herhangi bir kişi kilometrelerce öteden gelişimi görebilirdi. Diğer yandan sporların bir diğer etkisi olan göğsümdeki parlaklık yürüdükçe beni yontmaya devam ediyordu ve bana fenerin yolunu yarladığımı gösteren ıssız köye vardığımda maraton koşabileceğimi düşünüyordum. Bu duyguya güvenmedim. Birçok açıdan bana yalan söyleniyormuş gibi hissediyordum.

On birinci keşif ekibi üyelerinin olağandışı sakinliğini gördüğümde, eğitimlerimiz sırasında sık sık ilk keşif ekibinin saf raporlamalarını düşünmüştüm. X Bölgesi, otuz yıl önce meydana gelen tam olarak tanımlanmamış bir Olay'la sınırların gerisine hapsolmadan ve esrarengiz olayların öznesi haline gelmeden önce askeri üsse çok yakın bulunan yaban hayatın bir parçasıydı. Sayıları çok olmasa da, bu yaban hayatı sığınağına benzeyen yerde hâlâ yaşayan insanlar vardı ve balıkçılıkla geçinen ketum halkın soyundan geliyorlardı. Kayboluşları bazılarına nesiller önce başlamış bir sürecin basitçe hızlanması olarak görünmüş olabilirdi.

X Bölgesi ilk kez ortaya çıktığında, belirsizlik ve karmaşa olmuştu. Dışandaki dünyada pek çok insanın buranın varlığından hâlâ haberdar olmadığı da doğruydı. Hükümet yaşanan olayları insanlara, deneysel bir askeri araştırmadan kaynaklanan yerel bir çevresel felaket olarak yansıtmıştı. Bu hikâye kamuya birkaç ay boyunca adım adım sızdırılmış ve şu kaynayan tencerenin içindeki meşhur kurbağa hikâyesindeki gibi insanlar bilinçlerine yavaş yavaş giren bu haberi günlük medyada sıkça rastladıkları, çevresel yıkımın süregelen bir parçası olarak yorumlamışlardı. Bir ya da iki yıl içinde orası, komplo teorisyenlerinin ve radikal düşünce gruplarının eyaleti haline gelmişti. Gönüllü olduğumda ve bana hakikatin gerçek resmine ulaşabilmem için güvenlik izni verildiğinde, "X Bölgesi" düşüncesi insanların hafızala-

rında üzerine çok fazla kafa yormak istemedikleri karanlık bir peri masalı olarak yer alıyordu. Tabii o da azıcık düşünürlerse, çünkü gündelik birçok başka sorunumuz vardı.

Eğitim sırasında, ilk keşif ekibinin Olay'dan iki yıl sonra, bilim insanlarının sınırı geçmenin bir yolunu bulmasıyla oraya gittiğini söylemişlerdi. Üssün çevresinde güvenlik önlemini alan ve X Bölgesi'nin kabataslak bir haritasını çıkartıp, önemli noktaların yerlerini tespit eden bu ilk keşif ekibiydi. İnsan yaşamından yoksun, el değmemiş, bakir bir doğa keşfetmişlerdi. Hatta bazı kişilerin doğaüstü olarak adlandıracağı bir sessizlikle karşılaşmışlardı.

Keşif üyelerinden biri, "Kendimi hem hiç olmadığım kadar özgür, hem de kapana kısılmış gibi hissettim," demişti. "Gözetlendiğimi umursamadığım sürece sanki istediğim her şeyi yapabilirdim."

Diğerleri hiçbir açıklaması olmayan ve sonuç olarak üstlerinin önemsiz bulduğu mutluluk ve aşırı derecede cinsel arzu gibi duygular yaşadıklarını belirtmişlerdi.

Birileri raporlarında anormallik tespit etse bile, bu anormallikler çok uç noktalardaydı. Bir kere günlüklerini hiç görmemiştik; onun yerine raporlarını uzun görüşme kayıtları şeklinde sunmuşlardı. Bu bana üstü kapalı şekilde deneyimlerinin direkt paylaşılmasından kaçınıldığını söylüyordu. Bununla birlikte, o an, klinik anlamda olmasa da paranoyakça davrandığımı düşünmüştüm.

Birkaçı metruk köyle ilgili bana tutarsız gelen

tanımlamalar yapmışlardı. Anlatılan biçimsel bozulma ve tahrip seviyesi, çok daha uzun süre önce terk edilmiş bir yeri tasvir ediyordu. Eğer birileri bu tuhaflığı daha önceden fark etmiş olsaydı, bunun gibi olan tüm gözlemler kayıtlardan silinmiş olurdu.

Ben ve keşif ekibindeki diğer üyelerin bu kayıtlara erişiminin açılmasının basit bir sebebi olduğuna artık ikna olmuşum. Belirli türdeki gizli bilgileri bilmemizin veya bilmememizin bir önemi yoktu. Bunun bir tek mantıklı açıklaması vardı: Edindikleri tecrübeler üstlerimize çok azımızın geri dönebileceğini söylüyordu.

★

Issız köy sahilin doğal manzarasıyla öyle bütünleşmişti ki içine girene dek geldiğimi fark etmedim. Yol bir çeşit çukurluğa iniyordu ve bodur ağaçlarla çevrili köy işte orada duruyordu. On ya da on iki adet evden sadece birkaçının çatısı vardı ve içinden geçen yolun üzerinde un ufak olmuş çakıllar bulunuyordu. Bazı evlerin dış duvarları hâlâ ayaktaydı, koyu renkteki çürüyen ahşapların üzeri benek benek mantar olmuştu, ama duvarların çoğu yıkıktı ve bu da bana iç mekânların tuhaflığına hızlı bir bakış atma olanağı sağlıyordu: Sandalye ve masa kalıntıları, çocuk oyuncakları, çürümüş giysiler, yere çökmüş yosun ve sarmaşıklarla kaplı tavan kirişleri. Keskin bir kimyasal koku ve kuru otlar arasında çürümeye başlamış birden fazla hayvan leşi de vardı. Bazı evler za-

manla soldaki kanala doğru kaymıştı ve iskelet-si görünümüleriyle sudan çıkmak için mücadele veren yaratıkları andınıyorlardı. Her şey bir asır önce meydana gelmiş gibiydi ve geriye kalanlar da sadece olayı silik bir şekilde anımsatıyordu.

Geçmişte mutfak, oturma ya da yatak odası olan yerlerde, tuhaf yosun veya mantar fışkırmaları fark ettim. Bunlar bir, bir buçuk metre uzunluğundaydı, biçimsizdi ve bitki kısımları kollar, başlar ve gövdelere benzeyen şekiller oluşturmıştı. Bitkilerden sanki yerçekimine karşı gelemeyen bir madde sızmış ve cisimlerin alt kısımlarında birikmişti. Veya bu görüntüyü hayal etmiş de olabilirim.

Gördüklerimden özellikle biri beni duygusal olarak sarstı. Toplamda dört tane olan bu bitkisel fışkırmalardan biri “ayakta duruyordu,” diğer üçü ise kahve sehpası ve koltuğuyla bir zamanlar oturma odası olan mekânda “oturur gibi” çürümüşlerdi. Hepsinin yüzü odanın diğer ucundaki geriye sadece ufalanmış tuğla parçaları kalmış şömine ve bacaya dönüktü. Birdenbire yeşil limon ve nane kokusu yükseldi, küf ve balçık kokusunu bastırdı.

Bu görüntüye, anlamına ya da geçmişin hangi unsurunu simgelediğine dair kafa yormak istemedim. Burada huzur yoktu, sadece çözümlenmeden bırakılmış veya hâlâ devam etmekte olan bir şeylerin hissiyatı vardı. Devam etmek istedim, ama önce numuneler topladım. Bulduklarımı belgelemeye ihtiyaç duyuyordum ve fotoğraf çekmek diğerlerinin nasıl çıktığı düşünülürse yeterli

gelmiyordu. “Alın” kısmından fışkıran yosunlardan bir parça kestim. Ahşaptan kıymık parçaları aldım. Hatta kıvrılarak kurumuş zavallı bir tilki ve sadece bir ya da iki gün önce ölmüş gibi görünen bir farenin derilerinden bile örnek aldım.

Kasabadan ayrıldıktan hemen sonra tuhaf bir şey oldu. Aniden karşımdaki kanaldan suyu yarararak bana doğru gelen iki çizgi görünce ürktüm. Su, güneşin parıltısı yüzünden pasparlak olduğundan dürbünüm işe yaramıyordu. Su samurları? Balık? Başka bir şey? Silahımı çıkardım.

Sonra su yüzünde yunuslar belirdi ve bu benim için neredeyse Kule’ye ilk inişimiz kadar büyük bir şaşkınlıktı. Buradaki yunusların bazen cesaret edip denizden iç kısımlara kadar geldiklerini biliyordum, tatlı suya uyum sağlamışlardı. Ama zihin daha başka olasılıklar beklerken, o beklentinin dışındaki herhangi bir açıklama insanı şaşırtabilir. Sonra çok daha şaşkınlık verici bir şey oldu. Yunuslar geçip giderken, en yakın olanı hafiften yana doğru yattı ve o kısacık anda dahi yunus gözüne benzetemediğim gözüyle bana baktı. Korkunç derecede insanı andırıyordu, hatta neredeyse tanıdıktı. Ve birdenbire o anlık bakış kayboldu ve tekrardan suya daldılar. Benim de hiçbir şekilde gördüklerimi doğrulama şansım kalmadı. Orada durdum, suyun üzerindeki iki çizginin terk edilmiş köye doğru giden kanalın içinde kayboluşunu izledim. Artık etrafımdaki doğal dünyanın bir çeşit kamuflaja dönüştüğüne dair rahatsız edici bir fikre sahiptim.

Biraz sarsılmış halde, artık uzakta daha büyük ve neredeyse anıtsal, siyah beyaz çizgilerinin üzerindeki kırmızı rengiyle her nedense otoriter bir havası olan deniz fenerine doğru ilerlemeye devam ettim. Hedefime ulaşana dek artık sığınabileceğim hiçbir yer yoktu. Beni o avantajlı noktadan seyreden her kimse ya da her neyse rahatlıkla görebilecekti; ona arazinin ortasında doğaya aykırı bir şey olarak görünecektim; yabancı bir şey. Hatta belki de bir tehdit.

Deniz fenerine ulaştığımda neredeyse öğle olmak üzereydi. Yolculuğum esnasında su içip bir şeyler atıştırma konusunda dikkatli davranmış olmama rağmen oraya vardığımda bitkindim; belki de uykusuzluk beni esir almıştı. Öte yandan fenere varmama üç yüz metre kala, haritacının uyarıları sürekli aklıma geldiği için çok gerilmiştim. Silahımı çıkarmıştım, yanımda yere doğrultmuştum, sanki güçlü bir tüfek karşısında işe yarayacakmış gibi. Herhangi bir harekete karşı tetikte olmak için sürekli fenerin siyah beyaz sarmal boyalı yüzeyinin tam ortasındaki küçük pencereye ve en yukarıdaki büyük panoramik camlara bakıyordum.

Deniz fenerinin yüzü okyanusa dönüktü, dalga gibi kıvrılmış doğal kum tepelerinin hemen gerisindeydi, kumsal ise arkasında uzanıyordu. Daha yakından bakıldığında kaleye dönüştürülmüş gibi güçlü bir dış görünümü vardı ve bu bilgiye eğitimimizde bilerek yer verilmemişti. Bu da uzaktayken kafamda şekillenen izlenimi doğruluyordu,

çünkü her ne kadar çimler uzun olsa da, yolun beş yüz metresi boyunca hiç ağaç yetişmemişti; sadece eski kök kalıntıları bulmuştum. On iki kilometrelik bir mesafeden dürbünümle baktığımda, fenerin kara tarafından, orijinal inşaatın bir parçası olmadığı çok net olan, aşağı yukarı üç metrelik dairesel bir duvarın yükseldiğini görmüştüm.

Deniz tarafında ise, daha da dayanıklı görünen, dağılmış kum tepelerinin üzerinde sapasağlam yükselen, üst kısmında kırk cam parçaları bulunan ve yaklaştıkça tüfekler için nişan çizgisi oluşturan mazgallı siperleri fark ettiğim başka bir duvar vardı. Her an aşağıdaki kumsala doğru yıkılma tehlikesi varmış gibi duruyordu. Ama böyle bir şeyin olmamasının sebebi sanırım onu inşa eden kişinin temelini çok derine atmış olmasıydı. Görünüşe göre fenerin geçmişteki bekçileri denizle savaşmışlardı. Bu duvardan hiç hoşlanmamıştım, çünkü kendine has bir deliliği belgeler nitelikteydi.

Belli bir yerde, birileri deniz fenerinin yanlarından iple aşağıya inmek için zaman ve çaba harcamış ve fenere güçlü tutkal veya farklı bir yapıştırıcıyla sivri uçlu, kırk cam parçaları yapıştırmıştı. Bu cam hançerler fenerin üçte birlik kısmının üstünden başlıyor ve en üst seviyenin altına kadar devam ediyordu. O noktada, dışarı doğru en azından seksen doksan santim taşmış bir çeşit metal çıkıntı vardı ve bu savunma unsuru paslanmış dikenli tellerle güçlendirilmişti.

Birileri diğerlerini dışarıda tutmak uğruna büyük bir çaba harcamıştı. Sürüngen'i ve duvardaki

kelimeleri düşündüm. Son keşif ekibinin bıraktığı bölük pörçük notlardaki deniz fenerine duydukları saplantılar aklıma geldi. Ama bu uyumsuz faktörlere karşın, fenerin kara tarafını çevreleyen o soğuk ve nemli duvarın gölgesine ulaştığım için mutluydum. Bulunduğum açıdan kimse beni ne yukarıdan ne de ortadaki camdan vuramazdı. İlk tehlikeyi atlatmıştım. Eğer psikolog içerideyse, şimdilik şiddet uygulamamaya karar vermişti.

Kara tarafındaki savunma duvarı yılların ihmalkârlığını yansıtıyordu ve bakıma ihtiyacı vardı. Büyük, şekilsiz bir delik fenerin ön kapısına açılıyordu. Bu kapı içe doğru patlamıştı, paslı menteşelerine yapışmış kırık tahta parçaları vardı. Deniz fenerinin duvarını mor çiçekli bir sarmaşık ele geçirmiş ve sol taraftaki kapının kalıntılarına sarılmıştı. Bu rahatlatıcıydı; bu kadar şiddetli her ne yaşandıysa, uzun zaman önce meydana gelmişti.

Yine de ötedeki karanlık beni ürküttü. Eğitim sırasında gördüğüm kat planında fenerin zemin katında üç dış oda ve odaların solunda yukarıda bir yerlere çıkan basamaklar olduğunu fark etmiştim. Sağ tarafta ise odalar içinde en azından bir tane daha geniş alan bulunan arka bölüme açılıyordu. Saklanmak isteyen biri için yeterince yer vardı.

Bir taş aldım ve yarı fırlatarak, yarı yuvarlayarak parçalanmış çift kanatlı kapının ilerisindeki zemine doğru yolladım. Takırdadı ve taş zemini dönerrek boydan boya geçti, sonra da gözden kayboldu.

Bir hareket ya da kendi nefes alış verişimin dışında başka bir ses duymadım. Silahımı çekmiş halde, elimden geldiğince sessizce içeri girdim. Sol duvara omzumu yaslayıp kayarak ilerledim ve yukarı çıkan merdivenlerin başlangıç noktasını aradım.

Deniz fenerinin zeminindeki dış odalar boştu. Rüzgârın sesi boğuktu, duvarlar kalındı ve içeri sadece ön taraftaki iki küçük pencereden ışık girebiliyordu; fenerimi kullanmak zorunda kaldım. Gözlerim loşluğa alıştıkça, içimdeki yıkım ve yalnızlık giderek büyüdü, büyüdü. Mor çiçekli sarmaşık karanlıkta sepilememiş, hemen içerde sona ermişti. Sandalye yoktu. Taş zemin toprak ve çerçöple kaplıydı. Dış odalarda kişisel hiçbir eşya kalmamıştı. Merdivenleri çok geniş açık bir alanın ortasında buldum. Beni izlemek için basamaklarda bekleyen biri yoktu, buna karşın kısa süre önce orada birileri olabilirmiş gibi bir kanıya kapıldım. Arka odaları araştırmak yerine önce en üste çıkmayı düşündüm, sonra aksine karar verdim. Askeri eğitim almış olan haritacı gibi düşünmek daha doğruduydu. Önce bu alanı güvenlik altına almalıydım, her ne kadar ben yukardayken ön kapıdan içeri biri girebilirdi.

Arka oda ötekilerden başka bir hikâyeye anlatıyordu. Hayal gücüm burada olanları ancak en genel ve yavan kelimelerle ifade edebilirdi. Masif meşe masalar savunma barikatları oluşturmak üzere acemice yan çevrilmişti. Masalardan bazıları kurşun delikleriyle doluydu, diğerleri ise atışlardan lime lime olmuş ve parçalanmıştı. Masadan geri-

ye kalanların ilerisinde, duvarlardaki koyu lekeler ve yerdeki birikintiler tarif edilemeyecek kadar korkunç ve ani bir vahşeti gösteriyordu. Her şeyin üzeri tozla kaplanmıştı, yavaş çürümenin ağır ve pis kokusuyla birlikte fare dışkıları ve köşeye sonradan atıldığı belli olan bir de yatağa veya karyolaya benzer bir şey vardı... Kim böyle bir katliamın yadigârlarının arasında uyumuş olabilirdi ki? Birisi de masalardan birinin üzerine isminin baş harflerini kazımişti: "R.S. buradaydı". İzler diğerlerine göre daha yeni görünüyordu. Bir savaş anıtını ziyaret ettiğinde belki isminin baş harflerini oraya kazırsın, tabii eğer duygusuz biriysen. Buradaki ise korkuyu bastırmak için bir meydan okumaydı.

Merdivenler beni bekliyordu, gitgide artan bulantımı bastırmak için oraya geri döndüm ve basamakları tırmanmaya başladım. Dengemi korumak için silah tutan elime de ihtiyaç duyduğumdan, silahımı kaldırmıştım, ama haritacının tüfeğinin yanımda olmasını isterdim. Onunla kendimi daha güvende hissedirdim.

Kule'ye inişlerimin tersine bu garip bir tırmanıştı. Kararmaya yüz tutmuş iç duvarlara vuran sevimsiz ışık, Kule'nin fosfor ışışmasından daha iyiydi. Ama duvarlarda bulduklarım aynı derecede cesaretimi kırmıştı, sadece daha farklı bir şekilde. Daha fazla kan izi. Yoğun bir şekilde duvara bulaşmış lekeler, alttan gelen saldırganlardan kaçmaya çabalarken burada çok sayıda insanın kan kaybederek öldüğünü gösteriyordu. Bazen damla damla akan kan, bazen fışkıran.

Bu duvarlara da kelimeler yazılmıştı, ama Kule'deki kelimeler gibi değil. Başka isimlerin baş harfleri, aynı zamanda hafiften müstehcen resimler ve kişisel birkaç ifade. Başlarından geçen olaya dair fikir verebilecek bazı uzun ipuçları da vardı: "Dört kutu besin maddesi, üç kutu tıbbi malzeme ve tasarruflu kullanılırsa beş gün yetecek içme suyu; gerektiğinde hepimize yetecek kadar kurşun." Buraya yazmayacağım itiraflar da vardı. Ama tümünde bireylerin ölümlerinin yakın olduğunu hissetmelerinin hemen öncesinde veya hissettikleri an yazılmış olmanın içtenliği ve ağırlığı vardı. Birçoğu pek çok şey anlatmak istemişti ama nafiye...

Basamaklardaki şeyler... atılmış bir ayakka-bı... otomatik tabanca şarjörü... uzun süre önce çürümüş veya kokuşmuş sıvılara dönüşmüş küflü küçük şişeler... duvardan sökülmüş gibi görünen bir haç... ahşap kısmı sınırlıklam, metal kısmı pastan tupturuncu olmuş bir not panosu... ve en kötüsü, yırtık pırtık kulaklarıyla berbat durumdaki oyuncak bir tavşan. Muhtemelen keşif gezisine gizlice sokulan uğurlu bir eşyaydı. Bildiğim kadarıyla sınır aşılabildiğinden bu yana X Bölgesi'nde hiç çocuk olmamıştı.

Tahminen yolun yanısında, büyük olasılıkla bir gece önce titrek ışığı ilk gördüğüm yer olan geniş bir sahanlığa çıktım. Ortalık hâlâ sessizlik hâkimdi ve yukarıda da herhangi bir hareket duymamıştım. Sol ve sağ taraftaki pencereler sayesinde burası daha aydınlıktı. Her ne kadar duvarlar kurşun

delikleriyle delik deşik olsa da, kan damlaları burada birdenbire kesiliyordu. Zemine mermi kovanları saçılmıştı, ama biri zaman ayırıp onları kenara süpürmüş ve yukarı giden basamakların yolunu temizlemişti. Sol tarafta bazıları antika, bazıları da askeri olmayan silahlar ve tüfekler istiflenmişti. Yakın zamanda onları birilerinin kullanıp kullanmadığını kestirmek güçtü. Haritacının söylediklerini düşünce, ne zaman bir alaybozan tüfeği ya da başka berbat bir şakayla karşı karşıya kalacağımı merak etmeye başlamıştım.

Bunların dışında orada sadece toz ve küf vardı ve bir de aşağıdaki kumsala ve sazlıklara bakan küçük kare bir pencere. Onun tam karşısında, çiviye asılmış kırk bir çerçevenin içinde, soluk bir fotoğraf vardı. Lekeli cam kırılmış ve fotoğrafın yarısı benek benek yeşil bir küfle kaplanmıştı. Siyah beyaz fotoğrafta deniz fenerinin girişinde iki adam duruyordu, yanlarında ise bir kız vardı. Adamlardan biri keçeli kalemle daire içine alınmıştı. Elli yaşlarında görünüyor ve balıkçı şapkası takıyordu. Kaba yüzünde keskin bakışlı gözleri pırıldıyordu, sol gözünü hafifçe kısmıştı. Koyu sakalı her ayrıntıyı gizlemişti, sadece çenesinin genişliği fark ediliyordu. Ne gülümsüyor ne de surat asıyordu. Fener bekçileriyle birini gördüğümde tanıyacak kadar çok karşılaşmıştım. Ancak bu adamda farklı bir meziyet daha vardı, belki de fotoğrafın üzerindeki tozun yüzünü garip bir şekilde çevrelemesi onun fener bekçisi olduğunu düşünmemi sağlamıştı. Veya belki de orada çok

fazla zaman geçirmiştim ve zihnim en basit soruya bile bir şekilde cevap bulmaya çalışıyordu.

Üçlünün arkasında yükselen deniz fenerinin yuvarlak kütlesi parlak ve zarifti, en sağdaki kapısı iyi durumdaydı; hiçbir şey benim karşılaştıklarına benzemiyordu. Fotoğrafın ne zaman çekilmiş olduğunu merak ettim. Her şeyin başlamasıyla fotoğraf arasında kaç yıl vardı? Fener bekçisi kaç yıl boyunca çizelgesine ve alışkanlıklarına sadık kalabilmiş, o topluluğun içinde yaşayabilmiş, yerel bara ya da meyhaneye gidebilmişti? Belki bir karısı vardı. Belki fotoğraftaki kız onun kızıydı. Belki çok popüler bir adamdı. Veya yalnız. Veya her ikisinden biraz. Ne olursa olsun, sonuçta hiçbirinin önemi kalmamıştı.

Yıllarca uzaktan ona baktım; küflü fotoğraftan, çenesinin hatlarından ve gözlerindeki ışığın yansımalarından nasıl bir tepki vermiş olabileceğini ve son saatlerinin nasıl olduğunu çıkarmaya çalıştım. Bir ihtimal zamanında kaçabilmişti, muhtemelen kaçamamıştı. Belki de zemin katta unutulmuş bir köşede çürüyüp gitmişti bile. Ya da... ve beni yukarıda, yani en üstte bekliyor olabileceğini düşünerek aniden ürperdim. Başka bir biçimde. Fotoğrafı çerçevesinden çıkardım ve cebime tıktırdım. Her ne kadar bir uğur eşyası sayılmasa da, fener bekçisi benimle birlikte gelecekti. Sahanlıktan ayrılırken içimi sanki fotoğrafı cebine atan ilk ben değilmişim gibi tuhaf bir duygu kapladı, her daim birisi fotoğrafı yenilemek ve fener bekçisini tekrar daire içine almak için arkadan gelecekti.

Yukarı çıktıkça daha fazla şiddet belirtisiyle karşılaşmaya devam ediyordum, ama artık ceset yoktu. Tepeye yaklaştıkça burada yakın zamanda birinin yaşadığını daha çok hisseder olmuştum. Küf kokusu yerini ter kokusuna bırakmıştı ama aynı zamanda sabun gibi de kokuyordu. Basamakların üstünde daha az döktüntü vardı, duvarlar da temizdi. Işık odasının olduğu en üst kata çıkan son dar basamakları döndüğümde, tavan birden bire yakınlaştı ve oraya çıktığımda karşımda bana bakan birini bulacağıma emindim.

Bu yüzden silahımı yine çıkardım. Ama yine kimse yoktu – sadece birkaç sandalye, altına halı serilmiş külüstür bir masa ve buradaki kalın camların hâlâ sağlam olmasının bende yarattığı şaşkınlık. Fener ışıldağı odanın tam ortasında sönük ve işlevsiz bir halde duruyordu. Buradan her yöne kilometrelerce öteyi görebilirdiniz. Bir anlığına orada durdum ve geldiğim yöne baktım: Beni buraya getiren yola, uzaktaki belki de köye ait olan gölgelere ve sonra sağa döndüm, oradaki sona ermekte olan sazlıklara, bodur ağaçlara dönüşmekte olan bitki örtüsüne ve denizden gelen rüzgârla cezalandırılmış eğri büğrü çalılıklara baktım. Bu çalılıklar toprağa sıkı sıkıya tutunmuş, kaymasını engellemiş ve kum tepeleriyle ardından gelen deniz yulafları arasında siper olmuşlardı. Oradan sonra tatlı bir eğimle pırıltılı kumsal ve köpüklü dalgalar başlıyordu.

Üssün olduğu yöne, bataklıkla, en uzaktaki çam ağaçlarının arasındaki bölgeye ikinci kez

baktığımda, ip gibi yükselen siyah bir duman gördüm ve bu herhangi bir anlama geliyor olabilirdi. Kule'nin bulunduğu yerden, düşünmeye katlanmadığım, kendine has bir parlaklık, kırılmış bir fosfor ışıması da görüyordum. Bunu görebiliyor olmam, onunla bir bağımın olması, beni telaşlandıırıyordu. Bu açıklanamaz şeyin yükselişini görece kimsenin kalmadığına emindim, ne haritacının, ne de psikoloğun.

Dikkatimi sandalyelere ve masaya verdim, olayın iç yüzünü anlamamı sağlayacak bir şeyler aradım... herhangi bir şey. Beş dakika sonra aklıma halıyı geriye doğru çekmek geldi. Altına her kenarı bir metre olan kare bir kapak gizlenmişti. Kapağın mandalı zemindeki ahşabın içine yerleştirilmişti. Masayı kenara ittim ve öyle bir ses çıktı ki içim fena oldu. Sonra, aşağıda beni bekleyen biri olabileceğini düşünerek hızla kapağı açtım ve bir elimle silahımı, bir elimle fenerimi doğrultarak, "Silahım var!" gibi boş bir laf ettim.

Silahımın aşağıya düştüğünü elimin hafıflemesiyle fark ettim, feneri tutan elim de titriyordu, ama onu bir şekilde tutabilmiştim. Aşağıda gördüklerime inanamıyordum, kaybolmuş hissettim. Kapak dört metre derinlikte dokuz metre genişlikte bir mekâna açılıyordu. Psikolog kesinlikle buraya gelmişti, çünkü sol tarafa sırt çantası, çeşitli silahlar, su şişeleri ve büyük bir fener bırakılmıştı. Ama psikoloğun kendisine dair bir iz yoktu.

Hayır, beni nefessiz bırakan, dizlerimin üzerine çökerken mideme bir yumruk yemişim gibi

hissettiren şey, mekânın büyük bir kısmına hâkim olan yığındı, bir çeşit delice mezbelelik. Bir kâğıt yığını ve onun tepesinde X Bölgesi'ndeki deneyimlerimizi kaydetmemiz için bize verilenler gibi yüzlerce günlükle karşı karşıyaydım. Her birinin kapağında bir iş unvanı vardı. Anlaşılan o ki hepsi baştan sona yazıyla doluydu. Sadece on iki keşif ekibinin doldurabileceğinden çok daha fazla günlük vardı.

Karanlığın içine bakıp, *bunu gördüğüm o ilk anlarda neler hissettiğimi gerçekten anlayabilir misiniz?* Belki anlarsınız. Belki şu an siz de ona bakıyorsunuzdur.

★

Üniversite dışındaki üçüncü ve en iyi saha görevimde, batı sahilinde ücra bir yere, ılıman havayla kutupsal iklim arasında kalmış, medeniyetten son derece uzak, kıvrık çengel gibi bir kara parçasına gitmem gerekmişti. Burada toprak devasa kaya oluşumları yaratmış, etrafından da balta girmemiş bir yağmur ormanı fışkırmıştı. Bu dünya her zaman nemliydi, yıllık yağış miktarı bin sekiz yüz milimetrenin üzerindeydi ve yapraklarda yağmur damlacıkları görmemek olağanüstü bir durumdu. Hava inanılmaz temizdi; bitki örtüsü çok yoğun ve yemyeşildi; sanki her bir eğreltiotu benim dünyayla barışık olmam için tasarlanmıştı. Ormanda çok sayıda kuş türüyle birlikte ayılar, panterler ve geyikler yaşıyordu. Akarsudaki balıklar cıvasız ve kocamandı.

Sahilin yakınında, aşağı yukarı üç yüz kişilik bir kasabada yaşıyordum. Tepenin üstünde, beş nesildir balıkçılık yapan bir aileye ait evin hemen yanındaki kulübeyi kiralamıştım. Mülkün sahibi çocuksuz bir karı kocaydı ve bölgenin insanların da sıkça rastlandığı üzere oldukça az konuşuyorlardı. Orada hiç arkadaş edinmedim, çoktandır birbirleriyle komşu olanların bile arkadaş olduklarını sanmıyordum. Sadece herkesin sıklıkla gittiği yerel barda birkaç biradan sonra dostluk veya arkadaşlık belirtileri görebilirdiniz. Ama barda şiddet olayları da oluyordu, bu yüzden oradan çoğunlukla uzak duruyordum. Müstakbel kocamla karşılaşmama henüz dört yıl vardı ve o zamanlar birini aramıyordum.

Beni meşgul eden çok fazla işim vardı. Her gün korkunç virajlarıyla en kuru haliyle bile kaygan ve tehlikeli bir yoldan insanların kısaca Kaya Koyu dedikleri yere gidiyordum. Burada pürüzlü sahillerin ötesine uzanan mağma tabakaları milyonlarca yılın sonunda düzleşmiş, çukurluklarında gelgit havuzları oluşmuştu. Sabahları deniz alçaldığında bu gelgit havuzlarının fotoğrafını çeker, ölçümler yapar, içlerinde bulunan canlıları listelerdim; bazen de deniz yükselene dek orada kalır, lastik çizmelerimle bata çıka yürür, kaya tabakasının ağzına vuran dalgaların beni sıırıslıklam etmesine izin verirdim.

Başka hiçbir yerde bulunmayan bir midye türü sadece bu havuzlarda yaşıyordu. Adını kendisini keşfeden adamdan almış Gartner balığının ise bu

midyelerle simbiyotik bir ilişkisi vardı. Sayısız deniz salyangozu, denizşakayığı da bu bölgede gizleniyordu. Bir de, üzerindeki beyaz ışıltının tehlikeli ahengi yüzünden mantosu papanın şapkası gibi görünen, bilimsel adını göz ardı edip, Aziz Pugnacious ismini taktığım küçük bıçkın bir mürekkep balığı vardı.

Gelgit havuzlardaki gizli yaşamları gözlemlerken saatlerin nasıl geçtiğini anlamıyordum ve bazen bana bahşedilen bu hediyeye hayret ediyordum: Güzel olan sadece bulunduğum anın içinde tamamen kaybolmam değil, aynı zamanda derslerim ve bu noktaya gelebilmek için verdiğim tüm uğraşlar sırasında en çok özlemini çektiğim yalnızlığa kavuşabilmiş olmamdı.

Ama yine de arabayla geri dönerken yolda bu mutluluğun biteceğini düşünmek beni kahrediyordu, çünkü er ya da geç sona ereceğini biliyordum. Araştırma bursu sadece iki yıllıktı, ayrıca kimse de zaten bundan daha uzun süre midyelerle ilgilenmezdi ve araştırma yöntemlerimin alışlageldik olmadığı da doğrudu. Araştırmanın bitiş süresi yaklaştıkça kafamda dolaşan düşünceler bunlardı ve fonun yenilenme olasılığı gitgide azalıyordu. Doğru olmadığını bile bile, barda daha fazla zaman geçirmeye başladım. Sabahları kafam dumanlı bir halde uyanıyordum, bazen yanımda tanıdığım ama bir anda çıkıp gitmesiyle yabancıya dönüşecek birileri oluyordu ve ben tüm bunların bitmesine bir gün daha yaklaştığını fark ediyordum. O ana doğru koşmak üzün-

tüm kadar güçlü olmasa da hissettiğim her şeye karşın bir açıdan rahatlatıcıydı, artık yerel halkın her gün kayalıklarda gördüğü ve dışlanmış kişi olmayacaktım. Ah, şu bizim biyolog. Uzun zamandır burada, kafayı midyelerle bozdu. Kendi kendine konuşur, barda kendi kendine mırıldanır ve sen ona nazikçe bir şeyler söylersen...

O yüzlerce günlüğü gördüğümde, bir süreliğine nihayet kendimi o kadim biyoloğa dönüşmüş gibi hissettim. Çılgın dünya üzerinizde işte böyle egemenlik kurmaya çalışır: dıştan içe doğru, sizi onun gerçekliğinde yaşamaya zorlayarak.

*

Gerçeklik başka şekillerde de zarar verebilir. İlişkimizde belli bir noktaya geldiğimizde kocam bana hayalet kuş demeye başlamıştı, bu hayatında yeterince var olmamamla dalga geçme biçimiydi. Bunu, dudaklarının kenarında neredeyse minik bir gülümseme oluşturan hafif bir kıvrım ile söylese de, gözlerindeki sitemi görebiliyordum. Onun arkadaşlarıyla birlikte bara gitmeyi de, ki bu onun yapmayı en sevdiği şeylerden biriydi, ancak bir mahkûmun sorgulanmayı sevdiği kadar severdim. Onlar gerçekten benim arkadaşlarım değillerdi, öte yandan ben de ne geyik muhabbeti yapacak, ne de derin muhabbetlere girecek biriydim. Politika umurumda değildi, sadece çevreyi nasıl etkilediğiyle ilgilenirdim. Dindar değildim. Hobilerimin tamamı işimle ilgiliydi. İşim için yaşıyordum ve bu konunun yarattığı enerji

beni çok heyecanlandırıyordu, aynı zamanda son derece de özeldi. Araştırmamdan bahsetmekten hoşlanmazdım. Makyaj yapmaz, yeni ayakkabılar almayı ya da hit şarkılar dinlemeyi önemsemezdim. Kocamın arkadaşlarının soğuk olduğumu veya hakkımda daha kötüsünü düşündüklerinden emindim. Hatta beni basit bile buluyor olabilirlerdi. Hatta arkadaşlarından birini, “tuhaf bir cehaleti var,” derken duymuştum, gerçi benden mi bahsediyordu, emin değilim.

Barlar hoşuma giderdi, ama kocamla aynı sebeplerden değil. Gece dışarı çıkarak günü yavaşça sonlandırmayı, aklım işle ilgili bir problemle veya bir veriyle uğraşırken, bir yandan sosyalmış gibi davranıp, aslında onlardan ayrı var olmayı seviyordum. Kocam ise benim için sürekli endişelenirdi. Benim yalnızlığa duyduğum ihtiyaç, çoğunlukla hastaneden olan arkadaşlarıyla sohbet ederken onun mutluluğunu yer bitirirdi. Cümlesinin ortasında dikkati dağılır, benim keyfimin yerinde olup olmadığını görmek için gözlerini diğer bana bakardı, bu arada ben kenara çekilmiş sek viskimi yudumluyor olurdum. “Hayalet kuş?” derdi sonradan, “eğlendin mi?” Ben de başımla onaylar, gülümserdim.

Ama benim için eğlence demek, bir gelgit havuzuna dikkatle bakmak, orada yaşayan canlıların hayat gailelerini anlamak demektir. Benim hayatta kalmam ekosisteme, doğal yaşama bağlıydı. Canlılar arasındaki bağlantısallığı kavramam bana orgazm yaşatabiliyordu. Gözlem benim için her

zaman etkileşimden çok daha anlamlıydı. Sanırım kocam bunların hepsini biliyordu. Yine de ben hiçbir zaman kendimi ona bu kadar rahat ifade edememiştim; benim denemiş, onun da dinlemiş olmasına rağmen. Kendimi başka yollarla ifade edebiliyordum. Benim tek yeteneğim veya becerim, şu an anlıyorum ki, mekânların içime işleyebilmesi ve benim de kolaylıkla onların bir parçası olabilmemdi. Bar bile son derece basit olmasına rağmen bir çeşit ekosistemdi. Kocamdan farklı gündemi olan biri içeri girdiğinde, beni orada otururken görüp, kolaylıkla kendi küçük sessiz dünyamda mutlu olduğumu düşünebilirdi. Benim ortama ayak uydurduğuma inanmak zor olmazdı.

Komik olan, kocam benim ortama uyum sağlamamı beklerken, kendisinin tam tersi bir şekilde dikkat çekmek istemesiydi. Dev günlük yığının gördüğümde aklıma gelenlerden biri de bu olmuştu: Bu özelliğinden dolayı on birinci keşif için uygun değildi. Buradaki sayısız kişinin gelişigüzel raporları içinde, onun raporlarının ön plana çıkması mümkün değildi. Yani eninde sonunda benimle neredeyse aynı seviyeye inmişti.

Bu günlükler, bu dayanıksız mezar taşları, beni kocamın ölümüyle bir kez daha yüzleştirmişti. Döndüğünde üstlerine sunduğu detaysız ve sıradan gevelemeleri değil de onun gerçek raporunu bulmaktan korkuyordum, onu okumak beni ürkütüyordu.

Keşif eğitimi için ayrılmadan önce, karanlıkta bana son kez, “Hayalet kuş, beni seviyor

musun?” diye fısıldamıştı, aslında artık hayalet oydu. “Hayalet kuş, bana ihtiyacın var mı?” Onu seviyordum, ama ona ihtiyacım yoktu ve bana göre olması gereken de buydu. Hayalet kuş, şartlara göre, yeri geldiğinde şahine, yeri geldiğinde kargaya dönüşebilirdi. Bir sabah masmavi gökyüzünde hızla yükselen bir serçe, uçuşun ortasında atmaca olabilirdi. Olayların akışı burada böyleydi. Gelgitlerle, değişen mevsimlerle ve beni çevreleyen her şeyin altında yatan ahenkle uyum içinde olma arzusunu çiğneyecek kadar büyük bir gerekçe olması mümkün değildi.

*

Günlükler ve diğer malzemeler üç metre yüksekliğinde, beş metre genişliğinde çürümekte olan bir yığın oluşturuyordu, alt kısma yakın yerlerdeki sayfalar çürümüş ve artık resmen gübreye dönüşmeye başlamıştı. Arşivlerin içine kınkanatlılar, gümüşçünler ve sürekli antenleri kıınıldayan minik siyah hamamböcekleri dadanmıştı. Alt kısımda kenarlardan sarkan fotoğraf kalıntıları ve malçlaşmış sayfaların arasında mahvolmuş onlarca kaset vardı. Orada fare izlerine de rastlamıştım. Gerçekleri su üstüne çıkartmak istiyorsam kapağın kenarına monte edilmiş merdiveni kullanarak kendimi bu mezbeleliğin içine bırakmalı ve dağılmakta olan bu çöp dağının içinde yavaşça yürümeliydim. Bu sahne Kule duvarında karşılaştığım yazının bir kısmının vücut bulmuş hali gibiydi: ...ölülerin tohumlarını getireceğim, so-

lucanlarla paylaşmak için, onlar karanlıkta toplanıp dünyayı yaşam güçleriyle sarıyorlar...

Masayı ters çevirdim ve merdiven boşluğunun dar kısmına yerleştirdim. Psikoloğun nereye gittiğine dair bir fikrim yoktu, ama onun ya da bir başkasının bana sürpriz yapmasını istemiyordum. Alt kattan gelen biri masayı yerinden oynatırsa, bunu duyardım ve yukarı çıkıp onları silahımla karşılamak için yeterli zamanım olurdu. Şimdi geriye dönüp baktığımda aslında içimde büyüyen parlaklığa yorabileceğim şeyler de hissetmiştim: derinlerden baskı yapan, duyularımın sınırlarında sinsice dolaşan bir *varlık* gibi. Beklenmedik anlarda cildimde oluşan karıncalanma gibi, hem de hiçbir sebep yokken.

Psikoloğun tüm malzemelerini günlüklerle birlikte burada zulalamasından hoşlanmamıştım, ayrıca görünüşe göre silahlarının birçoğu veya tamamı da buradaydı. Fakat Southern Reach'in verdiği eğitimde bize öğretilen bilgilerin büyük bir kısmının yalan olduğu gerçeğinin tüm yankılarıyla birlikte bu muammayı bir süreliğine aklımdan çıkarmalıydım. Aşağıdaki o soğuk, karanlık ve korunaklı alana doğru inerken içimdeki parlaklığın daha büyük bir kuvvetle hareket ettiğini hissettim. Ne anlama geldiğini bilmediğimden, buna aldırış etmemek çok güçlü.

Fenerimin ışığı, kapaktan gelen doğal ışıkla birlikte odanın duvarlarının küf çizgileriyle dolu olduğunu gözler önüne sermişti. Hatta bazıları donuk bir kırmızı ve yeşil renk almıştı. Aşağıdan

bakınca yığının tepeleme dalga dalga kâğıtlardan oluştuğu daha belirgindi. Yırtılmış ve ezilmiş sayfalar, yamulmuş, ıslak günlükler. X Bölgesi'ni araştırma tarihi yavaş yavaş X Bölgesi'nin kendisi olmaya başlıyordu.

Önce yığının kenarlarındaki günlüklerden rastgele seçtim. İlk bakışta çoğu birinci keşif ekibinin de daha önce bahsetmiş olduğu alelade olayları aktarıyordu. Üstelik o ilk keşif ekibi de olmayabilirdi. Bazıları olağandışıydı, çünkü içlerine atılan tarihler anlam ifade etmiyordu. Sınırı gerçekten kaç keşif ekibi geçmişti? Şu ana kadar ne kadar bilgi değiştirilmiş ve bizden gizlenmişti ve bu ne kadar süredir devam ediyordu? “On iki” keşif uzun zamandır süren bir çabanın sadece en son tekrarını mı kastediyordu acaba? Öbür keşif gezilerinden bahsetmemeleri, gönüllü olmasını istedikleri kişilere yaklaşırken, şüpheleri bertaraf etmek için mi gerekliydi?

Burada farklı farklı şekillerde hazırlanmış keşif öncesi raporları diyebileceğim belgeler de vardı. Yukarıdan baktığımda ilk fark ettiğim ses kasetleri, mahvolmuş fotoğraflar ve içi kâğıtla dolu çürümüş dosyalardan oluşan geri planda kalmış bir arşivdi ve üstteki günlüklerin ağırlıkları altında ezilmişlerdi. Hepsinden, yer yer kendini gösteren, içine keskin leş gibi bir çürümüşlük gizlenmiş, ağır ve nemli bir koku yayılıyordu. Daktiloda ve elle yazılmış ve basılmış kelimelerin yıldırان karmaşası kafamın içinde kısmen gördüğüm imgelerin yanına sanki bu mezbeleliğin zihinsel fo-

tokopisi gibi yığılıverdi. Karışıklık beni bazen çelişkileri görmezden gelmeye çalışsam bile donup kalma noktasına getiriyordu. Cebimdeki fotoğrafın ağırlığının bile artık farkındaydım.

Sanki işe yarayacaklarmış gibi bazı başlangıç kuralları belirledim. Stenografi ile yazılmış günlükleri es geçtim ve kodla yazılmış gibi görünenleri deşifre etmek için uğraşmadım. Bazı günlükleri hemen okumaya giriştim, sonrasında kendimi hızlıca göz atmaya zorladım. Ama hangisini seçeceğime karar vermek daha zordu. Kelimelere dökülmesi mümkün olmayan akıl almaz olaylardan bahseden sayfalara rastlıyordum. Yazıların bazılarında “bağışlama” ve “son verme” süreçlerini izleyen “öfkelenme” ve “dehşet verici tezahür” süreçlerinden bahsedilmişti. X Bölgesi ne kadar zamandır var olursa olsun ve buraya kaç tane keşif ekibi gelirse gelsin, bu raporlardan, sınırın çekilmesinden yıllar önce de bu kıyıda tuhaf şeyler olduğunu anlayabiliyordum. Yani bir proto-X Bölgesi vardı.

Yığındaki şeylerin bir kısmı içimde kötü bir hisse sebep olmasına karşın, çok belirgin açıklamalar da sunuyordu. Rutubetten neredeyse parçalanmış günlüklerden biri sadece lavanta renkli çiçekleri olan ve ormanla bataklık arasındaki bölgede yetişen bir tür devedikeninin özelliklerine odaklanmıştı. Bu devedikenini cinsiyle ve diğerleriyle karşılaşmasının yanı sıra, o mikro yaşam alanı içinde var olan böcek ve diğer yaratıkların dakikası dakikasına anlatımları sayfalar boyunca sürüyordu. Gözlemci kesinlikle bu bitkinin başından bir iki

adım bile uzaklaşmıyor ve günlüğün hiçbir yerinde oradan ayrılp üs veya kendi yaşamları hakkında küçücük bir bilgi dahi sağlamıyordu. Bir süre sonra, bu yazılanların arka planında gezinen korkunç bir varlığı algılamaya başladığımda, üzerime bir tür huzursuzluk çöktü. Sürüngen'in veya bir benzerinin devedikeninin ötesindeki açıklıktan nasıl yaklaştığını ve günlüğü tutan kişinin o korkuyla başa çıkabilmek için bitkiye nasıl odaklandığını gördüm. Yokluk varlık değildir, ama yine de devedikeninin her yeni tasvirinde içim daha çok ürperdi. Günlüğün geri kalanı dağlanmış mürekkep ve nemli bir hamura dönüşünce bu sinir bozucu tekrardan kurtulduğum için neredeyse rahatlardım, çünkü bu raporların adeta hipnotize edici, transa benzer bir yanı vardı. Eğer sayfalar sonsuz olsaydı, orada dikilip susuzluktan ya da açlıktan yere düşüp ölene dek onları okumaktan çekinmiştim.

Kule'nin bahsinin hiçbir yerde geçmemesi beni acaba teoriye uygun mu diye düşündürtmeye başladı, yani konunun etrafından dolaşarak yazma teorisine.

...gecenin yarısında karanlık sularda güneş parıldarken, o meyveler olgunlaşacak...

Sayısız sıradan ve anlaşılmayan örnekten sonra, benimkine benzemeyen cinsten bir günlük buldum. Bu günlük, ilk keşif gezisinden önceki ama sınırın aşağı inmesinden sonraki zamana dayanıyordu ve içinde geçen "duvarı inşa etmek" cümlesi açıkça denize bakan tahkimattan bahsediyordu. Bir sayfa sonra –nadir meteorolojik gözlemlerin

arasında- üç kelime gözüme çarptı: “saldırını geri püskürtmek”. Takip eden cümleleri dikkatlice okudum. Yazar öncesinde saldırının niteliği ya da saldırganların kimlikleriyle ilgili bir açıklama yapmamıştı, ama saldırı denizden gelmişti ve her ne kadar duvar dayanmış olsa da, “dördümüzü öldürdü,” diye yazmıştı. Sonrasında da artan bir çaresizlik vardı ve ben okumaya devam ettim:

...denizden tekrar kasvet geliyor, beraberinde tuhaf ışıklar ve deniz kabardığı zaman kendilerini duvarlarımıza vuran deniz canlılarını getiriyor. Geceleri öncü birlikleri savunma duvarlarımızdaki boşluklardan içeri süzölmeye çalışıyor. Yine de dayanıyoruz, ama cephanemiz bitmek üzere. Bazılarımız feneri terk edip şansını adada ya da iç kısımlarda denemek istiyor, fakat komutan emirlerin net olduğunu söylüyor. Moraller düşük. Başımıza gelen her şey için mantıklı bir açıklama yok.

Günlük hemen sonrasında başka bir konuya geçiyordu. Bu günlükte belirgin bir gerçekdışılık vardı, gerçek bir olayın hikâyeleştirilmiş biçimi gibiydi. X Bölgesi'nin o kadar zaman önce nasıl görüldüğünü hayal etmeyi denedim. Başaramadım.

Fener, nasıl bir zamanlar gemileri açık denizin dar ve kayalık yerlerinden güvenli yerlere getirmeyi başardıysa, keşif üyelerini de kendine öyle çekmişti. Sadece daha önceki tahminimin tekrar altını çizebilirdim, birçoğu için deniz feneri bir semboldü, eski düzenin bir güvencesi ve ufukta-

ki heybetiyle güvenli bir sığınak yanılsaması yaratıyordu. Oysa söz konusu güvene ihanet ettiği aşağı katta bulduklarında açıkça görülüyordu. Yine de bazıları bunu bilse dahi, fenere gelmeye devam etmişlerdi. Umutla. İnançla. Ahmakça.

Ama anlamaya başlamıştım, X Bölgesi'ne yerleşmiş olan bu güç her neyse, eğer onunla mücadele etmeye niyetin varsa gerilla savaşı yapman gerekiyordu. Ya manzaranın içinde kamufle olmalıydın ya da devedikeni günlüklerinin yazarı gibi, elinden geldiğince o sanki orada yokmuş gibi davranacaktın. Onu kabullenmek, onu isimlendirmeye çalışmak onun içeri girmesine izin vermek demekti. (Sanırım aynı nedenden dolayı, içimde olan değişiklikleri "parlaklık" olarak adlandırmıştım, çünkü bu durumu çok yakından incelemek –üzerinde çok az kontrol sahibiyken onu ölçmek ya da deneysel açıdan ele almak– onu çok daha gerçek kılacaktı.)

Belli bir noktada, karşımda duran şeyin koskocaman hacminden ötürü paniklemeye başladım ve bu panikle birlikte odak noktamı biraz daha daralttım: Sadece Kule duvarındaki cümlelere benzeyen ya da tonlama olarak ona yakınlık gösteren ifadeleri arayacaktım. Kâğıt yığınının direkt hücum ettim, orta kısımdakilere ulaşmak için; tepemdeki dikdörtgen ışık varlığımın sadece bu yığından ibaret olmadığının tek güvencesiydi. Fareler ve gümüşçüller gibi altını üstüne getirdim, kollarımı yığının içine daldırdım ve elimle tutabildiğim kadarını kavrayarak çektim. Bazen den-

gemi kaybettim ve kâğıtların içine gömüldüm, onlarla boğuştum, burun deliklerime küfler doldu, dilime tadı sindi. Ben bu çılgınca ve faydasız faaliyeti sürdürürken yukarıdan beni izleyen birinin delirmiş olduğumu düşünceğini biliyordum.

Ama aradığımı tahmin ettiğimden çok daha fazla günlükte buldum, genelde sadece başlangıç cümlesiyardı: *Günahkârın eliyle getirdiği zehirlimeyve nerede gizli, ölülerin tohumlarını getireceğim, solucanlarla paylaşmak için...* Çoğunlukla aceleyle yazılmış bir dipnot şeklinde ya da çevresindeki metinlerle alakasız bir haldeydi. Bir tanesinde, fenerin duvarında belirlediği not edilmişti, ama sebebini belirtmeden “hızlıca silip temizledik” denmişti. Başka bir yerde, kargacık burgacık bir yazıyla, “seyir defterlerinden birinde bunun sanki Eski Ahit’ten alıntı olduğu ima edilmiş, ama benim hatırladığım hiçbir ilahiye benzemiyor,” diye yazılmıştı. Nasıl olurdu da şu cümle Sürüngen’in yazdığına işaret etmezdi ki? *...solucanlarla paylaşmak için, onlar karanlıkta toplanıp dünyayı yaşam güçleriyle sarıyorlar...* Ama bunların hiçbirisi beni *neden* veya *kim* sorusunu anlamaya yaklaştırmıyordu. Hepimiz karanlıktaydık, günlük yığınının içinde aranıyorduk ve benden öncekilerin sorumluluğunun yükünü eğer hissetmişsem sadece o an ve orada hissetmişimdir, sonra da içlerinde kayboldum.

Bir noktadan sonra çok bunaldığımı, daha fazla devam edemeyeceğimi ve hatta bu işi isteksizce bile sürdüremeyeceğimi anladım. Sistematik olmaktan uzak bir şekilde sunulmuş çok fazla veri

vardı. Yıllarca o sayfaları araştırabilir, ama buranın ne kadar zamandır var olduğu, buraya ilk kimlerin günlüklerini bıraktıkları ve bunun artık kökleşmiş acımasız bir ayin halini alıncaya dek diğerlerinin neden aynı davranışı tekrarladığı gibi soruların kısır döngüsünden çıkamayıp, belki de doğru bilgilere hiç ulaşamayabilirdim. Hangi dürtüyle, hangi ortak kadercilikle böyle davranmışlardı?

Gerçekten bildiğimi sandığım tek şey bazı keşiflerin ve bazı keşif üyelerinin günlüklerinin kayıp olduğu ve kayıtların tamamlanamadığıydı.

Aynı zamanda gece çökmeden ya üsse dönmem ya da fenderde kalmam gerektiğinin farkındaydım. Karanlıkta yolculuk etme fikrinden hoşlanmamıştım, ama dönmediğim takdirde haritacının beni terk edip sınırı tekrar geçmeyeceğinin garantisi yoktu.

O an için, son bir çaba daha göstermeye karar verdim. Büyük bir zorlukla, yığının tepesine tırmandım, bunu yaparken de elimden geldiğince günlükleri yerlerinden oynatmamaya çalıştım. Sanki botlarımın altında, dışarıda bulunan tepeliklerdeki kumları andıran, yuvarlanan ve hareket eden bir canavar vardı ve adımlarıma eşit veya karşıt bir tepki vermezsem tırmanmama izin vermeyecek gibiydi. Buna rağmen en tepeye çıkmayı başardım.

Kütlenin en üstündeki günlükler aynı düşündüğüm gibi daha yakın zamanda yazılmıştı ve kocamın keşif ekibindeki üyelerin yazdıklarını hemen buldum. Midemdeki bulantıyla karıştırmaya de-

vam ettim, ona rastlamamın kaçınılmaz olduğunu biliyordum ki haklı da çıktım. Kurumuş kan ya da farklı bir madde yüzünden başka bir günlüğün arkasına yapışmıştı, ancak onu tahmin ettiğimden daha kolay bulmuştum: Kocamın, doğum günü kartlarından, buzdolabının üzerindeki notlardan ve alışveriş listelerinden tanıdığım kendinden emin ve kalın el yazısıyla yazılmış günlüğü. Hayalet kuş, esrarengiz hayaletler yığnında aradığı hayaleti bulmuştu. Ama bu raporu okumak için can atmak yerine, kendimi bir anda onun ölümüyle kilitlenmiş özel bir günlüğü çalıyor gibi hissettim. Aptalca bir his, biliyorum. Benden tek istediği ona açılmamdı ve sonuç olarak beni her zaman beklemişti. Şimdi ise benim onu bulduğum gibi kabul etmem gerekiyordu ve bu muhtemelen ebedi olacaktı ve bu gerçek dayanılacak gibi değildi.

Kendimi günlüğü okumaya ikna edemedim, ama kocamın günlüğünü kâğıt yığnına fırlatma dürtüsüne karşı koyup, yanımda üsse götürmeyi planladığım günlüklerin yanına koydum. Bu berbat yerden dışarı tırmanırken psikoloğun iki tabancasını da yanıma aldım. Diğer malzemelerini şimdilik orada bıraktım. Deniz fenerinde bir zula olması işe yarayabilirdi.

Aşağıdan gün ışığına çıktığımda zaman tahmin ettiğimden daha fazla ilerlemiş, gökyüzü akşamüstünün başlangıcını simgeleyen koyu kehribar rengini almıştı. Deniz ışıkla pırıl pırıl parlıyordu, fakat artık buradaki hiçbir güzellik beni aldatamazdı. Zaman içinde insanlar hayat-

larını buraya vermişlerdi, sürgün veya daha beterinin bir parçası olmak için gönüllü olmuşlardı. Her şeyin altında çok sayıda umutsuz mücadelesinin dehşetli varlığı yatıyordu. Neden bizi göndermeye devam ettiler? Biz neden gelmeye devam ettik? Çok fazla yalan ve çok az gerçekle yüzleşebilme becerisi. Henüz benimkini kıramadığı halde, X Bölgesi'nin zihinleri paramparça ettiğini hissettim. Bir şarkının nakaratı sürekli aklıma gelip duruyordu: *Tüm bu işe yaramaz bilgiler.*

O yerde uzun süre kaldıktan sonra temiz havayı ve rüzgârı hissetmeye ihtiyacım vardı. Aldıklarımı sandalyeye bıraktım, korkulukla çevrili dairesel verandaya çıkmak için sürgülü kapıyı açtım. Rüzgâr giysilerimi savurdu ve yüzüme çarptı. Bu ani ürperti ferahlatıcıydı ve manzara daha da güzeldi. Buradan sonsuzluğu görebiliyordum. Ama bir süre sonra bir içgüdü ya da önsezi bana aşağıya bakmamı söyledi, savunma duvarının kalıntılarının ötesine, kum tepesiğinin kavisinden ve duvarın yüksekliğinden ötürü bu açıdan bile yarısı görünmeyen kumsala.

Dağılmış kum savruntularının arasında bir ayak ve bir bacağın ucu görünüyordu. Dürbünümü ayağa doğru çevirdim. Hareket etmiyordu. Tanıdık bir pantolon, bağcıkları iki kez bağlanmış ve eşitlenmiş tanıdık bir bot. Baş dönmesi hissine karşı koymak için korkuluğu sıkıca kavradım. Bu botun sahibini tanıyordum.

Bu psikologdu.

04: VAF'TİZ

Psikologla ilgili bildiğim her şey eğitim sırasındaki gözlemlerime dayanıyordu. Hem mesafeli türden bir yönetici, hem de daha kişisel bir rol üstlenerek sırdaşımız olmuştu. Ancak benim herhangi bir sırrım yoktu. Muhtemelen hipnoz altındayken daha çok şey itiraf etmişimdir, ama keşif gezisine kabul edilmenin bir şartı olduğu için razı olduğum düzenli seanslarımız sırasında pek az katılımda bulunmuştum.

“Bana anne ve babandan bahset. Nasıldılar?” diye sormuştu, klasik bir hamle yaparak.

“Normal,” diye karşılık verdim, aklımdan, mesafeli, beceriksiz, ilgisiz, huysuz, işe yaramaz gibi cevaplar geçerken gülümsemeye çalışarak.

“Annen bir alkolik, değil mi? Ve baban da bir çeşit... üçkâğıtçı?”

Bir içgörüden ziyade bir aşağılama gibi görünen bu soru karşısında ani bir kontrol kaybı yaşamıştım. Neredeyse protesto ederek, küstah-

ça, “Annem bir sanatçı, babam da bir girişimci,” dedim.

“İlk anıların neler?”

“Kahvaltı.” Bugün hâlâ sahip olduğum pelüş bir köpek. Bir karınca aslanının yuvasına büyüteç yerleştirmek. Bir çocuğu öpüp yapacak daha iyi bir şey bulamadığımdan benim için soyunmasını sağlamak. Bir süs havuzunun içine düşmek ve kafamı çarpmak; sonuç, acil serviste beş dikiş ve kalıcı boğulma korkusu. Annem çok fazla içtiği için tekrar acil servise gidişimiz, neyse ki bir yıla yakın ayık kalması ile rahatlamamız.

Tüm cevapların içinde en çok, “Kahvaltı” onu rahatsız etmişti. Dudaklarının kenarlarından ağzının aşağı doğru kıvrılmamak için savaş verdiğini, katı tutumunu ve gözlerindeki buz gibi bakışı görebiliyordum. Ama kontrolünü kaybetmedi.

“Mutlu bir çocukluk geçirdin mi?”

“Normal,” diye cevap verdim. Annem bir seferinde öyle bir kafayı bulmuştu ki, mısır gevreğine süt yerine portakal suyu koymuştu. Babamın ardı arkası kesilmeyen ve onun sürekli suçlu görünmesine sebep olan heyecanlı gevezelikleri. Tatillerde gittiğimiz kumsaldaki ucuz moteller. Annemin her tatil bittiğinde aslında hiç terk etmediğimiz meteliksiz hayatımıza geri döneceğimiz için ağlamaları. Kötü bir şey olacağına dair o hissin arabayı kaplaması.

“Akrabalarınla ne kadar yakındınız?”

“Oldukça.” Yirmi yaşına geldiğimde bile ancak beş yaşındaki bir çocuğa gönderilebilecek doğum günü kartları. Birkaç yılda bir yapılan ziyaretler. Uzun sarı

tırnaklı ve ayı gibi kalın sesli babacan bir büyükbaba. Dinin ve para biriktirmenin faydaları üzerine öğütler veren bir büyükanne. Acaba isimleri neydi?

“Bir takımın parçası olma konusunda nasıl hissediyorsun?”

“Gayet iyi. Çoğu zaman takımların parçası olmuşumdur.” Ve “parçasından” kastım, dışarıda kalan parçası.

“Saha görevlerinin birçoğundan çıkarılmışsın. Bana nedenini söylemek ister misin?”

Nedenini biliyordu, o nedenle bir kez daha omuz silktim ve hiçbir şey söylemedim.

“Bu keşfe sadece eşinden dolayı mı katılıyorsun?”

“Sen ve eşin ne kadar yakındınız?”

“Ne kadar sıklıkla kavga ederdiniz? Neden kavga ederdiniz?”

“Neden eşin eve döner dönmez yetkilileri aramadın?”

Bu seansların profesyonel düzeyde psikoloğun sinirini bozduğu açıkça görülüyordu. Bu kalıplaşmış eğitimde güven tesis etmek için hastalarından kişisel bilgiler alması gerektiği ifade edilmişti, sonra da daha derin konulara girecekti. Ama asla kavrayamadığım başka bir düzeyde cevaplarımı onaylayan bir hali vardı. Bir seferinde bana, “Çok ketumsun,” demişti, ama bunu kötülemek için söylememişti. Sınırdan üsse ilerlerleyişimizin ikinci gününde, belki de onun psikiyatrik bakış açısıyla onaylamadığı tam da bu özelliklerimin, beni keşif için uygun kılmış olabileceği kafama dank etmişti.

Şimdi paramparça olmuş bir yığın gibi duvarın gölgesine sığınıp kum tepesiğine sırtını yaslanmış, bir bacağı uzanmış diğeri ise altında sıkışmış bir halde oturuyordu. Yalnızdı. Durumundan ve darbenin şeklinden fenerin tepesinden atladığını ya da itildiğini anlayabiliyordum. Büyük ihtimalle tam olarak duvardan kaçamamış, düşerken ona çarpıp yaralanmıştı. Bunca zaman kendi yöntemlerimle günlüklerin arasında saatlerimi geçirirken, meğer psikolog orada öylece yatıyormuş. Anlayamadığım şey ise, nasıl hayatta kaldığıydı.

Ceketi ve gömleği kan içindeydi, ama nefes alıyordu ve gözleri açıldı, ben yanına diz çökerken okyanusa bakıyordu. Sol elinde bir silah vardı, kolu yana uzanmıştı. Silahı ne olur ne olmaz diye aldım ve yana fırlattım.

Psikolog benim varlığımı fark etmemiş gibiydi. Geniş omuzlarından birine hafifçe dokundum ve o anda çığlık atmaya başladı, üzerime doğru hamle yaptı ve benim geri çekilmemle birlikte devrildi.

Bana, “Yok oluş!” diye haykırdı, sersemlemiş bir şekilde sağa sola sallanıyordu. “Yok oluş! Yok oluş!” O tekrar ettikçe, kelime kulağıma daha anlamsız gelmeye başlamıştı, sanki kanadı kırılmış bir kuşun çığlığı gibiydi.

“Yalnızca benim, biyolog,” dedim sakın bir sesle, her ne kadar beni şaşırtmıştı.

“Yalnız sen,” dedi, sanki komik bir şey söylemişim gibi hırıltılı bir kahkaha atarak. “Yalnız sen.”

Onu tekrar dikleştirdim, acı bir inleme sesi geldi, büyük olasılıkla kaburgalarının büyük bir kısmı kırılmıştı. Sol kolu ve omzu ceketinin altında sünger gibi yumuşaktı. Karnındaki elini içgüdüsel olarak bastırdığı noktanın altından koyu renk kan sızıyordu. Altına kaçırıldığını kokudan anlamıştım.

“Hâlâ buradasın,” dedi sesinde bir şaşkınlıkla. “Ama ben seni öldürmüştüm, öyle değil mi?” Rüyadan uyanıp tekrar rüyaya dalan biri gibi konuşuyordu.

“Kesinlikle hayır.”

Tekrardan sert bir hırıltı ve gözlerindeki şaşkınlık perdesi kalktı. “Su getirdin mi? Susadım.”

“Getirdim,” dedim ve birkaç yudum alabilmesi için mataramı ağzına bastırdım. Çenesindeki kan damlaları parıldadı.

“Haritacı nerede?” diye sordu soluk soluğa.

“Üste kaldı.”

“Seninle gelmedi mi?”

“Hayır.” Rüzgâr saçlarının buklelerini geriye uçuşturuyor, büyük olasılıkla yukandaki duvara çarpmasıyla oluşan alnındaki derin bir yarayı ortaya çıkarıyordu.

“Arkadaşlığından hoşlanmadı mı?” diye sordu psikolog. “Senin dönüştüğün şeyden hoşlanmadı mı?”

Bir ürperti hissettim. “Ben her zamanki gibiyim.”

Psikoloğun bakışları yine okyanusa kaydı. “Deniz fenerine inen yolda seni gördüm, tamam

mı? İşte o zaman değiştiğinden kesinlikle emin oldum.”

“Ne gördün ki?” diye sordum huyuna gitmek için.

Bir öksürük ve berberinde gelen kanlı tükürükler. “Bir alevdin,” dedi, kendi parlaklığımı kısa süreli de olsa görmüştüm, artık apaçık ortadaydı. “Bakışlarımı kavuran bir alevdin. Harabe köyün içinden geçip tuzlu arazide amaçsızca sürüklenen bir alev. Yavaşça yanan bir alev, bir ılgım, bataklıkların ve kum tepelerinin arasından süzülen, hiç durmadan süzülen, insandışı, ama özgür ve süzülen bir şey...”

Sesindeki değişimden beni şimdi bile hipnotize etmeye çalıştığını fark ettim.

“İşe yaramayacak,” dedim. “Artık hipnoza karşı dirençliyim.”

Ağız açıldı, sonra kapandı, sonra yeniden açıldı. “Tabii ki öylesin. Sen her zaman zordun,” dedi, sanki bir çocuğa konuşur gibi. Sesinde tuhaf bir kendini beğenmişlik mi vardı?

Belki de psikoloğu burada tek başına bırakmalı, sorularıma cevap vermeden ölmesine izin vermeliydim, ama içimde o kadar merhamet yoktu.

Aklıma bir şey geldi, eğer o kadar insandışı görünüyorduysam, “Neden yaklaşırken beni vurup öldürmedin?” diye sordum.

Bana bakmak için kafasını döndürdüğünde istemsiz bir gülüş attı, yüzündeki kasların hepsini kontrol edemiyordu. “Benim kolum, benim elim, tetiği çekmeme izin vermedi.”

Bu bana uydurma gelmişti, ayrıca fener ışıldağının orada terk edilmiş bir tüfek de yoktu. Bir daha denedim, “Peki ya düşüşün? İtildin mi, kaza mıydı, yoksa kasıtlı mıydı?”

Yüzü asıldı, gözlerinin kenarındaki kınışıklık örgüsünde sanki hafızası küçük parçalar halinde geri geliyormuş gibi hakiki bir tereddüt belirdi. “Ben sandım ki... Ben peşimde bir şeyin olduğunu sandım. Seni vurmaya çalıştım ve yapamadım, zaten sonra içeri girdin. Sonra arkamda bir şey gördüğümü sandım, basamaklardan bana doğru geliyordu ve o kadar çok korktum ki ondan uzaklaşmak istedim. Ve korkulukların üzerinden aşağı atladım. Atladım.” Sanki böyle bir şey yaptığına inanamıyor gibiydi.

“Peşinden gelen şey neye benziyordu?”

Bir öksürük krizi, ağızda gevelenen kelimeler. “Onu hiç görmedim. Hiçbir zaman orada değildi. Veya onu birçok defa gördüm. Benim içimdeydi. Senin içinde. Ondan uzaklaşmaya çalışıyordum. İçimde olan şeyden.”

O zamanlar bu bölüm pörçük açıklamanın tek kelimesine bile inanmamıştım. Kule'den gelen bir şeyin onu takip etmiş olduğunu ima ediyordu. Kontrolü tekrar sağlamak istediği için çıldırmış gibi davrandığını düşünüyordum. Keşfin kontrolünü kaybetmişti ve her ne kadar mümkün olmasa da, başarısızlığını yükleyecek bir kişi veya bir şey arıyordu.

Farklı bir yaklaşım denedim: “Neden gecenin bir yarısı antropoloğu ‘tünele’ götürdün? Orada ne oldu?”

Duraksadı, ama bunun temkinli olmaya çalışmasından mı, yoksa vücudunda iflas eden bir organdan ötürü mü olduğunu anlayamıyordum. Sonra, “Yanlış hesaplama. Sabırsızlık. Görevi tehlikeye atmadan önce istihbarata ihtiyacım vardı. Ne noktada olduğumuzu görmek zorundaydım.”

“Sürüngen’in ilerleyişinden mi bahsediyorsun?”

Pis pis gülümsedi. “Ona bu ismi mi verdin? Sürüngen?”

“Neler oldu?” diye sordum.

“Sence ne oldu? Her şey ters gitti. Antropolog çok yaklaştı.” Tercümesi: Psikolog onu yaklaşması için zorladı. “O şey tepki verdi. Onu öldürdü, beni de yaraladı.”

“O yüzden ertesi sabah o kadar sarsılmış görünüyordun.”

“Evet. Bir de senin çoktan değişmeye başladığını fark ettiğim için.”

“Ben değişmiyorum!” diye bağırdım, içimden yükselen beklenmeyen bir öfkeyle.

Kanlı bir kıkırdama, alaycı bir ses tonu. “Tabii ki değişmiyorsun. Sen sadece gitgide, her zaman olduğun şeye dönüşüyorsun. Ve ben de değişmiyorum. Hiçbirimiz değişmiyoruz. Her şey yolunda. Hadi piknik yapalım.”

“Kapa çeneni. Bizi neden terk ettin?”

“Keşif gezisi tehlikeye düşmüştü.”

“Bu bir açıklama değil.”

“Sen eğitim boyunca bana bir kez olsun doğru dürüst bir açıklama yaptın mı ki?”

“Biz tehlike altında değildik, en azından görevi sonlandıracak kadar.”

“Üsse vardıktan altı gün sonra biri öldü, ikisi çoktan değişmeye başladı, dördüncüye de ne olduğu belli değil. Ben buna felaket derim.”

“Eğer bu bir felaketse, bunun olmasına sen yol açtın.” Her ne kadar psikoloğa kişisel olarak güvenmesem de, keşfi yönetmesi için ona bel bağladığımı fark etmiştim. Bir bakıma bize ihanet ettiği için ona öfkeliydim, öfkem belki de şu an beni terk edeceği içindi. “Sadece panikledin ve vazgeçtin.”

Psikolog başıyla onayladı. “Evet, o da var. Panikledim. Vazgeçtim. Senin değiştiğini daha önce fark etmeliydim. Seni sınıra geri yollamalıydim. Antropologla birlikte aşağıya inmemeliydim. Ama olanlar oldu.” Yüzünü ekşitti ve öksürüp koyu bir balgam çıkardı.

İgneleyici sözlerini umursamadan farklı bir soru sordum. “Sınır neye benziyor?”

Yine o gülümseme. “Oraya gidince sana söylerim.”

“Sınırdan geçince tam olarak ne oluyor?”

“Beklemediğin bir şey.”

“Söyle! Neyi geçiyoruz?” Kendimi kaybolmuş gibi hissediyordum. Yine.

Artık gözlerinde içindeki hasarın alameti, hoşuma gitmeyen bir ısıltı vardı. “Senden bir şeyi düşünmeni istiyorum. Hipnoza bağıklık kazanmış olabilirsin –bu mümkün– peki ya halihazırda gözünün önündeki perde? O perdeyi kaldırsam da sınırı geçerken yaşadıklarını hatırlasan?” diye

sordu. “Bu hoşuna gider miydi, Küçük Alev? Bu hoşuna gider miydi, yoksa çıldırır mıydın?”

“Eğer bana bir şey yapmaya kalkışırsan seni öldürürüm,” dedim – ve bunda ciddiydim. Genel olarak hipnoz düşüncesi ve ardındaki koşullandırma bana zor gelmiş olsa da, X Bölgesi’ne girebilmem için bu zorunlu bedeli ödemem gerekiyordu. Ama şu an zihnimi daha fazla kurcalayacağı düşüncesi dayanılmazdı.

“Sence anılarının kaç tanesi zihnine yerleştirilmiştir?” diye sordu psikolog. “Sınırın ötesindeki dünyaya ait kaç anının gerçekliği doğrulanabilir?”

“İşe yaramayacak,” dedim. “Buradan, şimdiden ve bu andan eminim ve bir sonrakinden. Geçmişimden de eminim.”

Hayalet kuşun korunaklı bir iç kalesi vardı ve kutsaldı. Belki eğitimdeki hipnozlar sırasında hasar görmüş olabilirdi, fakat yıkılmamıştı. Bundan emindim ve emin olmaya da devam edecektim, çünkü başka seçeneğim yoktu.

“Kocanın da sona yaklaştığında aynı şeyleri hissettiğine eminim,” dedi psikolog.

Kıçımın üzerine oturarak arkama yaslandım ve ona gözlerimi diktim. Beni zehirlemeden önce onu bırakıp gitmek istiyordum, ama yapamadım.

“Senin halüsinasyonlarına yoğunlaşalım,” dedim. “Bana Sürüngen’i tarif et.”

“Kendi gözlerinle görmem gereken şeyler var. Ona yaklaşabilirsin. Belki de ona daha aşına olabilirsin.” Antropoloğun yazgısına gösterdiği saygısızlık çok çirkindi, aynı şekilde benimkine de.

“X Bölgesi’yle ilgili bizden ne sakladın?”

“Ne genel bir soru.” Sanırım ondan alacağım cevaplara çaresizlik içinde ihtiyaç duymam, ölmek üzere olduğu halde psikoloğu eğlendirmişti.

“Peki, o halde: Siyah kutular neyi ölçüyor?”

“Hiçbir şey. Hiçbir şey ölçmüyorlar. Sadece keşfi sakın tutmak için psikolojik bir taktik: Kırmızı ışık yoksa tehlike de yok.”

“Kule’nin sırrı neydi?”

“Tünel’in mi? Sence biliyor olsaydık buraya keşif ekipleri göndermeye devam eder miydik?”

“Korkuyorlar. Yani Southern Reach.”

“Benim izlenimim öyle.”

“O halde ellerinde hiç cevap yok.”

“Sana bir tek şunu söyleyeceğim: Sınır ilerliyor. Şimdilik yavaşça, ama her yıl biraz daha artarak. Hem de hiç tahmin edemeyeceğin şekillerde. Belki de yakın bir seferde bir ya da iki kilometre ilerleyebilir.”

Bunun düşüncesi uzun süre sesimi kesti. Bir gizemin merkezine çok yaklaşırsanız, kendinizi geri çekip şeklin bütününe göremezsiniz. Siyah kutuların hiçbir işlevi olmayabilirdi, ama zihnimde şimdi hepsi alarm veriyordu.

“Kaç keşif gezisi yapıldı?”

“Ah, günlükler,” dedi. “Ne kadar çok var, öyle değil mi?”

“Bu benim sorumu cevaplamıyor.”

“Belki cevabı bilmiyorum. Belki de sana söylemek istemiyorum.”

Sonuna kadar bu şekilde devam edecektik ve bu konuda yapabileceğim hiçbir şey yoktu.

“İlk’ keşif ekibi gerçekte ne buldu?”

Psikolog yüzünü ekşitti, ama bu kez acıdan değil de utanmasına neden olan bir şeyi hatırlamasından dolayı. “O keşfe ait bir video var... sözde video. O günden sonra ileri teknolojiye izin verilmemesinin asıl sebebi oydu.”

Video. Her nedense günlük yığının taradıktan sonra bu bilgi beni hiç ürkütmemişti. Devam ettim.

“Bize açıklamadığın ne gibi emirler aldın?”

“Beni sıkmaya başladın, ben de kendimi yorgun hissetmeye başladım... Bazen size detaylı bilgi veririz, bazen vermeyiz. Onların kendilerine göre ölçüleri ve sebepleri var.” Nedense “onlar” kelimesi bana sahte gelmişti, sanki psikolog da “onlara” pek inanmıyormuş gibi.

İsteksizce kişisel konulara döndüm. “Kocamla ilgili ne biliyorsun?”

“Günlüğünü okuduğunda öğreneceklerinden daha fazlasını değil. Onu bulabildin mi?”

“Hayır,” diye yalan söyledim.

“Çok açıklayıcı. Özellikle senin hakkında.”

Bu bir blöf müydü? Deniz fenerinin tepesindeyken kocamın günlüğünü bulmak, okumak ve sonra yığının içine geri fırlatmak için yeterli zamanı elbette ki olmuştu.

Bunun bir önemi yoktu. Hava karanyor ve yavaşça göğü kaplıyordu; dalgalar şiddetleniyor, kıyıya vuran köpüklü dalgalar incecik bacakları üzerinde duran sahil kuşlarının kaçışmasına se-

bep oluyordu ve geri çekildiğinde kuşlar yeniden toplanıyordu. Etrafımızdaki kum birden gözüme daha gözenekli göründü. Yengeçler ve solucanlar yüzeyinde kıvrımlı yollar çizmeye devam ediyordu. Burada yaşayan kendi halinde kocaman bir topluluk vardı, konuşmalarımızı önemsemeyen. Peki ya deniz tarafındaki sınır neredeydi? Eğitim sırasında bunu psikoloğa sorduğumda bana sadece daha önce hiç kimsenin oradan geçemediğini söylemişti ve benim de kafamda sislerin, ışıkların ve mesafelerin içinde buhar olup giden insanlar canlanmıştı.

Psikoloğun kesik ve düzensiz nefes alışlarına artık bir de hırıltı eklenmişti.

“Seni daha rahat ettirebilmek için yapabileceğim bir şey var mı?” Acıyıp merhamete gelmiştim.

“Öldüğüm zaman beni burada bırak,” dedi. Korkusu artık açıkça görülebiliyordu. “Beni gömme. Başka bir yere götürme. Beni ait olduğum yerde bırak.”

“Bana söylemek istediğin başka bir şey var mı?”

“Buraya asla gelmemeliydik. Buraya asla gelmemeliydim.” Sesindeki donukluk fiziksel durumunun ötesinde kişisel bir acıyı işaret ediyordu.

“Hepsi bu mu?”

“Bunun tek mutlak gerçek olduğuna inanıyorum.”

Bu söyledikleriyle, sınırın ilerlemesine izin vermenin, onu önemsememenin ve uzak gelecekteki başka nesilleri etkilemesine göz yumma-

nın daha iyi olacağını ima ediyor diye düşündüm. Onunla aynı fikirde değildim, ama bir şey söylemedim. Daha sonra düşündüğümde psikoloğun bambaşka bir şey demek istediğini anlayacaktım.

“X Bölgesi’nden gerçekten geri dönen birileri oldu mu?”

“Uzun zamandır olmadı,” dedi psikolog bitkin bir fısıltıyla. “Pek sayılmaz.” Ama sorumu gerçekten duyup duymadığını bilmiyorum.

Başı öne düştü ve bilincini kaybetti. Sonra tekrar kendine geldi ve dalgalara baktı. Birkaç kelime mırıldandı, bunlardan biri “uzak” ya da “tuzak” olabilir, diğeri de “takınma” ya da “bakınma” olabilir. Ama emin olamadım.

Çok geçmeden alacakaranlık çökecekti. Ona biraz daha su verdim. Her ne kadar bana anlattıklarından çok daha fazlasını biliyor olsa da, ölümeye yaklaştıkça onu bir düşman gibi görebilmek zordu. Ne olursa olsun, fazla üzerinde durmaya gerek yoktu, çünkü başka bir şey açıklamayacaktı. Ve belki de gerçekten ona yaklaştıkça alev gibi görünmüştüm. Belki de beni artık sadece böyle düşünebiliyordu.

“Günlük yığının biliyor muydun?” diye sordum. “Buraya gelmeden önce?”

Ama cevap vermedi.

Gün ışığı azaldığı ve ben bundan hoşlanmadığım halde, psikolog öldükten sonra yapmam gereken şeyler vardı. Madem hayattayken sorularımı cevaplamamıştı, o halde bazılarına şimdi cevap

verecekti. Psikoloğun ceketini çıkardım ve kenara bıraktım. Bunu yaparken, günlüğünü katlayıp fermuarlı iç cebine sakladığının farkına vardım. Onu da kenara, bir taşın altına koydum; yaprakları kuvvetli rüzgârla hışırdadı.

Sonra çakımı çıkardım ve çok büyük bir itinayla gömleğinin sol kolunu kestim. Omzunun süngersi yumuşaklığı beni rahatsız etmişti ve endişelenmek için geçerli nedenlerim olduğunu gördüm. Kolunun köprücük kemiğinden dirseğine kadar olan kısmı yeşil-altın renkli lifli bir kabarıklıkla kaplanmıştı ve belli belirsiz parlıyordu. Görünüşe göre bu kabarıklık ilk yaralanmadan -Sürüngen'in saldırısı sonucu aldığını söylediği yara- yayılmıştı ve şimdi de kolunun arkasına doğru ilerleyen büyük ve derin kesiğin içine akıyordu. Bana bulaşan her neyse, bu değişik ve doğrudan temas sonucu daha hızlı yayılmış ve sonuçları korkunç olmuştu. Bazı parazitler ve spor üreten organlar sadece paranoyaya değil, şizofreniye ve gerçeğe çok yakın halüsinasyonlara yol açabilir, dolayısıyla hezeyanlı davranışlara neden olabilirdi. Beni yaklaşıırken bir alev olarak gördüğüne, ateş edememesini dış bir güce bağladığına ve yaklaşan bir varlığın yarattığı korkunun onu ele geçirdiğine artık hiç şüphem yoktu. Bunlar değilse bile, Sürüngen'le karşılaşmasından geriye kalan anıların onu belirli bir ölçüde çıldırtmış olabileceğini anladım.

Kolundan bir miktar etle birlikte deri örneği aldım ve deney tüpüne tıktım. Sonra diğer kolun-

dan da başka bir örnek aldım. Kampa döner dönmez her ikisini de inceleyecektim.

O an biraz titremeye başladım, dolayısıyla ara verdim ve dikkatimi günlüğe çevirdim. Günlük, Kule'nin duvarlarındaki sözcükleri kaydetmeye adanmıştı ve bir sürü yeni pasajla doluydu:

...ister çürüsün toprağın altında ister yukardaki yeşil tarlalarda veya açık denizde ya da göklerde, hepsi aydınlanmaya gelecek ve zevk almaya, zehirli meyvenin bilgisi ışığında, günahkârın eli bayram edecek, çünkü ölünün tohumlarının affedemeyeceği bir günah yoktur asla, gölgede ya da aydınlıkta...

Kenarlara karalanmış bazı notlar vardı. Birinde “fener bekçisi” yazılıydı, bu da fotoğraftaki adamı daire içine alan acaba psikolog muydu diye düşünmeme sebep oldu. Bir diğerinde, “Kuzey?”, üçüncüdeyse, “ada” yazıyordu. Bu notların ne anlama geldiğine ya da günlüğünü bu yazılara adarken psikoloğun ruhsal durumunun nasıl olduğuna dair hiçbir fikrim yoktu. Sadece meşakkatli ve zor olabilecek bir görevin birileri tarafından tamamlanması bende yalın ve net bir rahatlatma hissi yaratmıştı. Tek sorum bu metni Kule'nin duvarlarından mı, deniz fenerindeki günlüklerden mi, yoksa tamamıyla başka bir kaynaktan mı aldığıydı. Hâlâ bilmiyorum.

Omzuna ve koluna dokunmaktan kaçınarak psikoloğun üstünü aradım. Gizlenmiş bir şey var mıdır diye ellerimle gömleğine ve pantolonuna

hafifçe vurdum. Sol baldırına bağlanmış minik bir tabanca ve sağ botunun içinde katlanmış küçük bir zarfta bir mektup buldum. Psikolog zarfın üzerine bir isim yazmıştı; en azından onun el yazısına benziyordu. İsim S harfi ile başlıyordu. Acaba bu onun çocuğunun adı mıydı? Bir dostun? Bir sevgilinin? Aylardır ne bir isim görmüştüm, ne de yüksek sesle telaffuz edildiğini duymuştum ve şimdi bir tane görmek çok canımı sıkıyordu. Garip gelmişti, sanki X Bölgesi'ne ait değildi. İsim burada tehlikeli bir lükstü. Kurbanların isimlere ihtiyacı yoktu. Bir amaca hizmet eden insanların isimlendirilmeleri gereksizdi. Nereden bakarsan bak, o isim benim hiç istemediğim başka bir kafa karışıklığı, zihnimde gitgide büyüyecek karanlık bir boşluk demektir.

Tabancayı kumsalın öteki ucuna savurdum, sonra da mektubu top haline getirip tabancanın arkasından yolladım. Kocamın günlüğünü bulduğum aklıma geldi, bir bakıma o günlüğün varlığı yokluğundan daha kötüydü. Diğer yandan psikoloğa hâlâ öfkeliydim.

Son olarak pantolonunun ceplerini aradım. Biraz bozuk para, parlak bir stres taşı ve bir kâğıt parçası buldum. Kâğıdın üstünde her biri bir etkinleştirme kelimesine veya ifadesine karşılık gelen "ikna paralizi," "ikna kabulü" ve "itaate zorlama" gibi hipnotik telkinlerin bulunduğu bir liste buldum. Bizim üzerimizde hangi kelimelerle hâkimiyet kurduğunu unutmaktan çok korkuyor olmalıydı, o yüzden onları not etmişti. Kopya

kâğıdında ayrıca, “Haritacıya destek lazım,” ve “Antropoloğun zihninde boşluklar var,” gibi hatırlatmalar da vardı. Benimle ilgili ise sadece şu gizemli ifade: “Sessizlik kendi şiddetini yaratır.” Ne kadar anlamlı.

“Yok oluş” kelimesinin ardından, “telkinle acil intihara sürükle,” ifadesi geliyordu.

Hepimize kendi kendini yok etme butonları verilmişti, ama o butona basabilecek tek kişi ölmüştü.

★

Kocamın hayatının bir kısmı çocukken gördüğü kâbuslar tarafından şekillenmişti. Onu mahveden bu deneyimin sonunda bir psikiyatriste gitmiş. Kâbuslarında bir ev, bir bodrum katı ve orada işlenen korkunç suçlar varmış. Oysa psikiyatrist bastırılmış anı seçeneğini elemiş ve sonuçta o da bu konu hakkında günlükler yazarak bu zehri bünyesinden atmaya çalışmış. Sonra, yetişkin olduğunda üniversitedeyken, orduya katılmadan birkaç ay önce bir klasik filmler festivaline gitmiş... ve oradaki dev perdede, müstakbel kocam kâbuslarının canlandırıldığını görmüş. İşte o zaman bir iki yaşındayken televizyonun bir korku filmi oynarken açık kalmış olduğunu ve onu seyrettiğini anlamış. Zihninden tamamıyla çıkartmadığı o kıymık, bir anda yok olmuş. O an özgür olduğunu hissettiğini söylemişti ve artık çocukluğunun gölgelerini geride bırakabilmişti. Çünkü hepsi bir yanılsamaydı, başka bir yöne gitmesi

gerekirken onu yanlış yönlendiren bir aldatmaca, bir sahtekarlık ve zihninde bir karalamaydı.

Bana on birinci keşif ekibine katılmayı kabul ettiğini söylediği gece, “Bir süredir aynı rüyayı görüyorum,” diye itirafta bulunmuştu. “Yeni bir rüya, bu sefer kâbus değil.”

Bu rüyalarda el değmemiş doğanın içinde bir atmacanın görüş açısıyla uçuyor ve hissettiği özgürlük için şöyle diyordu: “Tarif edilemez. Sanki kâbuslarımdaki her şeyi alıp tersine çevirmişler gibi.” Rüyaları ilerleyip tekrarladıkça kendi içlerindeki çarpıcılıkları ve bakış açıları da çeşitlenmişti. Bazı geceler bataklık kanallarında yüzüyordu. Diğerlerinde bir ağaç ya da bir su damlası oluyordu. Yaşadığı her şey onu canlandırıyordu. Hissettiği her şey X Bölgesi’ne daha çok gitmek istemesine yol açıyordu.

Her ne kadar çok fazla detay veremese de, daha şimdiden birçok kez keşif ekiplerine katılmış insanlarla görüştüğünü itiraf etmişti. Onlarla saatlerce konuştuğunu ve bunun doğru karar olduğunu bildiğini de söylemişti. Bu bir onurdu. Herkes kabul edilmiyordu – bazıları reddediliyordu, bazıları da pes ediyordu. Peki ya diğerleri, işi işten geçtikten sonra ne halt ettik biz diye düşünmemişler midir, dedim ona. O zamanlar kocamın X Bölgesi dediği yere dair bilgilerim, bu çevresel felaketin muğlak resmi bir açıklamasının yanı sıra, hakkındaki söylentiler ve dedikodulardan ibaretti. Tehlikeli miydi? Bu soru, kocamın oraya gitmek istediğini son anda bana söylemesi ve bu

bilgiyi benden haftalarca saklaması kadar aklıma kurcalamamıştı. Henüz hipnoz ya da şartlandırma gibi fikirlere aşına olmadığımndan, görüşmeleri esnasında beyninin yıkanmış olabileceği ihtimali aklıma bile gelmemişti.

Bulmayı umduğu şeyi yüzümde ararken benim ona cevabım derin bir sessizlik olmuştu. Arkasını döndü, gidip koltuğa oturdu, ben de kendime büyük bir kadeh şarap doldurdum ve karşısındaki sandalyeye geçtim. Uzun bir süre böyle kaldık.

Bir süre sonra yeniden konuşmaya başladı, X Bölgesi'yle ilgili bildiklerinden, şu andaki işinin onu nasıl tatmin etmediğinden, daha zorlayıcı bir işe ihtiyaç duyduğundan. Oysa ben onu dinlemiyordum. Kendi alelade işimi düşünüyordum. Bakir doğayı düşünüyordum. Neden onun şu an yaptığı gibi bir şey yapmadığımı merak ediyordum: başka bir yeri ve oraya nasıl gideceğimi hayal etmek. O an onu suçlayamadım, yapamadım. Ben de işim için bazen saha gezilerine gitmiyordum? Benimkiler aylarca sürmemiş olabilirdi, ama prensipte ikisi de aynı şeydi.

Kavga sonra geldi, ben olayın gerçekliğini kavrayınca. Ama asla itiraz etmedim. Ona kalması için asla yalvarmadım. Bunu yapamazdım. Belki de çekip gitmenin evliliğimizi kurtarabileceğini, bizi bir şekilde yakınlaştırabileceğini bile düşünmüş olabilirdi. Bilmiyorum. Hiçbir fikrim yok. Bu konularda zaten hiç iyi değilimdir.

Ama psikoloğun cesedinin yanında durmuş denize bakarken, kocamın günlüğünün beni bek-

lediğini biliyordum, çok yakında burada nasıl bir kâbusla karşı karşıya kaldığını öğrenecektim. Ve bu kararı verdiği için hâlâ onu deli gibi suçladığımı da biliyordum... Buna rağmen kalbimde bir yerlerde X Bölgesi'nden başka bir yerde olmak istemediğime inanmaya başlamıştım.

*

Çok fazla oyalanmıştım, üsse varabilmek için artık karanlıkta yol almak zorundaydım. Tempolu yürürsem gece yarısından önce varmayı başara-bilirdim. Haritacıyla nasıl ayrıldığımız düşünülürse, umulmadık bir saatte varmanın avantajları olabilirdi. Ayrıca geceyi fenderde geçirmemem konusunda içimde bir şeyler beni uyarmıştı. Belki de nedeni psikoloğun yarasının tuhaflığını görmenin yarattığı tedirginlikti veya orada bir varlığın yaşadığını hissediyor olmamdı. Sebebi ne olursa olsun, içi erzakla dolu sırt çantamı ve kocamın günlüğünü alır almaz yola çıktım. Arkamda artık fenderden çok bir çeşit kutsal tapınağı andıran deniz fenerinin gitgide büyüyen silueti duruyordu. Geriye baktığımda, yukarı doğru fışkıran, kum tepelerinin kıvrımlarının çerçevelediği ince yeşil bir ışık gördüm ve aramıza daha fazla mesafe koymak için azmettim. Bu ışık, psikoloğun kumsalda yattığı yerden, yarasından geliyordu ve eskisinden daha parlaktı. Cayır cayır yanmakta olan bir yaşam formunu yakından incelemek akıl kârı değildi. Aklıma psikoloğun günlüğüne not ettiği başka bir cümle geldi: *Senin adını bilen bir ateş ola-*

cak ve zehirli meyvenin huzurunda, koyu alevler her bir parçanı saracak.

Bir saat içinde deniz feneri ve artık onun ışıldağına dönüşmüş olan psikolog gecenin karanlığında kaybolmuştu. Rüzgâr şiddetlendi, karanlık arttı. Her zamankinden daha uzaktan gelen dalga sesleri, uğursuz ve fısıltılı bir konuşmaya kulak misafiri oluyor gibiydi. Sadece yeni ayın ışığında, fenerimi açma riskine girmeden viran köyün içinden elimden geldiğince sessiz geçtim. Odaların yıkıntılarının içinde görünen şekiller etraflarında öyle bir karanlık toplamışlardı ki gecenin karanlığında bile göze çarpıyorlardı ve mutlak durgunluklarında sinir bozucu, belli belirsiz bir hareket sezinledim. Yanlarından hızlıca geçip gittiğim için mutluydum. Hızla sazlıkların hem denize doğru giden kanalı, hem de soldaki küçük gölleri kapladığı yola ilerledim. Kısa süre sonra karşıma siyah bir su ve güçlü çam ağaçlarının ön saflarında bulunan selvi ağaçları çıkacaktı.

Birkaç dakika sonra inleme başladı. Bir an için bunun zihnimde olduğunu sandım. Sonra aniden durdum ve olduğum yerden sesi dinlemeye başladım. Her gece alacakaranlıkta dinlediğimiz şey her neyse yine oradaydı ve fenerden bir an önce ayrılma hevesimden ötürü onun sazlıklarda yaşadığını unutmuştum. Bu kadar yakından dinleyince ses daha gırtlaksıydı, allak bullak bir ıstırap ve öfkeyle doluydu. Aynı anda o kadar insansı ve insandıysydı ki X Bölgesi'ne adım attığımdan beri ikinci kez doğaüstü seçeneğini değerlendirdim.

Ses ileriden, kara tarafından, suyu yolun kenarlarından uzak tutan yoğun sazlık örtüsünün içinden geliyordu. Beni duymadan yanından geçip gidebilmem olası görünmüyordu. Peki, o zaman ne yapacaktım?

Sonunda hızla ilerlemeye karar verdim. İki fenerimden küçük olanı çıkardım ve ışığının sazlıkların üstünden kolaylıkla görünmemesi için açmadan önce çömeldim. Bu tuhaf pozisyonda ileri yürüdüm, diğer elimde de silahım vardı ve sesin geldiği yöne doğrultmuştum. Çok geçmeden ses daha yakından gelmeye başladı, ama hâlâ uzaktaydı, korkunç inlemesine devam ederken sazlıkları yarararak ilerliyordu.

Birkaç dakika daha geçti ve ben iyi bir ilerleme kaydettim. Sonra ansızın bir şey botumu hafifçe dürttü ve ters döndü. Fenerimi yere doğrulttum – ve nefes nefese geri sıçradım. Topraktan akıl almaz bir şekilde bir insan yüzü çıkıyordu. Bir süre sonra başka bir şey olmayınca, fenerimi tekrar üzerine tuttum ve bunun deriden yapılmış, duruş şeklinden kenara atılmış bir atnalı yengecinın kabuğunu andıran, yarı saydam bir çeşit maske olduğunu gördüm. Sol yanakta çiçek bozuğu lekeleri olan geniş bir çehreye aitti. Gözleri boştu, görmüyordu, ama bakıyordu. Bu yüz hatlarını hatırlamam gerekiyor gibi hissettim –sanki bu çok önemliydi– ama gövdeden ayrılmış bu haliyle tanıyamadım.

Her nasılsa bu maskeyi görmek psikologla yaptığım konuşma sırasında kaybettiğim sakinliğimi

bir nebze geri getirmişti. Ne kadar garip olursa olsun, kenara atılmış bu dış kabuk, bir açıdan insan yüzünü andırsa da, çözülebilir bir gizemi temsil ediyordu. En azından o an için genişleyen sınırın rahatsızlık veren görüntüsünü ve Southern Reach tarafından söylenmiş sayısız yalanı gölgede bırakmıştı.

Dizlerimin üzerine çöküp fenerimi ileri doğru tutunca, bir çeşit deri değiştirmeden kaynaklanan artıkları gördüm: Deri benzeri bir kalıntı, döküntü ve balçıktan uzun bir iz. Şüphesiz çok geçmeden bu döküntüyü bırakan canlı ile karşılaşabilirdim ve yine şüphesiz o inleyen yaratığın bir zamanlar insan olduğu gerçeği ile...

Terk edilmiş köyü ve yunusların tuhaf gözlemlerini hatırladım. Orada belki de hâlâ, zamanında fazlasıyla kişisel yanıtladığım bir soru duruyordu. Ama şu an en önemli soru, bu şeyin deri değiştirdikten sonra halsiz düştüğü mü, yoksa hareketlendiği miydi. Bu türüne bağlıydı ve ben bu konuda uzman değildim. Zaten artık yeni bir karşılaşmayı kaldıracak gücüm de kalmamıştı, ama geri çekilmek için artık çok geçti.

Yola devam ettim ve sol tarafta, sazlıkların dümdüz olup bir metre genişliğinde kıvrımlı bir yol oluşturduğu yere geldim. Deri değiştirme izleri de, tabii eğer deri değiştirmeyse, o yöne kıvrılıyordu. Fenerimi bu yola tuttuğumda otuz metre sonra sert bir şekilde sağa kıvrıldığını fark ettim. Bu durum, yaratığın benim önümde olduğu anlamına geliyordu, sazlıkların içindeydi ve bir daire

çizip üsse giden yolumu kapatmak için karşıma çıkabilirdi.

Sürüklenme sesi gitgide artmıştı, neredeyse inlemeyle aynı seviyedeydi. Havada yoğun bir misk kokusu dolaşıyordu.

Fenere dönmeye hâlâ hiç istekli değildim, bu yüzden hızlandım. Artık o kadar yoğun bir karanlık çökmüştü ki, sadece birkaç metre ilerisini görebiliyordum, el fenerimin ışığı neredeyse hiçbir yeri aydınlatmıyordu. Kendimi karanlık bir tünelin içinde dönüp duruyor gibi hissediyordum. İnleme sesi daha da artıyor, ama hangi yönden geldiğini tespit edemiyordum. Koku pis bir hal almıştı. Toprak ağırlığının altında çökmeye başlamıştı, suyun yakınlarda olduğunu böylelikle anladım.

İnleme sesi tekrar başladı ve daha önce hiç duymadığım kadar yakından geliyordu, üzerine bir de ezilme sesi eklenmişti. Durdum, fenerimi soldaki sazlıkların üzerine tutmak için ayaklarımın ucunda tam zamanında yükseldim ve yolun sağ kısmında sazlıkların müthiş bir devinimle altüst olduğunu ve hareketin hızla yaklaştığını fark ettim. Sazlıklar öyle bir yerinden sökülüp yere devriliyordu ki sanki biçerdöverle kesiliyordu. O şey etrafımdan dolanıp arkama geçmeye çalışıyordu ve içimdeki parlaklık paniğimi gizlemek üzere artmaya başlamıştı.

Sadece bir anlığına tereddüt ettim. Bir parçam onca zamandır sesini duyduğum yarattığı görmek istiyordu. Önemli olan tek şey hayatta kalmak

olduğu halde, silkinip, olaya mantıklı bir açıdan yaklaşmak isteyen içimdeki bilim insanının son kalıntıları mıydı?

Öyle olsa bile, çok küçük bir parçamdı.

Koştum. Ne kadar hızlı koşabildiğim beni şaşırtmıştı – daha önce hiç bu kadar hızlı koşmam gerekmemişti. Sazlarla çevrili karanlıklar tünelinin içine girdim, canımı yakıyorlardı, ama umursamadım, yolumu kesmeden önce canavarı geçeyim diye içimdeki parlaklığın beni ileriye iteceğine güveniyordum. Geçtiği yerlerden gelen gümbürtülü titreşimleri ve ezdiği sazlardan çıkan çatırtıların duyabiliyordum, artık inlemesinde bir beklenti vardı ve bu acil arayışı midemi kaldırıyordu.

Karanlığın içinde çok iri bir kütle belirdi ve sol tarafımdan hamle yaptım. Belli belirsiz, işkence görmüş, solgun bir çehre ve arkasında kocaman hantal bir cüsse. Önümdeki bir noktaya doğru atıldı ve benim onun gelişini engellemek için yapabileceğim bir şey yoktu, ben de onu geçip özgür kalabilmek uğruna bitiş çizgisine yaklaşan bir koşucu gibi depar attım.

Hızlı geliyordu, çok hızlı. Başaramayacağımı anlamıştım, başarmam mümkün değildi, hele bu açıdan, fakat kendimi adamıştım bir kere.

Ve o kritik an geldi. Sıcak nefesini ensemde hissettiğimi sandım, korktum ve koşarken haykırmaya başladım. Ama sonra önüm açıldı ve tam arkamdan acıklı bir uluma yükseldi ve bir anda boşluğun, havanın *doluşunu* hissettim, ardından da kocaman bir şeyin durmaya çabalar-

ken çıkardığı sesi, yön değiştirmeyi denediğini ve başaramayıp kendi ivmesiyle yolun karşı tarafındaki sazlıklara daldığını işittim. Oradan neredeyse ağlamaklı bir yakarış, kimsesiz bir haykırışla bana seslendi. Ve seslenmeye devam etti, bana dönmem, onu tüm haşmetiyle görmem ve varlığını kabul etmem için yalvanyordu.

Arkama bakmadım. Koşmaya devam ettim.

Sonunda nefessiz kaldım ve durdum. Tutmayan bacaklarımla yol orman arazisine açılana dek yürüdüm, yeterince uzaklaştığımda da tırmanabileceğim büyük bir meşe ağacı bulup geceyi ağacın dalında sıkışık, rahatsız bir pozisyonda geçirdim. Eğer inleyen yaratık beni buraya kadar takip ettiyse, ne yaparım bilemiyordum. Sesi uzaktan geliyor olsa da, onu hâlâ duyabiliyordum. Onu düşünmek istemiyordum, ama onu düşünmekten de kendimi alıkoyamıyordum.

Uykuya dalıp dalıp çıkıyordum, tek gözüm yerdeydi. Bir seferinde büyük ve burnundan soluyan bir şey ağacın altında durdu, sonra kendi yoluna gitti. Başka bir sefer orta mesafede belli belirsiz şekillerin hareket ettiğini hissettim, ama bir şey olmadı. Bir an için durup devam ettiler ve parlayan gözleri karanlıkta süzüldü, ancak kendimi tehdit edilmiş gibi hissetmedim. Gecedен korunmak amacıyla kocamın günlüğünü bir muska gibi göğsümde tuttum, onu hâlâ açmak istemiyordum. İçinde olabileceklere dair korkularım daha da artmıştı.

Sabah olmadan önce bir ara tekrar uyandım ve parlaklığımın artık gerçeğe dönüştüğünü fark ettim: Cildim karanlıkta hafiften fosforlaşıyordu. Ellerimi giysimin kollarına saklamaya çalıştım, daha az görünür olmak için yakamı yukarı kadar çektim ve tekrar uykuya daldım. Bundan sonra karşılaşacağım şeylerden ötürü, bir parçam son-
suza dek uyumak istiyordu.

Ama şimdi bir şeyi hatırlıyordum: Maskeyi daha önce nerede gördüğümü – o yüz on birinci keşif ekibinin psikoloğu olan adama aitti, sınırı geçip gelmesinden sonra onunla yapılan görüş-meyi seyretmiştim. Sakin ve monoton bir ses to-nuyla, “X Bölgesi çok güzeldi ve bir hayli huzur-luydu. Olağanüstü bir şey görmedik. Hem de hiç,” demişti. Ve sonra da belli belirsiz gülümsemişti.

Buradaki ölüm ile sınır ötesindeki ölümün aynı şey olmadığını anlamaya başlıyordum.

Ertesi sabah X Bölgesi’ndeki, yolun dik bir bayır halini aldığı ve aldatıcı bir şekilde ölü gibi duran selvi köklerinin her iki taraftaki bataklıklı siyah suyu kirlettiği bölgeye tekrar adım attığımda ka-famın içi hâlâ yarattığın inlemeleri ile doluydu. Su tüm sesleri yutuyor, kıpırtısız yüzeyinden sade-ce gri yosunlar ve ağaç dalları yansiyordu. Yolun bu kısmını hiçbir yerini sevmediğim kadar sevi-yordum. Buradaki yaşamda huzurlu yalnızlıkla uyum içinde sürüp giden bir ihtiyat vardı. Aynı zamanda dinginlik insanı gardını düşürmeye da-vet ediyordu ve bu olmadığında da sitem ediyor

gibiydi. Üsse bir kilometre kalmıştı. Işık ve uzun çimlerin arasındaki böceklerin çıkardığı vızıltı beni mayıştırmıştı. Şimdiden haritacıya neyi söyleyeceğimin, ona ne anlatıp neyi saklayacağımın provasını yapmaya başlamıştım.

İçimdeki parlaklık aniden alevlendi. Son anda yarım adım sağa kayacak zamanı anca buldum.

İlk atış beni kalbim yerine sol omzumdan vurdu; darbenin şiddeti beni çevirdi ve geriye savurdu. İkinci atış sol tarafımı delip geçti. Ayağımı yerden kesmekten çok kendi etrafımda dönmeme ve takılıp düşmeme sebep oldu. Yere düşüp bayır aşağı yuvarlanırken o derin sessizliğin içinden kulaklarıma bir uğultu gelmeye başladı. Tepenin eteğinde nefesim kesilmiş bir halde yatıyordum, bir elim siyah suyun içine dalmış, diğer kolumsa vücudumun altında kalmıştı. Sol tarafımdaki acı ilk başta öyle fenaydı ki sanki biri kasap bıçağıyla beni yanyor, sonra yeniden dikeyordu. Ancak hızla hafifledi ve yerini artıp azalan doğum sancısı gibi bir ağrıya bıraktı. Kurşun yaralarının sızısı bir çeşit hücrel komple sonucunda içimde küçük hayvanların kıvrınması gibi bir hissiyata dönüştü.

Sadece birkaç saniye geçmişti. Hareket etmem gerektiğini biliyordum. Neyse ki tabancam kılıfındaydı, yoksa fırlayıp giderdi. O an kılıfından çıkardım. Tüfeğin dürbününü gördüm, uzun çimlerin arasında minik bir daire gibi görünüyordu ve pusuyu kuranı tanıdım. Haritacı eskiden ordu-daydı ve iyi bir askerdi, ama içimdeki parlaklığın beni koruduğunu, şokun beni ele geçiremediğini

ve yaranın beni felç edici bir acıyla yere mıhlamadığını bilemezdi.

Karnımın üzerine yuvarlandım. Amacım sürünerek suyun kenarına gitmekti.

Sonra setin diğer tarafından haritacının bana seslendiğini duydum: "Psikolog nerede? Ona ne yaptın?"

Ona gerçeği söylemek gibi bir hata yaptım.

"O öldü," diye seslendim, sesimi titrek ve güçsüz çıkarmaya çalışarak.

Haritacının tek cevabı kafamın üzerinden yayılım ateşi açmak oldu. Muhtemelen gizlendiğim yerden çıkacağımı sanıyordu.

"Psikoloğu ben öldürmedim," diye haykırdım. "Fenerin tepesinden atladı."

"Ödül için risk!" diye cevap verdi haritacı, bu cümleyi kafama bomba atar gibi atmıştı. Ben gittiğimden beri bunu söyleyeceği anı düşünmüş olmalıydı. Ama artık benim üzerimde bir etkisi yoktu, tıpkı benim onun üzerinde deneyip başarısız olduğum gibi.

"Dinle beni! Beni çok kötü yaraladın. Beni burada bırakabilirsin. Ben senin düşmanın değilim!"

Acınası kelimeler, yatıştırıcı kelimeler. Bekledim, ama haritacı cevap vermedi. Sadece kır çiçeklerinin üzerinde gezinen anların vızıltıları ve setin ötesindeki siyah bataklığın bir yerinde akan çağlayanın sesi geliyordu. Gökyüzünün büyüleyici maviliğine baktım ve harekete geçmenin zamanı geldi mi diye düşündüm.

"İstersen üsse dön ve erzakları al!" diye tekrar

şansımı denedim. “Sınıra geri dön. Umurumda değil. Seni durdurmayacağım.”

“Söylediğin hiçbir şeye inanmıyorum!” diye haykırdı. Sesi biraz daha yakından geliyordu; diğer taraftan bana yaklaşıyordu. Ardından, “Geri geldin, ama artık insan değilsin. Kendini öldür ki ben öldürmek zorunda kalmayayım..” dedi. Sesi- nin umursamaz tonundan hoşlanmamıştım.

“Ben de senin kadar insanım,” diye cevap verdim. “Bu normal bir şey,” ve bunu derken içimdeki parlaklığa istinaden konuştuğumu anlamayacağını fark ettim. Benim de normal bir şey olduğumu söylemek isterdim, ama bunun doğru olup olmadığını bilmiyordum. Ve bunlardan hiçbirinin iddiamı savunmama yardımcı olmuyordu.

“Bana adını söyle!” diye bağırdı. “Bana adını söyle! *Bana o kahrolası siktiğim adını söyle!*”

“Bu hiçbir şeyi değiştirmeyecek,” diye geri bağırdım. “Nasıl değiştirebilir ki? Ne fark edecek, anlamıyorum.”

Cevabı sessizlik oldu. Belli ki artık konuşmayacaktı. Ben bir iblistim, bir şeytandım, anlamadığı ve anlamak istemediği bir şeydim. Çömelmiş, gizlenerek daha da yaklaştığını hissediyordum.

Net bir atış yakalayana dek bir daha ateş etmeyecekti, oysa benim tek isteğim deliler gibi ateş ederek ona saldırmaktı. Onun yerine, su boyunca yarı emekleyip yarı sürünerek hızlıca ona doğru ilerledim. Belki de aramıza mesafe koymak için uzaklaşacağımı sanıyordu, fakat tüfeğinin menzilini düşününce bu intihar olurdu. Yavaş nefes

almayı denedim. Nerede olduğunu bana gösterecek tüm sesleri duymak istiyordum.

Bir süre sonra, tam karşıdan, yani tepenin öteki tarafından gelen ayak seslerini işittim. Bir çamur parçası buldum ve onu geldiğim yöne doğru, siyah suyun kenarı boyunca alçaktan savurdum. Benden on beş metre öteye, cup diye yüksek bir ses çıkartıp düşerken, tepenin alt kısmına sokulmuş, yolun bir kısmını görebileceğim bir noktaya gelmiştim bile.

Haritacının kafasının üstü üç metre ilerimde belirdi. Yoldaki uzun çimlerin arasından sürünerek geçmek için yere uzanmıştı. Bunun anlık bir görüntü olduğunu biliyordum. Bir saniyeden daha kısa bir süre görülebilir olacaktı ve sonra kaybolacaktı. Düşünmedim. Tereddüt etmedim. Onu vurdum.

Kafası yana savruldu, sessizce çimlere yığıldı ve sanki uyurken rahatsız edilmiş gibi sırtının üzerine dönerek inledi ve bir daha kıpırdamadı. Yüzünün bir tarafı kanla kaplıydı ve alnı garip bir halde şekilsizleşmişti. Kayarak bayırdan indim. Tabancama bakıyordum, şoke olmuştum. Çoktan birinde yaşama kararını vermiş olsam da, kendimi iki geleceğin arasında sıkışmış gibi hissettim. Artık sadece ben vardım.

Tepenin alt kısmında temkinle ilerleyip yeniden kontrol edince, haritacının orada hareketsiz yatmaya devam ettiğini gördüm. Daha önce kimseyi öldürmemiştim. Bu yerin mantığını göz önünde bulundurduğumda, birini gerçekten öl-

dürdüğümünden yine de emin olamıyordum. En azından titremelerimi kontrol altına alabilmek için kendime bunu söylüyordum. Çünkü aslına bakılırsa, onu ikna etmek için daha fazla çabalayabilirdim veya ateş etmeyip ormana kaçabilirdim diye düşünmeden edemiyordum.

Ayağa kalktım, tepeye tırmandım, bütün vücudum hassaslaşmış, fakat bir tek omuzumda hafif bir ağrı kalmıştı. Cesedin tepesine dikildim; tüfeği kanla kaplı başının üzerinde dümdüz, bir ünlem işareti gibi uzanıyordu. Üsteki son saatlerini nasıl geçirdiğini merak ettim. Hangi şüphelerle kıvranmıştı? Acaba sınıra ulaşmak için yola çıkmış, tereddüt etmiş, yeniden kampa dönmüş, sonra tekrar yola çıkmış ve bir kararsızlık döngüsünün içinde sıkışıp kalmış mıydı? Benimle yüzleşmesini tetikleyen bir şey olduğu belliydi veya belki de bu yerde tek başına geçirdiği gecede kafasında canlandırdıkları ona yetmişti. Yalnızlık insanın üstüne çökebilir, harekete geçmeye zorlayabilir. Söz verdiğim zamanda dönmüş olsaydım, her şey farklı olur muydu?

Onu orada bırakamadım, ama yanımda üsse götürüp çadırların arkasındaki eski mezarlığa gömme konusunda da tereddütlüydüm. İçimdeki parlaklık yüzünden emin olamıyordum. Ya burada olmasının bir amacı varsa? Onu gömmek, şu an bile içinde olan değişme kabiliyetini engeller miydi? Sonunda onu suyun kenarına ulaşana dek bayırdan aşağıya yuvarladım. Cildi hâlâ sıcak ve esnekti, başındaki yaradan kan boşalıyordu. Ar-

dından beni affetmesini ne kadar çok istediğimle ilgili birkaç kelime söyledim ve bana ateş ettiği için onu affettiğimi. Şu geldiğimiz noktada, sözlerim ikimize de bir anlam ifade ediyor muydu, bilmiyorum. Söylediğim her şey kulağıma çok saçma gelmişti. Birden canlansa büyük olasılıkla ikimiz de hiçbir şeyi affetmediğimizi itiraf ederdik.

Onu kollarımda taşıyarak siyah suya girdim. Su dizlerime kadar gelince onu bıraktım ve batışını izledim. Soluk bir denizşakayığını andıran açılmış sol elini artık göremeyince bata çıka kıyıya geri yürüdüm. Dindar mıydı, cennete yükselmeyi ister miydi veya solucan yemi mi olmak isterdi, bilemiyorum. Yine de selvi ağaçları, o suyun derinliklerine yavaş yavaş inerken üzerinde bir çeşit katedral oluşturmuştu.

Ancak biraz önce yaşananları sindirmeye zamanım yoktu. Tekrar yola koyulduktan hemen sonra, parlaklık sinir merkezimden çok daha fazlasını ele geçirmeye başladı. İki büklüm yere yığıldım; sanki kara buzlarla kaplı bir kış etrafımı sarıyordu, parlaklık da taç şeklinde ortası beyaz, göz alıcı mavi bir ışık yayıyordu. Süzülerek alçalan kar gibi tenimi sigara yanığına benzeyen bir hisle dağlıyor ve derimden içeri nüfuz ediyordu. Çok geçmeden donmaya başladım ve tamamıyla hissizleştim, patikada kendi bedenimin içinde hapsolmuştum, gözlerim karşımdaki uzun çimenlerin kalın yapraklarına kilitlenmişti, ağzım çamurun içinde yarı açıktı. Yaralarımın acısından kurtulmuş olmanın rahatlığını

yaşamam gerekirken, delirmenin eşiğine gelmiştim.

Bana dadanan bu histen geriye sadece üç kare kalmıştı. Birincisinde haritacı, psikolog ve antropolog sanki ben havuzun içinden onlara doğru bakan bir kurbağa yavrusuymuşum gibi su harelerinin arasından beni dikkatle inceliyorlardı. Anormal sayılabilecek kadar uzun bir süre boyunca bana bakmaya devam ettiler. İkincisinde inleyen yaratığın yanında oturmuş, elimi onun başının üzerine koymuş, anlamadığım bir dilde bir şeyler mırıldanıyordum. Üçüncüsündeyse, sınırın X Bölgesi'ni çevreleyen dev bir hendek gibi resmedilmiş canlı haritasına bakıyordum. O hendeğin içinde çok büyük deniz canlıları yüzüyordu, onları izlememi umursamıyorlardı; onların bana aldırmamasını korkunç bir kayıp olarak niteliendiriyordum.

Daha sonra çimenlerin üzerindeki izlerden, aslında tüm o zaman boyunca donuk olmadığını anladım. Kasılmış ve bir solucan gibi kıvranmıştım, uzak bir parçam hâlâ ıstırap çekiyor ve her ne kadar parlaklık buna izin vermeyecek olsa da bu acıdan dolayı ölmek istiyordu. Eğer o an tabancama uzanabilsem, sanırın kafama sıkardım... ve bundan mutluluk duyardım.

★

Açıkça görülüyor ki insanlara bilmeye haklarının olduğunu düşündükleri şeyleri söyleme konusunda genelde başarılı değilim, bu sebepten şimdiye kadar içimdeki parlaklıkla ilgili bazı detaylardan

bahsetmeyi atlamış olabilirim. Okuyan her kim olursa olsun, benim objektifliğimi yargılarken bu detaylardan etkilenmesin diye böyle yapmıştım. Başka türlü olsa anlatamayacağım bazı kişisel bilgileri su yüzüne çıkararak bunu telafi etmeye çalıştım, çünkü kısmen X Bölgesi'yle ilgileri vardı.

Gerçek şu ki haritacının beni öldürmek istediği o dakikalarda, parlaklık duyularımı güçlendirmek için içimde büyüdü; haritacı yerde yatarken kalçasını yana hareket ettirişini ve tüfeğin dürbününden tüm dikkatini benim üzerimde toplayışını hissedebiliyordum. Alnından aşağı süzülen ter damlalarının çıkardığı sesi duyabiliyordum. Sıktığı deodorantın kokusunu ve bana tuzak hazırlamak için ezdiği sararmış çimenlerin tadını alabiliyordum. Onu vurduğumda bu güçlenmiş duyular hâlâ iş başındaydı ve bana karşı savunmasız olmasının yegâne sebebi buydu.

Son zamanlarda yaşadıklarımın, ölümle burun burunayken ani bir artışından başka bir şey değildi bu. Fenere gidip gelirken parlaklık kendini hafif bir soğuk algınlığıyla göstermişti. Biraz ateşim çıkmış, öksürmüştü ve sinüs sorunları yaşamıştım. Bazı zamanlar bitkin düşmüştüm veya başım dönmüştü. Vücudumda aralıklarla gelen ve asla bir dengesi olmayan bir hafiflik ve bir ağırlık duygusu dolaşıyordu, bu yüzden ya süzülüyor ya sürünüyordum.

Kocam büyük ihtimalle parlaklık konusunda proaktif davranırdı. İyileştirmek ve yaraları geçirmek için binlerce yol bulur ve onlarla kendi yön-

temlerimle başa çıkmama izin vermezdi. İşte bu yüzden birlikteyken bazen ona hasta olduğumu söylemezdim. Ama bu durumda harcadığı tüm efor zaten boşuna olurdu. Gelip gelmeyeceği belli olmayan bir ölüm için endişelenerek ya zaman kaybedersiniz ya da elinizde kalanlara odaklanırsınız.

Ancak ertesi gün öğle saatlerinde kendime gelebildim. Üsse sürünerek dönmeyi öyle veya böyle başarmıştım. İçimdeki tüm suyu sıkıp almışlar ve kurumaya bırakmışlar gibi hissediyordum. Yeniden bir bütün olabilmem için ilerleyen saatlerde neredeyse bir bidon su içmem gerekti. Yan tarafım yanmıştı, ama acele-tamir hizmeti iş başındaydı, dolaşabilecek duruma gelmiştim. Kol ve bacaklarıma çoktan nüfus etmiş olan parlaklık, tüm vücudumu ele geçirmek üzere son bir akın yapmış, ama ilerlemesi yaralarımınla ilgilenebilmesi için engellenmişti. Üşüme belirtileri ve hafiflik hissim azalmıştı, üzerimdeki ağırlığın yerini içimde sürekli devam eden dehşet verici bir uğultu ve derimin altında dolaşan bir şey var da derimi mükemmel bir şekilde taklit ederek orada yeni bir tabaka oluşturuyor hissi almıştı.

Üzerimdeki iyilik hissine güvenmemem gerektiğini biliyordum, zira bir sonraki seviyeye geçmeden önceki geçiş dönemi olabilirdi. Şu ana kadar değişimler arası hissettiğim rahatlatmanın sonucunda güçlü bir algıya, reflekslere ve soluk tenime eklenen fosforlanmaya sahip olmuştum. Ama şunu da öğrenmiştim: parlaklığı kontrol altında

tutabilmek için yaralanmaya ve sakatlanmaya devam etmeliydim. Sistemimi sarsmalıydim.

Bu bağlamda, kampın içinde bulunduğu keşmekeşi görünce, normalde vereceğimden çok daha sakin bir tepki verdim. Haritacı çadırları kalın branda bezleri şeritler halinde sallanana dek doğramıştı. Önceki keşif gezilerinden kalan bilimsel veriler yakılmıştı. Küle dönmüş kütüklerin arasından çıkan kararmış günlük parçalarını hâlâ seçebiliyordum. Yanında taşıyamayacağı tüm silahları dikkatlice parçalarına ayırarak tahrip etmiş ve sanki bana meydan okumak istercesine kampın etrafına saçmıştı. Ağzları açık boş yiyecek konserveleri her yerdeydi. Benim yokluğumda haritacı cansız her şeye saldıran öfkeli bir seri katile dönüşmüştü.

Günlüğü çadırında, yatağından geriye kalanların üzerinde, davetkâr bir şekilde yatıyordu. Etrafına haritalar savrulmuştu, bazıları eskiydi ve sararmaya başlamıştı. Ama içi bomboştu. Haritacıyı birkaç defa bizden uzakta günlüğünü “yazarken” görmüştüm, meğher bir aldatmacaymış. Psikologun ya da içimizden birinin onun gerçek düşüncelerini öğrenmesini asla istememişti. Bunu saygıyla karşıladığımı fark ettim.

Yine de yatağının yanına bir kâğıt üzerine son bir açıklama bırakmıştı, belki de bu bana karşı olan kinini açıklamaya yardımcı olabilirdi: “Antropolog geri gelmeye çalıştı, ama ben onun icaına baktım.” Ya gerçekten delirmişti ya da çok akıllıydı. Haritaları dikkatle inceledim, ama X

Bölgesi'ne ait değillerdi. Haritaların üzerine bazı notlar yazmıştı, hatırlamak istediği kişisel şeyler. Çok geçmeden bu haritaların onun ziyaret ettiği ya da yaşadığı yerlere ait olduğunu anladım. Her ne kadar nafile bir çaba olsa da, tekrar onlara döndüğü, bugüne tutunabilmek adına geçmişten bir şeyler aradığı için onu suçlayamazdım.

Kamptan geriye kalanları incelemeye devam ettim ve durumumu enine boyuna tarttım. Bir şekilde haritacının gözünden kaçmış birkaç yiyecek konserve buldum. İçme sularının bir kısmını da atlamıştı, çünkü ben her zaman yaptığım gibi onları uyku tulumumun içine saklamıştım. Tüm numunelerim gittiği halde –onları bana tuzak kurmaya yolun ilerisine doğru gelirken siyah bataklığa attığını tahmin ediyordum– böyle davranarak ne bir şey çözmüş, ne de eline bir şey geçmişti. Numunelerle ilgili ölçümlemlerimi ve gözlemlerimi sırt çantamdaki küçük bir deftere not ediyordum. Daha büyük ve güçlü mikroskopumu özleyecektim, ama yanımdaki de iş görürdü. Çok fazla yemek yemediğim için bana birkaç hafta yetecek kadar yiyecek vardı. Suyum da bir o kadar yeterdi, hatta üç dört gün daha bile fazla; ayrıca her zaman daha fazlasını kaynatabilirdim. Bir ay boyunca ateş yakmaya yetecek kibrite ve kibrit olmadan da ateş yakabilme yeteneğine sahiptim. En kötü ihtimalle psikoloğun fenerdeki sırt çantasında daha fazla erzak beni bekliyordu.

Arkaya baktığımda, haritacının eski mezarlığı ekleme yaptığını gördüm: Yanında çamurlu top-

rak yığını bulunan boş, yeni açılmış bir mezar – ve dökülmüş dallardan yapıp toprağa sapladığı basit bir haç. Bu mezarlık benim için mi, yoksa antropolog için mi yapılmıştı? Ya da her ikimiz için mi? Sonsuza dek antropologla yan yana yatma fikri hiç hoşuma gitmemişti.

Bir süre sonra üstümü başımı temizlerken aniden gülme krizine tutuldum ve acıyla iki büküm oldum. Birden bire kocamın sınırdan döndüğü gece yemekten sonra bulaşıkları yıkadığımı anımsadım. Bir tabaktan spagetti ve tavuk kalıntılarını temizlediğimi ve geri gelişinin gizemiyle böyle sıradan bir iş nasıl bir arada var olabilir diye hayretler içinde kaldığımı çok net hatırlıyorum.

05: ÇÖZÜNME

Zorunluluktan dolayı bir tanesinde yaşıyor olmama rağmen –çünkü kocamın orada yaşaması gerekiyordu, çünkü benim için en iyi iş fırsatları oradaydı, çünkü ben sahada çalışma imkânım varken adeta kendimi baltalamıştım– şehirlerle aram hiç iyi olmamıştı. Ama ben evcilleştirilmiş bir hayvan değildim. Bir şehrin pisliği ve yıpratıcılığı, her daim uyanık oluşu, kalabalıklığı, yıldızları gölgeleyen parlak ışıkları, hemen her yerde olan egzoz kokusu ve yok oluşumuzun alameti binlerce şey... bunların hiçbirisi bana çekici gelmiyordu.

“Bu kadar geç saatte nereye gidiyorsun?” diye sormuştu kocam birçok kez, on birinci keşif ekibiyle birlikte ayrılmadan yaklaşık dokuz ay önce. “Gidiyorsun” kelimesinden sonra telaffuz edilmeyen bir de “gerçekten” kelimesi vardı – duya-biliyordum, sesli ve ısrarcıydı.

“Hiçbir yere,” dedim. *Her yere.*

“Hayır, gerçekten – nereye gidiyorsun?” Hakkını vermem lazım, beni takip etmeyi asla denemişti.

“Eğer söylemek istediğin buysa, seni aldatmıyorum.”

Bu açıklığımı her ne kadar güven vermese de, genellikle onu durdururdu.

Tek başıma yaptığım gece yürüyüşlerinin beni rahatlattığını, işimin stresi ya da sıkıntıları arttığında rahat uyumamı sağladığını söylemiştim. Oysa gerçekte yürüyüş yapmıyordum, sadece ot bürümüş boş arsaya kadar yürüyordum. Boş arsa bana çekici geliyordu, çünkü aslında tamamen boş değildi. İki salyangoz türü ile üç kertenkele türü, kelebekler ve yusufçuklar burayı evleri olarak benimsemişlerdi. Çukurluklarda biriken sular –kamyon lastiklerinin yaptığı çamurlu izler– yağmur sularının da eklenmesiyle zamanla gölete dönüşmüştü. Balık yumurtaları buraya ulaşmanın bir yolunu bulmuştu; burada golyan balığı ve kurbağa yavrularını görmek de mümkündü. Bir de suda yaşayan böcekleri. Etrafında otlar büyümüştü ve toprağın suya kayma ihtimalini azaltmışlardı. Göç eden ötücü kuşlar burayı bir ikmal istasyonu gibi kullanıyordu.

Oradaki doğal yaşam hakkında konuşacak olursak, bu arazi karmaşık bir yapıya sahip değildi, ama içimdeki arabaya atlayıp en yakın vahşi ortama gitme dürtüsünü dizginliyordu. Oraya gece geç saatlerde gitmekten hoşlanıyordum, çünkü o zaman oradan geçmekte olan ürkek bir

tilki ya da telefon direğinde dinlenmekte olan uçan bir sincapla karşılaşabiliyordum. Çobanaldatan kuşları sokak lambalarının ışıklarına hücum eden böceklerle kendilerine ziyafet çekmeye geliyorlardı. Fareler ve baykuşlar av ve avcının değişmeyen ritüelini yerine getiriyorlardı. Hepsinin de gerçek vahşi doğadaki hayvanlardan farklı bir ihtiyatlılığı vardı; bu bezgin ihtiyat uzun ve yorgun bir geçmişin sonucuydu. İnsanlar tarafından mesken edilmiş bölgelerde karşılaştıkları kötü niyetli hareketler, geçmiş trajik olaylar...

Eşime yürüyüşlerimin bir vanş noktası olduğunu söylememiştim, çünkü o arsayı kendime saklamak istiyordum. Çiftlerin hem alışkanlıktan hem de onlardan beklendiği için yaptıkları birçok şey var ve ben bu ritüellere karşı değilim. Hatta bazen hoşuma bile giderdi. Ama şehrin içindeki o doğal yaşam noktası konusunda bencil olmam gerekiyordu. Orası işyerindeyken zihnimde genişler, beni rahatlatır, bana bir an önce görmek için sabırsızlandığım minik piyesler sunardı. Ben kısıtlanmama ihtiyacımı gizlemeye çalışırken, kocamın X Bölgesi'nin ve çok daha büyük açık alanların hayalini kurduğunu bilmiyordum. Ama sonra bu benzerlik onun gitmesine duyduğum öfkemi ve değişerek geri geldiğinde yaşadığım şaşkınlığı yatıştırmama yardımcı olmuştu. Acı gerçek hâlâ onun nesini özlediğimi bilmememdi...

Psikolog, "Sınır ilerliyor... Her yıl biraz daha," demişti.

Ama ben bu ifadeyi fazla sınırlayıcı ve dar görüşlü bulmuştum. Gözlemlediğim arsa gibi binlerce “ölü” alan vardı, kimsenin görmediği binlerce geçişken ortam, “işe yaramadıkları” için görünmez hale gelmiş. Bu yerlerde hiç kimse farkına varmadan herhangi bir şey bir süreliğine yaşayabilirdi. Sınırın da görünmez, yekpare bir duvar olduğunu düşünmüştük, oysa on birinci keşif ekibi bize fark ettirmeden geri dönmeyi başardıysa, duvarın içinden başka şeyler de geçmiş olamaz mıydı?

★

Parlaklığımın bu yeni safhasında, yaralarım iyileşmekteyken, Kule sürekli beni çağırıyordu. Toprağın altındaki fiziksel varlığını, bir ilişkideki ilk heyecan berraklığında hissediyordum, tıpkı arzuladığınız kişinin bakmadan odanın tam olarak neresinde durduğunu bilmeniz gibi. Bu duygu biraz geri dönme ihtiyacımdan, biraz da sporların etkisinden kaynaklanıyordu, bundan ötürü ona karşı koydum, çünkü yapmam gereken işler vardı. Yapacağım çalışma, eğer tuhaf bir şey araya girmezse, her şeyi gözler önüne serecekti.

Başlangıç olarak, üstlerimin yalanları ve şaşırtmacalarını, X Bölgesi’nin gerçek tuhaflıklarını içeren verilerden ayırmalıyım. Örneğin bizden gizlenen proto-X Bölgesi’nin varlığı ile bir çeşit giriş noktasının ve sahil çıkarmasının olması gibi. Her ne kadar günlük yığınını görmek X Bölgesi’ne bakış açımı değiştirmiş olsa da, keşif gezilerinin

sayısının bu kadar yüksek olması, Kule ve onun etkileri hakkında bana bir şey söylemiyordu. Sınır ilerliyor olsa bile, X Bölgesi'nin yarattığı asimilasyon gelişiminin hâlâ ölçülü olduğu söylenebilirdi. Günlüklerde bulduğum, kısırdöngüler, mevsim değişimlerindeki tuhaf ve normal dalgalanmalar gibi sürekli yinelenen veriler, yönelimleri saptamak açısından faydalıydı. Ama yetkililer bunları biliyor olmalıydı, dolayısıyla diğerleri tarafından rapor edilmiş olduklarını varsaymak yanlış olmazdı. Başlangıç tarihleri Southern Reach tarafından *uydurulmuş* olan sadece ilk birkaç keşif gezisinin başarısızlığa uğradığı efsanesi, ilerleme diye adlandırdıkları yapının içinde kısırdöngüler olduğu fikrini güçlendiriyordu.

Günlüklere kaydedilmiş bireysel anlatılar, kahramanlık ya da korkaklık hikâyeleri, alınmış iyi ya da kötü kararları anlatıyor olabilirdi, ama en nihayetinde hepsi de bir çeşit çaresizlikten söz ediyordu. Hiç kimse hedef veya amacın derinliklerine, o hedef veya amacı değiştirecek şekilde inmemişti. Herkes ya ölmüş ya öldürülmüştü; değişmiş bir halde geri gelmiş ya da değişmeden, ama X Bölgesi her zaman olduğu gibi yoluna devam etmişti... Bu arada üstlerimiz, bu duruma esaslı bir şekilde kafa yormaktan o kadar korkmuştu ki tek seçenekleri buymuş gibi herhangi bir bilgilendirme yapmadan keşif ekiplerini yollamayı sürdürmüşlerdi. *X Bölgesi'ni besle, ama onu kendine düşman etme ve dünyanın tamamı X Bölgesi'ne dönüşmeden, belki de biri şans eseri ya da aynı*

şeyi defalarca tekrarlamaktan ötürü, bir açıklamaya, bir çözüme ulaşır.

Bu teorileri doğrulamam mümkün değildi, ama yine de onlan düşünmüş olmak bile beni müthiş rahatlatı.

Kule kadar baştan çıkarıcı olsa da, kocamın günlüğünü en sona bıraktım. Onun yerine geri getirdiklerime odaklandım: metruk köyden aldığım numuneler ile psikologdan ve kendi cildimden aldığım örnekler. Mikroskobumu çürük masanın üzerine yerleştirdim, sanırım haritacı onu o kadar hasarlı bulmuştu ki daha fazla zarar verme ihtiyacı duymamıştı. Psikoloğun hem darbeden etkilenmemiş, hem de yaralı omzundan aldığım hücreler normal insan hücresi gibi görünüyordu. Kendi örneğimden incelediğim hücreler de öyleydi. Bu olanaksızdı. Örnekleri tekrar tekrar, hatta sanki onlarla ilgilenmiyormuşum gibi davranıp sonra birdenbire dikkatlice bakıp çocukça oyunlar yaparak kontrol ettim.

Onlara bakmadığım sırada bu hücrelerin başka bir şeye dönüştüğüne ikna olmuşum, onların gözlemlemem her şeyi değiştiriyordu. Bunun çılgınlık olduğunu bilmeme rağmen böyle düşünüyordum. X Bölgesi'nin bana kahkahalarla güldüğünü hissettim – her ot sapının, her başıboş böceğin ve her su damlasının. Sürüngen Kule'nin dibine ulaştığında ne olacaktı? Peki ya tekrar yukarı çıktığında?

Sonra köyden aldığım örnekleri inceledim: döküntülerden çıkan yosunlardan birinin “alını,”

ahşap parçaları, ölü bir tilki ve fare. Ahşap gerçekten ahşaptı. Fare gerçekten fareydi. Yosun ve tilkiye gelince... değiştirilmiş insan hücrelerinden oluşuyorlardı. *Günahkârın eliyle getirdiği zehirli meyve nerede gizli, ölülerin tohumlarını getireceğim...*

Sanırım şok içinde irkilerek mikroskoptan uzaklaşmalıydım, ama artık bu alette karşılaşacağım şeylere tepki verme aşamasını geçmiştim. Onun yerine kendi kendime küfür ederek mutlu oldum. Üsse giderken karşımıza çıkan yaban domuzu, tuhaf yunuslar, sazlıklardaki acı çeken canavar. Ve on birinci keşif ekibinin klonlarının sınırın ötesine geçtiği düşüncesi. Hepsi de mikroskobumdaki kanıtları destekliyordu. Burada değişimler yaşanıyordu ve deniz fenerine doğru yürürken bu doğal manzarayı hissetmiş olsam da, bu doğal ortamın son derece *doğal olmayan* bir geçişkenlik gösterdiğini inkâr edemezdim. İçimi sapkın bir rahatlama duygusu kapladı; en azından artık antropoloğun Sürüngen'in cildinden aldığı beyin dokusuyla birlikte burada tuhaf bir şeyler olduğuna dair elimde bir kanıt vardı.

Sonra örneklerle bakmaktan usandım. Öğle yemeğimi yedim ve kampı temizlemek için daha fazla çaba göstermemeye karar verdim; bu iş bir sonraki keşif ekibinin başına kalacaktı. Büyüleyici masmavi gökyüzü ve tatlı bir ısıyla yine o parlak ve göz alıcı öğle saatlerinden biriydi. Bir süre oturdum, çimenlerin üstünden onlara dokunacakmışçasına uçan yusufçukları, kırmızı kafalı bir ağaçkakanın aşağıya doğru pike yapıp sonra

yükselen uçuşunu seyrettim. Sadece kaçınılmaz olanı, Kule'ye dönüşümü geciktiriyordum ve vakit öldürüyordum.

Sonunda kocamın günlüğünü elime alıp okumaya başladığımda, parlaklık bitmek bilmeyen dalgalarıyla beni kapladı. Kendimi açtıkça ve açmaya devam ettikçe o beni toprakla, suyla, ağaçlarla ve havayla birleştirdi.

*

Kocamın günlüğündeki hiçbir şey beklenildiği gibi değildi. Kısa, aceleyle karalanmış bazı istisnaların dışında, notlarının birçoğunu bana hitaben yazmıştı. Okumak istemiyordum ve bunu açıkça fark ettikten sonra onu sanki zehirliymiş gibi uzağa fırlatma isteğime direnmem gerekti. Tepkimin sevip sevmemekle bir ilgisi yoktu, daha çok vicdan azabından kaynaklanıyordu. Kocam bu günlüğü benimle paylaşmak istemişti ve şimdi ya gerçek anlamda ölmüştü ya da onunla konuşamayacağım, ona karşılık veremeyeceğim bir boyuta geçmişti.

On birinci keşif ekibi hepsi erkek olmak üzere sekiz kişiden oluşuyordu: bir psikolog, iki doktor (kocam da dâhil), bir dilbilimci, bir haritacı, bir biyolog, bir antropolog ve bir arkeolog. X Bölgesi'ne, ağaçların yapraklarının çoğunu döktüğü, sazların koyu bir renge dönüp kalınlaştığı kış mevsiminde gelmişlerdi. Onun deyimiyle, çiçek veren çalılar "artık suratsızdı" ve yol boyunca "birbirlerine yanaşmışlar" gibi görünüyorlardı. "Raporlarda bildi-

rilenden daha az kuş var,” diye yazmıştı. “Peki, ama nereye gidiyorlar? Bunu sadece hayalet kuş bilir.” Gökyüzü sık sık bulutlarla kaplanıyordu ve selvi bataklığındaki su seviyesi alçaktı. İlk haftanın sonunda, “Geldiğimizden beri hiç yağmur yağmadı,” diye yazmıştı.

Onlar da, sadece benim Kule diye adlandırdığım yeri, beşinci ya da altıncı günlerinde keşfetmişlerdi –artık üssün o keşfi tetiklemek için buraya kurulduğundan her zamankinden daha emindim– ama onların haritacısının görüşünün daha geniş bir alanı haritalandırmaya devam etmeleri yönünde olması, bizden daha farklı bir yol izlediklerini gösteriyordu. “Hiçbirimiz oraya inmek için hevesli değildik,” diye yazmıştı kocam. “Hele ben hiç.” Kocamda klostrofobi vardı, bazen gece yarısı yatağımızı terk edip, teknenin güvertesinde uyumaya gittiği bile olmuştu.

Neden bilinmez, bu keşif ekibindeki psikolog, Kule’ye inmeleri için ekibi zorlamamıştı. Daha ilerisini keşfe çıkmışlar, metruk köyü geçip fenere ve daha ötesine gitmişlerdi. Kocam, deniz fenerinden bahsederken, oradaki vahşetin izlerini gördüklerinde hissettikleri korkuyu kelimelere dökmüştü, ama “ölülere saygımızdan hiçbir şeye dokunmadık,” diye yazmıştı. Bununla sanırım zemin katı ters dönmüş masaları kastediyordu. Fener bekçisinin sahanlık duvarındaki fotoğrafından hiç bahsetmemişti, bu beni hayal kırıklığına uğrattı.

Onlar da benim gibi fenerin en üst katındaki günlük yığını bulmuş ve sarsılmışlardı. “Ne

yapacağımıza dair hararetli bir tartışma yaşadık. Ben görevi sonlandırıp eve dönmek istedim, çünkü bize yalan söylendiği çok açıktı.” Ancak anlaşılan psikolog bu noktada kontrolü ele almıştı, zayıf bir şekilde olsa da. X Bölgesi’yle ilgili emirlerden biri de, her keşif ekibinin bir arada kalmasıydı. Ama bir sonraki maddede keşif ekibinin bölünmeye karar verdiği yazılıydı. Sanki herkesi kendi iradesiyle baş başa bırakarak bu görevi dağılmaktan kurtaracaklar ve böylelikle hiçbirinin sınıra geri dönmeyi denemeyeceğinden emin olacaklardı. Diğer doktor, antropolog, arkeolog ve psikolog günlükleri okumak ve fenerin etrafındaki bölgeyi keşfetmek için fenerde kalmışlardı. Dilbilimci ve biyolog Kule’yi araştırmaya gitmişti. Kocam ve haritacı ise fenerin ötesine devam etmişlerdi.

Bana iyimserlikten ziyade, rahatsızlık verici bir coşku ile yazılmış gibi gelen aşırı heyecanlı bir maddede ise, “Burayı çok severdin,” diye yazmıştı. “Kum tepelerinin üzerine vuran ışığı çok severdin. Buranın engin vahşiliğini çok severdin.”

Bütün bir hafta boyunca sahilde gezinmiş, bölgenin haritasını çıkarmış ve bir noktada hangi şekle bürünmüş olursa olsun sınırla –onların ilerleyişini durduracak herhangi bir engelle– karşılaşmayı ümit etmişlerdi.

Ama asla karşılaşmamışlar.

Onun yerine karşılarına her gün aynı doğa çıkmış. “Sanırım kuzeye doğru ilerliyoruz,” diye yazmıştı, “akşam karanlığı çökmeden yirmi beş, otuz kilometre yol almış olsak da, değişen bir

şey yok. Her şey aynı,” demesine karşın, pozitif tonlamasından, “tuhaf bir kısırdöngünün içinde sıkışıp kalmayı” kastetmediği anlaşılıyordu. “İşin doğrusu, çoktan sınıra gelmiş olmalıydık,” diye yazarak aslında durumun farkında olduğunu da hissettirmişti. Aslında onun Southern Reach diye adlandırdığı, daha önce haritalandırılmamış, uçsuz bucaksız bir bölgede ilerlemektedirler. “Üstlerimizin belirsiz açıklamaları oranın sınırın ötesinde olduğunu düşünmemize neden olmuştu,” demişti.

Ben de X Bölgesi’nin fenerin az ötesinde aniden son bulduğunu biliyordum. Peki, bunu nereden biliyordum? Üstlerimiz eğitimde söylemişlerdi. Yani aslına bakarsanız, hiçbir şey bilmiyordum.

Sonunda geri dönmek zorunda kalmışlardı, çünkü “çok uzaklarda peş peşe yanan garip ışıklar gördük ve iç kısımlarda da ışıklar gördük ve tanımlayamadığımız sesler duyduk. Geride bıraktığımız ekip üyeleri için endişelendik.” Dönüş yolunda, “kayalık bir ada, buraya geldiğimizden beri karşılaştığımız ilk ada,” dedikleri bir adayla karşılaşmış, “keşfetmek için büyük bir arzu duyduk, ama oraya ulaşmak kolay değil,” demişti. Adada, “sanki bir zamanlar birileri yaşamış – taş evler tepenin üzerinde benekler gibi duruyor ve aşağıda da bir iskele var.”

Fenere dönmeleri yedi değil, dört gün sürmüş, “kara sanki büzülmüştü.” Fenerin sahanlığına çıkan merdivenlerin yarısında kanlı bir çatışmanın izleri vardı ve psikolog gitmişti. Ölümünden dönen

arkeolog; “bize, merdivenlerden ‘bu dünyaya ait olmayan bir şey’ çıktı, psikoloğu öldürdü ve cesedini alıp götürdü, dedi. Ardından, ‘Ama psikolog daha sonra yeniden geldi,’ diye saçmaladı. Sadece iki ceset vardı ve ikisi de psikolog değildi. Bize yokluğunu açıklayamıyordu. Aynı şekilde neden birbirlerine ateş ettiklerini de. Sadece tekrar tekrar ‘artık kendimize güvenmiyorduk,’ diyordu,” şeklinde notlar almıştı. Kocam aynı zamanda, “Burada gördüğüm bazı yaralar kurşun yarası değil, duvardaki kan izleri hiçbir suç mahallinde gördüklerime benzemiyor. Yerde de tuhaf bir kalıntı var,” diye de yazmıştı.

Sonrasında arkeolog, “sahanlığın köşesine çekildi ve yaralarını görmek için yaklaşırsam ikimizi de vurmakla tehdit etti. Gerçi çok geçmeden, öldü.” Daha sonra cesetleri sahanlıktan çıkarmış, fenerin biraz uzağındaki kum tepelerine gömmüşlerdi. “Bu çok zordu hayalet kuş ve bunu gerçekten atlatıp atlatamadığımızı bilmiyorum. Gerçekten bilmiyorum.”

Geriye Kule’deki dilbilimci ve biyolog kalmıştı. “Haritacı fenerin ötesinde uzanan sahilden ilerlemeyi ya da kıyıdan kumsalı takip etmeyi önerdi. Ama ikimiz de bunun sadece gerçeklerden kaçmak olduğunu biliyorduk. Aslında gerçekte görevi yarıda bırakmamızı ve buradaki tabiatta kendimizi kaybetmemizi söylüyordu.”

Arazi artık onları etkilemeye başlamıştı. Isı aniden düşüyor ve yükseliyordu. Ayaklarının altındaki toprakta kendini küçük sarsıntılarla his-

settiren bir gümbürdeme vardı. Güneş üzerlerine “hafiften yeşil” ışıklar saçıyor ve sanki “sınır bir şekilde görüşümüzü etkiliyordu”. Bir yandan da “iç kısımlara doğru uçan kuş sürüleri gördük – bunlar farklı türden kuşlardı, şahinler, ördekler, balıkçılar ve kartallar, sanki aynı amaç için bir araya gelmişlerdi.”

Kule’nin sadece birkaç katına inmeye cesaret edip, geri çıkmışlardı. Yazılarında duvardaki kelimelerle ilgili hiçbir şey yoktu. “Eğer dilbilimci ve biyolog içerdeyse, çoktan daha derine inmişlerdir ve bizim onları takip etmek gibi bir niyetimiz yok.” Üsse dönmüşler ve biyoloğun defalarca bıçaklanmış cesedini bulmuşlar. Dilbilimci, “Tünel gittim. Beni aramayın,” yazan kısa bir not bırakmıştı. Ölen meslektaşım için tuhaf bir sempati hissettim. Şüphesiz biyolog dilbilimciyi ikna etmeye çalışmıştı. Ya da bana öyle geliyordu. Muhtemelen dilbilimciyi öldürmeyi denemişti. Ama dilbilimcinin Kule’nin ve Sürüngen’in kelimeleri tarafından tuzağa düşürüldüğü çok açıktı. Kelimelerin anlamlarını yürekten bilmek, herkese ağır gelebilirdi, artık bunun farkındaydım.

Kocam haritacıyla birlikte alacakaranlıkta Kule’ye geri dönmüş. Günlüğe yazdıklarından sebebi anlaşılmıyordu –günlükte, birkaç saate tekabül eden boşluklar olmaya başlamıştı ve sonrasında özet çıkarılmamıştı. Gece olunca Kule’ye doğru ilerleyen korkunç bir tören alayıyla karşılaşmışlar: Aralarında kocamın ve haritacının da bulunduğu on birinci keşif ekibinin sekiz üyesinden yedisinin

kılığına bürünmüş klonları. “Ve işte orada karşımda, kendim vardım. Kaskatı bir halde yürüyordum. Yüzümde bomboş bir ifade vardı. Onun ben olmadığı çok açıktı... ama yine de bendim. Haritacı da, ben de şok içinde donup kalmıştık. Onları durdurmaya çalışmadık. Zaten oradaki kendimizi durdurmamız da ne kadar mümkün olabilirdi – ve yalan söylemeyeceğim, dehşet içindeydik. Onlar aşağıya inene dek izlemekten başka bir şey yapamadık. Bir süre sonra artık her şey anlam kazanmıştı, olan biten her şey. Biz ölmüştük. Lanetli bir yerde dolaşan hayaletlerdik ve tam olarak bilmememize rağmen, insanlar burada normal hayatlar yaşamışlardı, her şey olması gerektiği gibiydi... Ama biz gözlerimizdeki perdeden ve müdahalelerden dolayı bunu görememiştik.”

Kocam bu duygudan yavaş yavaş kurtulmuştu. Kule’nin ötesindeki ağaçların üzerinde klonlarının geri dönüp dönmeyeceğini görmek için saatlerce beklemişlerdi. Eğer dönerlerse ne yapacaklarını tartışmışlardı. Haritacı onları öldürmek istiyordu. Kocam ise onları sorguya çekmek. Hâlâ yaşadıkları şoktan dolayı ikisi de psikoloğun o ekibin içinde olmamasına fazla bir anlam yüklememişlerdi. Bir süre sonra, Kule’den buhar tıslaması gibi bir ses çıkmış ve gökyüzüne bir ışık demeti yükselip aniden kaybolmuştu. Yine de Kule’den dışarı kimse çıkmamıştı ve sonunda ikisi üsse geri dönmüşlerdi.

İşte bu noktada kendi yollarına gitmeye karar vermişlerdi. Haritacı görmesi gereken her şeyi

görmüştü ve hemen üstten sınıra doğru giden yolu takip edip geri dönmek istiyordu. Kocam ise buna karşı çıkmıştı. Çünkü günlüklerin bazılarında, “geldiğimiz sınırdan aynı şekilde dönme fikri aslında bir tuzak olabilir,” gibi yazılar okumuştum. Kocamın, geçen zaman içinde, kuzeyin uzak noktalarına ilerlemelerinde karşılarına herhangi bir engel çıkmadığı için, “sınırla ilgili şüpheleri artmıştı,” ama “bu duygunun yoğunluğunu” anlamlandırıp anlaşılır bir teori haline getirememişti.

Keşif gezisine ne olduğuna dair yazdığı yazıların arasına kişisel gözlemler de serpiştirmişti ve ben onlardan burada pek bahsetmek istemiyordum. Hem X Bölgesi, hem de ilişkimizle ilgili bir paragraf dışında:

Tüm bunları gördükten ve tüm bunları yaşadktan sonra, durumlar kötüye gitmiş olsa da, keşke burada olsaydın. Keşke birlikte gönüllü olsaydık. Seni kuzeye giden bu yolda yürürken çok daha iyi anlardım. Eğer istemezsen birbirimize bir şey söylememiz de gerekmezdi. Bu beni rahatsız etmezdi. Hem de hiç. Ve geri dönmezdik. Daha ileri gidemeyecek hale gelinceye dek yola devam ederdik.

Yavaşça ve acıyla, günlüğün daha ilk kelimesinden itibaren ne okuduğumu anladım. Kocamın sosyal dış görüntüsünün ötesinde bir iç dünyası vardı ve onu koruma kalkanımın içine alacak kadar tanımış olsaydım, bu gerçeği anlayabilirdim.

Ben bunu tabii ki yapmamıştım. Koruma kalkanının içine gelgit havuzlarını, mantarları almış, ama onu almamıştım. Günlükte yazan her şeyin arasında beni en çok bu yaralamıştı. Sorunlarımızı yaratmakta o da payına düşeni yapmıştı – beni çok fazla zorlayarak, çok fazla şey isteyerek ve içimde olmayan bir şeyi görmeye çabalayarak. Oysa ben de kendi bağımsızlığımı korurken onunla orta yolu bulabilirdim. Ama artık bunun için çok geçti.

Kişisel gözlemleri birçok zarif notla süslenmişti. Günlüğün kenar boşluğunda, fenerin ötesindeki kayalıkların altında uzanan sahilde bulunan bir gelgit havuzuyla ilgili bir tasvir ve deniz alçakken istiridyelerin alışılmamış bir biçimde, büyük bir balık peşinde koşan sumrular tarafından dışarı çıkartılmalarna dair uzun bir gözlem bulunuyordu. Gelgit havuzunun fotoğraflarını günlüğünün arkasındaki bir cebe tıktırmıştı. Aynı zamanda o cebe kurumuş kır çiçekleri, birkaç tohum ve ender birkaç yaprağı da özenle yerleştirmişti. Kocam bu gibi şeylerle çok az ilgilenirdi. Bir kuşu incelemek ve onunla ilgili bir sayfa dolusu not yazmak bile onun için büyük bir konsantrasyon gerektirirdi. Bu yazdıklarının sadece ve sadece benim için olduğunu biliyordum. Sevgi sözcükleri sarf etmemişti çünkü aşk gibi kelimelerden ne kadar nefret ettiğimi bilirdi, işte biraz da bu kısıtlama yüzünden kullanmadığını anladım.

Son kayıt, fenere döndüğü zaman yazılmıştı. “Tekrar sahilin yukarısına doğru gideceğim. Ama

yürüyerek değil. Metruk köyde bir sandal vardı. Delik ve çürük, ama fenerin dışındaki duvarda onu tamir edebileceğim kadar odun var. Gidebildiğim kadar kıyı şeridinde ilerleyeceğim. Adaya ve belki daha ötesine. Eğer bunu okursan, bil ki oraya gidiyorum. Orada olacağım.” Tüm bu değişken ekosistemlerin içinde, daha değişken bir tane olabilir miydi – hâlâ Kule’nin etki alanında olan ama henüz sınırın etki alanına girmemiş?

Günlüğü okuduktan sonra, kocamın kendi inşa ettiği kayığıyla kıyıya vuran sakin dalgaları aşarak yola çıkan rahatlatıcı görüntüsüyle baş başa kalmıştım. Kuzeye doğru sahil şeridini takip eden, o deneyimde tek başına mutlu günlerden hatırladığı anıları arayan görüntüsüyle. Onunla o kadar çok gururlanmıştım ki. Bu azmini gösteriyordu. Bu cesaretini gösteriyordu. Bu beni ona, birlikteyken hiç olamadığımız kadar yakınlaştırmıştı.

Okumayı sezgiler ve bölük pörçük düşüncelerle tamamladıktan sonra, acaba hâlâ günlük tutuyor mudur veya yunusun gözünün insani görünmesi dışında bu kadar tanıdık görünmesinin başka nedenleri var mıdır diye merak ettim. Ama çok geçmeden bu saçmalıkları kafamdan attım; eğer cevaptan uzun bir süre mahrum bırakılırsanız, bazı sorular sizi mahveder.

*

Nefes alırken yaralarım devamlı sızlasa da artık dayanabileceğim kadar ağrıyordu. Akşam çöktü-

günde, parlaklığımın ciğerlerimden yukarı doğru baskı yapıp, tekrar boğazıma yükselmesi bir tesadüf değildi ve ben de bundan ötürü ağızımdan bir tutam parlak buğu çıktığını düşünüyordum. Psikoloğun uzaktan tehlike sinyali gibi duran ölü bedeninin düşüncesiyle ürperdim. Bunun uzak geleceğe dair bir önsezi olduğunu bilmeme rağmen sabahı bekleyemedim. Kule'ye şimdi dönmeliydim. Gidebileceğim tek yer orasıydı. Taarruz tüfeğini ve tüm tabancaları bıraktım, yanıma sadece bir tanesini aldım. Bıçağımı bıraktım. Sırt çantamı bıraktım, su matarasını kemerime taktım. Fotoğraf makinemi aldım, ama sonra bırakmanın daha iyi olacağını düşünerek, Kule'ye giden yolun yarısında bir kayanın yanına koydum. Kayıt etme isteğimi baltalayabilirdi, kaldı ki fotoğraflar da numuneler kadar anlamsızdı. Fenerde beni bekleyen onlarca yılın günlüğü vardı. Önümde nesil nesil keşif hayaletleri vardı. Bunun anlamsızlığı ve üzerimde yarattığı baskı, neredeyse beni tekrar çileden çıkanyordu. Tüm çabaların boşa gitmesi...

Yanıma bir fener almıştım, ama vücudumdan yayılan yeşil parlaklık sayesinde de etrafı oldukça iyi görebildiğimi fark etmiştim. Kule'ye çıkan yol boyunca karanlıkta hızla ilerledim. Kapkara, bulutsuz gökyüzü, çam ağaçlarının oluşturduğu uzun ince çizgilerle çerçevelenmişti ve gök kubbenin tüm ihtişamını yansıtıyordu. Sınırsızdı, iğne deliklerinden sızan binlerce pırıltıyı örtecek şehir ışıkları yoktu. Her şeyi görebiliyordum. Ço-

cukken ben de herkes gibi gökyüzüne bakar ve kayan bir yıldız görmeye çalışırdım. Yetişkin olduğumda, körfezin yakınındaki kulübemin çatısında otururken ve daha sonraları da boş arazide dolanırken, kayan değil, durağan yıldızları aramış ve bizden çok uzaktaki o göksel gelgit havuzlarında nasıl canlıların yaşadığını hayal etmeye çalışmıştım. Şimdi gördüğüm yıldızlar ise yabancıydı. Karanlığın içinde karmakanşık yeni şekiller oluşturuyorlardı. Oysa sadece bir gece önce o tanıdık yıldızlar beni avutmuştu. Yoksa onları şu an mı gerçekten görüyordum? Yoksa evimden düşündüğümünden çok daha mı uzaktaydım? Bu düşüncede garip bir tatmin duygusu olmamalıydı.

Kule'ye adım attığımda kalp atışı sesi daha uzaktan gelmeye başlamıştı. Maskemi ağzımı ve burunumu sımsıkı kapatacak şekilde takmıştım. Sporlara daha fazla maruz kalmamak için mi kendimi koruyordum, yoksa sadece parlaklığımı mı kontrol altında tutmaya çalışıyordum, bilmiyorum. Duvardaki kelimelerin biyoışması daha da yoğunlaşmıştı ve cildimin açık olan yerlerinden çıkan parlama onlara nazikçe tepki veriyor ve yolunu aydınlatıyordu. İlk katları inerken bunun dışında bir değişiklik hissetmedim. Üst kısımları tanıdık gelmeye başlasa da, Kule'ye ilk kez yalnız girdiğim gerçeği aklıma gelince bir anda kendime geliyordum. Sadece loş yeşil ışığın aydınlattığı duvarların daha da karanlığa inen her bir köşesini döndükçe, bir şeyin karanlıkların içinden fırlayıp

bana saldırmasını bekler olmuştum. O anlarda haritacıyı özledim ve suçluluk duygumu bastırmak zorunda kaldım. Aklımı başka yere vermek için ne kadar çabalarsam çabalayayım, duvardaki kelimelerin cazibesine kapılıyordum ve kulenin derinliklerine odaklanmak istesem de şu kelimeler aklıma geliyordu: *gölgelerin içine ekilen zarafet ve merhamet koyu renkli çiçekler açacak ve onların dişleri bir çağın bitişini parçalayacak, sürdürecektir ve müjdeleyecek...*

Beklediğimden daha kısa bir süre sonra antropoloğu ölü bulduğumuz yere vardım. Hâlâ orada yatıyor olması beni nedense şaşırtmıştı; etrafına saçılmış eşyaların ortasında idi – kumaş parçaları, boş sırt çantası, birkaç kırık küçük şişe ve geriye kaymış başı. Hareket eden soluk bir renkte bir organizma üzerini halı gibi kaplamıştı ve öne doğru eğilince, bunların duvardaki kelimelerin aralarında yaşayan minik ele benzer parazitler olduğunu anladım. Onu koruyorlar mı, değiştiriyorlar mı, yoksa vücudunumu parçalıyorlar, anlamak mümkün değildi – tıpkı antropoloğun başka bir kopyasının ben fenere gittikten sonra kampta haritacının karşısına gerçekten çıkıp çıkmadığını bilemeyeceğim gibi...

Oyalanmadan aşağı devam ettim.

Kulenin kalp atışları artık yankılanmaya başlamıştı ve sesi yükselmişti. Duvardaki kelimeler sanki yeni yazılmış ve henüz “kurumuş” gibi, yeneden taze görünmeye başlamışlardı. Kalp atışlarının altından gelen bir uğultu fark etmiştim,

neredeyse statik bir cızırtı gibiydi. İçerdeki keskin küflü hava yerini daha tropikal ve yapış yapış bir havaya bırakıyordu. Terlemeye başlamıştım. Daha önemlisi, Sürüngen'in botlarımın altındaki izleri daha taze ve yapışkan bir hal almıştı ve bu maddeden kaçınmak için sağ tarafa yanaştım. Sağdaki duvar da değişmişti, üzeri bir çeşit ince yosun ya da mantarla kaplanmıştı. Yerdeki maddeden uzak durmak için sırtımı bu duvara dayamaktan hoşlanmamıştım, ama başka seçeneğim yoktu.

İki saat boyunca yavaşça ilerledikten sonra Kule'nin kalp atışları neredeyse merdivenleri sarsacak seviyeye ulaşmış, alttan gelen uğultu ise çatırtıya dönüşmüştü. Kulaklarım gürültüyle çınlıyor, vücudum onunla uyum içinde titriyordu; nemden ötürü kıyafetlerimin içinde ter atıyordum ve havasızlık maskemi çıkarıp derin bir nefes alma isteği uyandırıyor. Ama bu arzuma karşı koydum. Yaklaşmıştım. Yaklaştığımı biliyordum... ama neye, hiçbir fikrim yoktu.

Duvardaki kelimeler burada o kadar tazeydi ki damlayacak gibilerdi, ele benzeyen yaratıklar sayıca daha azdı, olanlar ise kapalı birer yumruğu andırıyordu, sanki henüz uyanmamış ve canlanmamışlardı. Ölenler, ölümden yaşamı hâlâ hatırlayacaklar, çünkü çürüyenler unutulmaz ve tekrar dirilenler dünyayı cehaletin mutluluğuyla adımlayacak...

Bir kısım merdiveni daha hızla indim ve bir sonraki dönemeçten hemen önceki dar alana geldiğimde... ışığı gördüm. Duvarın gizlediği, göre-

meyeceğim bir yerden sızan parlak, altın renginde bir ışık ve içimdeki parlaklık onunla titremeye ve heyecanlanmaya başladı. Cızırtı tekrardan ıgneleyen ve ısılgımsı bir hal alacak kadar yoğunlaşmıştı, o an kulaklarımdan kan damlayacak sandım. Bu sesi bastıran kalp atışları da vücudumun her yerinde gümbürdüyordu. Artık kendimi bir insan gibi hissetmiyordum, sanki çok yoğun ve kuvvetli bir dizi radyo dalgası almakta olan bir istasyondum. Parlaklığın ağzımdan yarı saydam bir sprey gibi püskürdüğünü ama maskenin bunu engellediğini hissedebiliyordum ve nefes alabilmek için maskeyi parçalarcasına çıkarttım. *Sana verene geri ver*, cümlesini gördüğümde bana nasıl bir mesaj verildiğini veya beni oluşturan hücrelere ve düşüncelere ne anlam ifade ettiğini bilmediğimi fark ettim.

Nasıl geçmişe gitmek mümkün değilse, buradan dönmemin de artık mümkün olmadığını anlayabilirsiniz. Özgür iradem bilinmeyene karşı duyulan güçlü bir arzu tarafından ihlal edilmişti. Eğer o son köşeyi dönmeden oradan ayrılırsam, yüzeye dönersem... hayal gücüm bana sonsuza dek işkence ederdi. O an, biliyor olarak ölmeyi tercih ettiğime ikna olmuşum, herhangi bir şey, ne olursa...

Eşiği geçtim. Işığın içine doğru indim.

★

Kaya Koyu'nda geçirdiğim son aylarda bir gece kendimi son derece huzursuz hissetmiştim. Bu,

araştırma fonumun yenilenmeyeceğini öğrendikten sonra ve yeni bir iş bulmadan önceydi. Kafamı dağıtmak için bardan başka bir yabancıyı eve getirmiştim, ama o saatler önce gitmişti. Üzerimden atamadığım bir uyanıklığım vardı ve hâlâ sarhoştum. Bu çok aptalca ve tehlikeli olsa da kamyonetime binip gelgit havuzlarına gitmeye karar verdim. O gizli yaşama sürünerek yaklaşmak ve bir şekilde onu şaşırtmak istiyordum. gelgit havuzlarının gece kimsenin onlara bakmadığı sırada değiştiklerine dair bir fikre kapılmıştım. Bir konu üzerinde çok çalışınca böyle oluyor işte, bir denizşakayığını diğerinden bir bakışta ayırbilirdim, gelgit havuzlarının herhangi bir sakini için bir suç işlemiş olsa teşhis edebilirdim.

Kamyonetimi park ettim, anahtarlığımda asılı küçük fenerin yardımıyla dolambaçlı yoldan çakıllı kumsala indim. Sığılıktan yürüyerek geçtikten sonra düz bir kayanın üzerine tırmandım. Kendimi gerçekten kaybetmek istiyordum. Hayatım boyunca herkes bana fazla kontrollü olduğumu söyleyip durmuştu, oysa durum hiç de böyle değildi. Ben asla kontrollü biri olmamıştım, kontrollü olmayı istememiştim.

O gece, her ne kadar başkalarını suçlamak için binlerce gerekçe düşünmüş olsam da, her şeyi mahvettiğimi biliyordum. Rapor vermeyerek. İşe odaklanmayarak. Etraftan garip veriler kaydederek. Fonu sağlayan organizasyonu tatmin edecek hiçbir şey yapmamıştım. Ben gelgit havuzlarının kraliçesiydim, ben ne dersem kanun oydu ve ca-

nım neyi rapor etmek istediye onu rapor etmiş-tim. Her zamanki gibi dikkatim dağılmıştı, çünkü çevreyle bütünleşmişim, bana yabancı gelen bu araziden kendimi ayırtırmamış, uzaklaşmamış, tarafsızlığımı koruyamamıştım.

Acınası el fenerimle onlarca kez dengemi kaybederek ve neredeyse düşerek bir gelgit havuzundan diğerine gittim. Eğer beni izleyen biri varsa –ve izlemediklerini kim söyleyebilirdi ki– küfreden, yarı sarhoş, tüm bakış açısını kaybetmiş, umursamaz, tam iki senedir bir hiçliğin ortasında çalışan, asla yalnız hissetmeyeceğine dair kendisine söz vermesine rağmen yalnız ve savunmasız hisseden bir biyolog görecekti. Yaptığı ve söylediği şeyleri toplum asosyal ya da bencil olarak adlandırı-yordu. Gün içinde buldukları yeterince mucizevi olmasına rağmen o gece gelgit havuzlarında tekrar bir şeyler arayan biri. Sanki ayağında dünyanın en iyi botları varmış gibi, düşüp başını yarmasına, alnına deniz minaresi veya kaya midyesi batıp kan revan içinde kalmasına sebep olmaz-mış gibi, o kaygan kayaların üzerinde bağırıp çağırarak fırıl fırıl dolanan biri.

Ama gerçek şu ki, bunu hak etmemiş olmama rağmen (Hak etmiş miydim? Sadece tanıdık bir şeyler arıyor olabilir miydim?) olağanüstü bir şey buldum, kendini yine kendi ışığıyla açığa çıkaran bir şey. Büyük gelgit havuzlarının birinden gelen ısıltılı, dalgalı bir aydınlanmayı gizlice gözetledim ve bir anlığına durdum. Gerçekten bir işaret istiyor muydum? Gerçekten bir şey keşfetmek is-

tiyor muydum, yoksa sadece istediğimi mi sanmıştım? Sonunda bir şey keşfetmek istediğime karar verdim, çünkü ona doğru yürümeye başlamıştım. Birdenbire adımlarıma dikkat edecek kadar ayıldım ve o havuzda ne olduğunu görmeden önce kafamı kırmamak için ayaklarıma sürüyerek yürüdüm.

Sonunda orada ellerim dizlerimde eğilmiş gelgit havuzuna bakarken, çok ender bulunan, devasa, altı kollu, bir sos tavaından daha büyük, durgun suların içinde alev almış gibi koyu altın renk saçan bir denizyıldızı gördüm. Birçok meslektaşım bilimsel adı yerine, ona daha uyan “dünyaların yok edicisi” lakabını tercih ederdi. Kalın dikenlerle kaplıydı, uçlarında zümrüt yeşili hassas ve şeffaf, püskül gibi binlerce ayağı vardı. Bu ayaklar yardımıyla av aramak için belli bir güzergâhta ilerliyordu, yani daha küçük başka denizyıldızlarına doğru. Daha önce hiç “dünyaların yok edicisi” görmemiştim, bir akvaryumda bile ve görmeyi o kadar beklemiyordum ki kayaların kaygan olduğunu unutup neredeyse dengemi kaybedip düşüyordum, ama bir kolumu gelgit havuzunun kenarına dayayarak dengemi sağladım.

Ama yaratığa baktıkça bana daha az anlaşılır gelmeye başlamıştı. Daha yabancılaşıyordu ve aslında –doğa ve ekosistemler hakkında– hiçbir şey bilmediğimi düşünmeme sebep oluyordu. İçinde bulunduğum ruh hali ve onun karanlık parlıtısı mantık tutulmasına sebep oluyor, taksonomide bir yeri olan –listelenmiş, incelenmiş ve

tanımlanmış– bu yarattığı çok farklı bir yere konumlamama yol açıyordu. Ve ona bakmaya devam edersem sonunda kendimle de ilgili doğru ya da yanlış hiçbir şey bilmediğimi kabullenmek zorunda kalacaktım.

Bakışlarımı ondan alıp tekrar ayağa kalktıgımda, gökyüzünün nerede bitip denizin nerede başladığını, suya mı yoksa sahile mi baktığımı anlayamamıştım. Kafam tamamen dağılmıştı ve sarsılmıştım ve o an bana yol gösterecek tek şey ileride gördüğüm fener ışıldağıydı.

O köşeyi dönüp Sürüngen’le ilk karşılaşmam da buna benzer bir deneyimdi, sadece ondan bin kat daha kuvvetliydi. Uzun yıllar önce o kayanın üzerinde nasıl denizle kıyıyı birbirinden ayıramadıysam, burada da merdivenlerle tavanı birbirinden ayıramıyordum ve bir kolumla duvara yaslanarak dengemi sağlamaya çalışsam da sanki duvar ben dokundukça içeri göçüyordu ve ben içine gömülmemek için mücadele veriyordum.

Orada, Kule’nin derinliklerinde neye baktığımı anlayamıyordum ve bugün bile parçaları birleştirmek için çok uğraşmam gerekiyor. Zihnimin çok sayıdaki bilinmezin ağırlığını hafifletmek için hangi boşlukları doldurduğunu tahmin etmek çok güç.

Altın renginde bir ışık mı gördüm demiştim? O köşeyi tamamen döner dönmez, artık altın rengi değildi, mavi yeşildi ve bu mavi yeşil renk ışık benim daha önce gördüğüm hiçbir şeye benzemiyordu. Aniden artıyor, göz kamaştırıyor ve taşıyordu, kalındı, katmanlıydı ve emiciydi. İçindeki

şekiller kavrayabilme yeteneğimi o kadar etkiledi ki, sonunda bakmaktan vazgeçip, öncelikle kendimi diğer duyularımın izlenimlerine bıraktım.

Şimdi duyduğum ses buz ya da buz kristallerinin parçalanmasının gitgide yükselen tüyler ürpertici gürültüsüydü. Daha önce cızırtıya benzettiğim bu ses beynimin içinde yoğun bir melodiye ve ritme dönüşüyordu. Bu sese uzaktaki duvara yazılmış kelimelerin de tepki verdiğini hayal meyal gördüm, fakat daha önce bunu duyma kapasitesine sahip değildim. Titreşimin bir dokusu ve ağırlığı vardı ve beraberinde dökülmüş sonbahar yapraklarından veya hararet yapmış büyük ve ağır bir motordan yükselen kokuya benzeyen bir yanık kokusu getiriyordu. Dilimde alev alev yanan bir tuzlu su tadı vardı.

Ne kelimeler tarif edebilir... ne fotoğraflar...

Gözlerim ışığa alışınca Sürüngen yıldırım hızıyla değişmeye başladı, sanki benim onu kavrayabilme yeteneğimle alay etmek istiyordu. Bir sürü kırık cam tabakasının içinde görünen bir figürdü. Kemer şeklinde birçok katmandı. Ondan çok daha tuhaf yaratıkların çevrelediği devasa sümüklü böcek benzeri bir canavardı. Pırıldayan bir yıldızdı. Optik sinirlerim yetersiz kalıyormuş gibi gözlerim ona bakarken sürekli kayıyordu.

Sonra hırpalanmış gözlerimin önünde olağanüstü bir büyüklüğe erişti, bana doğru sıçrayarak yaklaşırken sanki yükseldikçe yükseliyordu. Şekli öyle bir yayıldı ki, daha önce olmadığı veya olmaması gereken yerde bile artık vardı. Şimdi daha çok

merdivenlerin önünü kapayan bir engeli, bir duvarı ya da kapalı kalın bir kapıyı andırıyordu. Bir ışık duvarı değildi –altın, mavi, yeşil renklerden oluşan değişik bir tayf dizilimine sahipti– içinde keskin ve kıvrık elementler barındıran, akan su donduğunda oluşan buzun dokusuna sahip, ışığı andıran etten bir duvardı. Karşımda sanki tembelce havada süzülen ve yumuşak kurbağa yavrularına benzeyen canlılar vardı ama görme yetimin o kadar sınırlarına gelmiştim ki, artık bu süzülen karanlık noktaları onlara mı benzetmiştim, yoksa gözlerim bana olmayan bir şeyi göstererek bir oyun mu oynuyordu bilemiyordum.

Bu devasa paramparça kütlenin içinde, Sürüngen'in gösterdiği tüm o farklı izlenimlerin arasında –yarı körleşmiş, ama hâlâ diğer duyularımın desteğiyle– bir kolun karanlık gölgesini veya da imi bulanık bir devinim içindeki bir kolun yansımasını gördüğümü zannettim. Bu kol soldaki duvara durmadan, hareket etmesini zorlaştıran ve yavaşlatan, yoğun tekrarlar ve işaretler – mesajlar ve değişim, ayar, uyum ve dönüşüm kodları aktarıyordu. Ve kolun üzerinde, kafayı andıran başka karanlık bir gölge daha var gibiydi – bu görüntü belirsizdi. Sanki bulanık sularda yüzüyordum ve uzakta kalın deniz yosunları tarafından gizlenen bir şekil görüyordum.

O an geri çekilmeyi, basamaklardan yukarı doğru süzülmeyi denedim. Ama başaramadım. Ya Sürüngen beni tuzağa düşürmüştü ya da benim bana ihanet ediyordu, hareket edemiyordum.

Sürünge değişiyordu veya ben sürekli bilincimi kaybedip sonra kendime geliyordum. Orada bir şey yok gibi görünüyordu, hem de hiçbir şey, sanki kelimeler kendi kendilerini yazıyorlardı, ama sonra Sürünge titreyerek yeniden bir şekle bürünüyor ve göz açıp kapayıncaya dek yeniden kayboluyordu ve geriye kalan tek şey kolu andıran bir şekil ve duvardaki kelimelerin izi oluyordu.

Beş duyunuz yeterli olmadığında ne yapabilirsiniz? Çünkü ben onu nasıl mikroskopun altında göremediysem, şimdi de orada gerçek anlamda hâlâ göremiyordum ve beni en çok korkutan da buydu. Onu neden göremiyordum? Zihnimde, Kaya Koyu'ndaki denizyıldızının başında duruyordum ve denizyıldızı gittikçe büyüyordu: sadece gelgit havuzunu değil, dünyanın tamamını kaplayacak kadar. Ben ise onun sert ve ısıltılı yüzeyi üzerinde sendeleyip karanlık gökyüzüne yeniden bakarken, ışığı içimden geçerek yukarı doğru yükseliyordu.

X Bölgesi'nin tüm ağırlığı burada yoğunlaşmışçasına çıkan o ışığın korkunç basıncına karşın taktik değiştirdim, sadece duvardaki kelimelerin yaradılışına ve kolun üzerindeki kafaya ya da miğfere benzeyen görüntüye odaklanmaya çalıştım. Canlı organizma olduğunu bildiğim bir kıvılcım çağlayanıydı. Duvarı oluşan yeni bir kelimeydi. Ve ben hâlâ göremiyordum... İçime işlemiş parlaklık kilisedeymişiz gibi adeta sessiz bir tavır takınıyordu.

Bu muazzam deneyim, kalp atışları ve aralıksız yazıdan kaynaklanan ve şiddeti gittikçe artan sesle birleşince, katlanılmaz bir hal alıyordu. Belki de yaşamım boyunca bilmeden beklediğim bu an –insanın hayatında bir kez yaşayacağı dünyanın en güzel ve bir o kadar da korkunç şeyiyle karşılaşma anı– beni aşıyordu. Yanımda getirdiğim kayıt cihazları ne kadar da yetersizmiş; onun için ne kadar da yetersiz bir isim seçmiştim: Sürüngen. Zaman geçtikçe bu şeyin duvarda yarattığı kelimeler ilerliyordu, kim bilir kaç yıldır, kim bilir ne amaçla?

Eşikte ne kadar dikildiğimi bilmiyorum, donup kalmış Sürüngen'i seyrediyordum. Yılların akıp geçtiğini fark edemedim onu sonsuza dek seyredebilirdim.

Peki, ama sonra?

Aydınlanma ve şoktan sonra ne gelir?

Ya ölüm ya da yavaş ve kesin bir çözülme. Fiziksel dünyaya dönüş. Sürüngen'in varlığına alışmış olmaktan değil de onun aslında bir organizma olduğu gerçeğini tekrar anladığımda çok farklı bir noktaya geldim – son derece kısa bir anlığına olsa bile. Karmaşık, eşsiz, çapraşık, hayranlık uyandıran, tehlikeli bir organizma. Anlaşılması güç olabilirdi. Duyularının yakalayabileceğinin ötesinde olabilirdi –hatta bilgilerimin ve zekâmın– ama hâlâ yaşayan bir canlının huzurunda olduğuma inanıyordum, benim düşüncelerimi kullanarak taklitçilik yapan bir canlı. O an bile, gizlenmek için, zihnimden onunla

ilgili farklı izlenimleri çekip sonra tekrar bana yansıtabileceğine inandım. İçimdeki biyologu yıldırma için, içimde kalan son mantık kırıntılarına engel olmak için.

Bacaklarımdaki gıcırtiları ve kemiklerimdeki kaymaları hissederek büyük bir çabayla Sürünge'n'e arkamı dönmeyi başardım.

Bu kadar basitti işte, ilerideki duvarın serin haşinliğiyle kucaklaşırken yaptığım dönüş hareketiyle rahatlamıştım. Gözlerimi kapadım, sürekli bana ihanet edecek olduktan sonra gözlerime neden ihtiyacım olsundu ki? Sonra da sırtımda hâlâ ışığı hissederek, yengeç gibi yan yan geriye doğru yürümeye başladım. Kelimelerin içindeki müziği hissederek. Tamamen unuttuğum silahım kalçama batıyordu. Silah fikri artık numune kelimesi kadar zavallı ve gereksiz geliyordu. Her ikisi de bir şeyi hedef almam anlamına geliyordu. Orada hedef alabileceğim ne vardı ki?

Sadece bir ya da iki basamak çıkmıştım ki, gitgide yükselen bir sıcaklık, ağırlık ve yoğun ışık denize dönüşürken bana çarpan ve yalayan bir ıslaklık hissettim. Belki de kaçmak üzere olduğumu düşünmüştüm, ama bu doğru değildi. Bir adım daha atmamla birlikte boğulmaya başladım ve o an ışığın denize dönüştüğünü anladım.

Gerçekten suyun altında olmadığım halde, bir şekilde boğuluyordum.

İçimde kabaran histeri, havuza düşmüş ve ciğerleri suyla dolarken ilk kez ölebileceğini anlayan bir çocuğun ölçüsüz paniği idi. Bunun sonu

yoktu, kurtulmanın bir yolu da. Pırıltılarla aydınlanmış yeşil mavi bir okyanusun içinde dalgalarla yıkanıyordum. Boğulmaya ve boğulmamak için mücadele etmeye devam ediyordum, ta ki içimde bir şeyler sonsuza dek boğulabileceğimi fark edene kadar. Kayalıklardan yuvarlanıp, düşüp, dalgaların içinde hırpalandığımı hayal ettim. Belki de bulunduğum yerden binlerce kilometre uzakta, bambaşka bir biçimde kıyıya vuracak, ama bu anın korkunç hatıralarını unutmayacaktım.

Sonra arkamda yüzlerce göz bana doğru dönüyor ve gözlerini dikip bana bakıyor gibi hissettim. Bir yüzme havuzunun içinde, devasa bir kız çocuğu tarafından gözlemlenen bir şeydim. Boş bir arazide tilkinin izini sürdüğü bir fareydim. Deniz yıldızının uzanıp gelgit havuzunun derinliklerine çektiği bir avdım.

Su geçirmez bir bölmenin içinde parlaklığım bana oradan sağ çıkamayacağımı kabullenmem gerektiğini söyledi. Yaşamak istiyordum – gerçekten. Ama daha fazla hayatta kalamazdım. Artık nefes bile alamıyordum. Böylelikle ağzımı açtım, suyu ve akıntıyı içtenlikle karşıladım. Oysa bu gerçek su değildi. Ve bana bakan gözler de göz değildi, Sürüngen tarafından oraya mıhlanmıştım, onun içime girmesine izin vermiştim. Tüm dikkatinin üzerimde olduğunu fark ettim, hareket edemiyordum, düşünemiyordum, çaresizdim ve yalnızdım.

Hırçın bir şelale zihnime hızla çarptı. Ama su parmaklardan oluşuyordu, boyun derimi deşip

içine bastıran ve sonra da kafamın arkasındaki kemikleri yumruklayıp beynime girmeye çalışan yüzlerce parmak... Sınırsız gücün etkisi bir süre daha devam etse de baskı hafifledi, hâlâ boğuluyordum, ama üzerime tuhaf bir sakinlik çökmüştü ve bu sakinlikten bir tür muazzam mavi yeşil ışık sızıyordu. Kendi kafamın içinden gelen bir yanık kokusu aldım ve öyle bir an geldi ki çığlık atmaya başladım, kafatasım tuzla buz oldu ve tane tane yeniden bir araya geldi.

Senin adını bilen bir yangın olacak ve ölümcül meyvenin huzurunda onun karanlık alevleri her parçanı ele geçirecek.

Bugüne dek yaşadığım en büyük acıydı bu, sanki metal bir çubuk durmadan bedenime saplanıyor ve sonra acı tüm bedenimi kaplayan ikinci bir deri tabakası gibi yayılıyordu. Her şey kıpkırmızıydı. Kendimden geçtim. Kendime geldim. Kendimden geçtim, kendime geldim, kendimden geçtim. Sürekli nefes almaya çabalıyordum, dizlerim bükülmüştü, dengemi sağlamak için duvara tutunuyordum. Acı çığlıklarımla ağzım o kadar açıldı ki çenemde bir şey çatırdadı. Sanırım bir dakika boyunca nefes almayı bıraktım, fakat içimdeki parlaklık asla kesintiye uğramadı. Kanıma oksijen pompalamaya devam ediyordu.

Ardından bu korkunç istila parçalara ayrılarak son buldu ve onunla birlikte boğulma hissi ve beni çevreleyen o yoğun deniz de. Sonra bir darbe geldi ve Sürüngen beni arkasındaki merdivenlere fırlatıp attı. Kıyıya vurmuş gibiydim, iki büküm ve in-

cinmiş. Tutunabileceğim hiçbir şey yoktu, boş bir çuval gibi düştüm. Asla var olmaması ve beni ele geçirmemesi gereken bir şey tarafından un ufak edilmişim. Havayı kesik kesik içime çektim.

Ama orada, onun görüş alanı içinde daha fazla kalamadım. Artık başka seçeneğim yoktu. Boğazım yara olmuştu, içim boşaltılmış gibiydi, Sürüngen'in gözünün önünden bir an önce uzaklaşıp ondan kurtulmak için, panik içinde bilinçsiz bir dürtüyle, kendimi altındaki daha engin karanlığın içine emekleyerek yuvarladım.

Ancak arkamdaki ışık sönükleşmeye başladığında ve güvende hissettiğimde, kendimi yere bıraktım. Uzun süre orada uzandım. Anlaşılan artık Sürüngen beni tanıyordu. Anlaşılan ben, antropoloğun aksine onun anlayabileceği kelimelerdim. Hücrelerim değişimlerini benden daha ne kadar saklayabileceklerdi merak ediyordum. Bunun sonun başlangıcı olup olmadığını da. Ama en çok, işkenceden kılpayı kurtulmuş olmanın rahatlığını hissediyordum. Ta içimdeki parlaklık büzüşmüştü ve sarsılmıştı.

Belki de benim yegâne uzmanlık alanım ve yegâne yeteneğim, katlanılmaz olana katlanabilmektir. Tutmayan bacaklarımla tekrar ayağa kalkmayı, devam etmeyi ne zaman başardım, emin değilim. Ne kadar sürdüğünü bilmiyorum, ama sonunda ayağa kalktım.

Kısa süre sonra dönen merdivenler düzleşti ve bu düzleşmeyle nem aniden azaldı. Duvarın

üstünde yaşayan minik yaratıklar ortada yoktu ve Sürüngen'in yukardan gelen sesleri boğuk bir hal almıştı. Yine de duvara önceden yazılmış kelimelerin hayaletlerini görebiliyordum. Burada kendi parlaklığım bile azalmış gibiydi. Sürüngen gibi bana bir şekilde zarar verebilirler diye, kelimelerin yarattığı süslemelere karşı temkinliydim, öte yandan onları takip etmek rahatlatıcıydı. Buradaki çeşitlemeler daha okunaklıydı ve bana daha anlamlı gelmişlerdi. *Ve o benim için geldi. Ve diğer her şeyi uzaklaştırdı.* Tekrar tekrar üstünden geçtim. Buradaki kelimeler daha mı açıktı, yoksa ben mi artık daha fazla bilgiye sahiptim?

Bu yeni basamakların fenerdekilerle neredeyse aynı derinliğe ve genişliğe sahip olduklarını görmezden gelemezdim. Üzerimde pürüzsüz uzanan tavan değişmişti, artık üzerinde birbiriyle kesişen derin oluklar vardı.

Su içmek için durdum. Soluklanmak için durdum. Sürüngen'le karşılaşmanın artçı sarsıntıları hâlâ dalga dalga geliyordu. Uyuşmuş bir idrakla yoluma devam ederken, daha başka şeylerle karşılaşmaya hazır olmam gerektiğini düşündüm. Bir şekilde.

Birkaç dakika sonra, çok aşağılardan hayal meyal dikdörtgen, minik bir ışık kütlesi şekillenmeye ve ortaya çıkmaya başladı. Ben aşağıya indikçe, benim tereddüt olarak adlandırabileceğim bir isteksizlikle büyüüyordu. Yarım saat geçtikten sonra, onun bir çeşit kapı olduğunu düşünmeye

başladım, ama kendini gizlemek istercesine puslu yapısını koruyordu.

Hâlâ uzakta olsa da, ona yaklaştıkça, sınırı geçtikten sonra üsse giderken bir anlığına geriye baktığımda gördüğüm kapıya esrarengiz bir şekilde benzediğinden daha çok emin oluyordum. Sahip olduğu belirsizlik bu düşüncemi tetikliyordu, çünkü bu oldukça kendine has bir belirsizlikti.

Sonraki yarım saat boyunca geri dönmek için içgüdüsel bir istek duydum ve bu duyguyu kendime henüz geri dönüş yolculuğuna ve Sürüngen'le tekrar karşılaşmaya hazır olmadığımı yineleyerek aştım. Diğer yandan tavandaki oluklara bakmak acı verici bir hal almıştı, sanki kafatasımın derisinde boydan boya çiziliyorlar ve hiç durmadan bu hareketi tekrar ediyorlardı. Karşıt bir gücün çizgilerine dönüşmüşlerdi. Bir saat sonra titreyen beyaz dikdörtgen büyüdü, ama hâlâ belirgin değildi ve içimi öyle bir haksızlık duygusu kapladı ki midem bulandı. Aklıma bir tuzak olabileceği fikri geldi, yani bu karanlıkta salınan ışık bir kapı değil, bir canavarın ağzıydı ve öteki tarafa geçmek için içine girersem beni yiyecekti.

Sonunda durdum. Kelimeler aşağıya doğru aksamadan devam ediyordu ve kapının en fazla beş ya da altı yüz basamak aşağıda olduğunu tahmin ediyordum. Artık gözümün önünde alev alev yanıyordu; cildim hassaslaşıyordu, sanki ona bakmak güneş yanıkları oluşturuyordu. Devam etmek istedim, ama edemedim. Bacaklarıma bu emri veremezdim ve zihnimi bu korku ve tedir-

ginliğin üstesinden gelmeye zorlayamazdım. Parlaklığın geçici yokluğu bile sanki saklanıyordu ve daha fazla ilerlemememi öğütlüyordu.

Orada durdum, basamaklara oturdum ve bir süre kapıyı seyrettim. Bu duygunun hipnotik telkin kalıntısı olmasından endişe ediyordum. Belki de ölümden sonra bile psikolog beni manipüle etmenin bir yolunu bulmuştu. Belki de enfeksiyonumun üstesinden gelemediği veya yok edemediği bir çeşit şifreli emir ya da talimat vardı. Uzun süredir devam eden bir yok oluşun son evrelerinde miydim?

Gerçi sebeplerin bir önemi yoktu. Kapıya asla ulaşamazdım, biliyordum. Hareket edemeyecek kadar hasta olurdum ve tavandaki oyuklardan ötürü gözlerim kesilip kör olacağından, asla yüzeye geri çıkamazdım. Aynı antropolog gibi bu basamaklarda mahsur kalır ve o ve psikoloğun imkânsız anlamaya çalışırken yaşadığı başarısızlığın bir benzerini ben de yaşırdım. Böylelikle arkamı döndüm, sanki orada kendimden bir parça bırakmış gibi büyük acılar hissederek basamakları güçlkle tırmanmaya başladım. Puslu ışık kapısının görüntüsü hayalimde Sürüngen'in sınırsızlığı kadar engindi.

Arkamı döndüğüm an, aşağıdaki kapı aralığından bir şeyin bana baktığını hissettiğimi hatırlıyorum, ama omzumun üzerinden geriye baktığımda, karşımda yine tanıdık puslu beyaz parlaklık vardı.

Keşke yolculuğumun geri kalanının flu olduğunu, gerçekten de psikoloğun gördüğü alev olup kendi alevlerimin içinden dışarı baktığımı söyleyebilsem. Keşke bunların ardından güneş ışığı ve yüze çıkmak gelseydi. Ancak bunun son bulmasını hak ettiğim halde... henüz son bulmamıştı.

Yukarı çıkan acı ve korku dolu her basamağı, her anı hatırlıyorum. Hâlâ görevini yapmakla meşgul, o akıl sır ermeyen Sürüngen'in olduğu köşeyi dönmeden önce durduğumu hatırlıyorum. Zihnimin bir kez daha deşilmesine katlanabileceğimden emin değildim. Her ne kadar aklım bana bunun sadece bir illüzyon olduğunu söylese de boğulma hissinin beni bu kez delirtmeyeceğinden emin değildim. Diğer yandan zayıf düştükçe, zihnimin bana daha çok ihanet edeceğinin farkındaydım. Biraz daha beklesem aşağıdaki basamaklara dadanmış bir kabuk olarak yaşamımı sürdürmek için gölgelerin arasına çekilmek kolayıma gelecekti. Bir daha asla o an hissettiğim kadar güçlü ve kararlı olamayabilirdim.

Kaya Koyu'nu ve gelgit havuzundaki denizyıldızını aklımdan çıkarttım. Onun yerine kocamın günlüğünü düşündüm. Kocamı, bir kayığın içinde kuzeye giderken hayal ettim. Artık tüm cevapların yukarıda olduğuna ve aşağıda hiçbir şeyin kalmadığına inanıyordum.

Bu yüzden tekrar duvara sarıldım. Bu yüzden tekrar gözlerimi kapadım. Bu yüzden tekrar ışığa katlandım, korkarak ve inleyerek denizin ağzımdan içeri dolmasını ve kafamın yarılarak açılma-

sını bekledim... ama bunların hiçbiri olmadı. Hiçbiri ve nedenini bilmiyorum. Beni inceledikten, test ettikten ve bilinmeyen bir sebepten ötürü beni serbest bıraktıktan sonra, Sürüngen bir daha bana ilgi göstermedi.

Yukarı doğru köşeyi dönüp neredeyse onun görüş alanından çıkıyordum ki inatçı yönüm ona son bir kez bakarak kendini tehlikeye attı. Belki de hiç anlayamayacağım bir şeye son bir kez, akılsızca ve meydan okuyan bir bakış.

Sürüngen'in yarattığı çoklu kişiliklerin arasından güçlükle de olsa bana bakan bir adamın yüzünü gördüm, gölgeler etrafını sarmıştı ve gardiyanları olarak adlandırabileceğim tarifsiz şeylerin ortasındaydı.

Adamın ifadesi öyle karmaşık ve çıplak bir yoğunlukta idi ki büyüledim. O yüz hatlarında sonsuz bir acı ve kedere gösterilen tahammülü gördüm, evet, ama bunun yanı sıra acımasız bir tatminin ve hazzın ışıltısı da vardı. Daha önce hiç böyle bir ifade görmemiştim, ama bu yüzü hatırladım. Onu bir fotoğrafta görmüştüm. Kaba yüzünde keskin bakışlı gözleri pırıldıyordu, sol gözünü hafifçe kısmıştı. Koyu sakalı her ayrıntıyı gizlemişti, sadece çenesinin genişliği fark ediliyordu.

Sürüngen'in içine sıkışıp kalan son fener bekçisi sadece ulaşılması mümkün olmayan engin bir boşluktan değil, aynı zamanda yılların ötesinden bana bakıyor gibiydi.

Zayıflamış –avurtları çökmüş ve çenesi daha belirgin– olmasına rağmen, fener bekçisi otuz

yıldan fazla zaman önce çekilmiş o fotoğraftaki halinden bir gün bile almamıştı. Bu adam artık hiçbirimizin idrak edemeyeceği bir yerde yaşıyordu.

Neye dönüştüğünü biliyor muydu, yoksa uzun zaman önce çıldırmış mıydı? Beni gerçekten görrebiliyor muydu?

Arkamı dönüp onu görmeden önce, onun bana ne kadar zamandır baktığını ve beni gözlemlediğini bilmiyorum. Ya da ben onu görmeden önce var olup olmadığını. Çok ama çok kısa bir süre bakıştığımız ve aramızda bir bağ olduğunu söyleyemediğim halde, bana gerçek gibi görünmüştü. Zaten bunu söylemek için ne kadar zaman gerekir ki? Onun için yapabileceğim hiçbir şey yoktu ve artık kendimi kurtarmaktan başka bir şey istemiyordum.

Hayatta boğulmaktan daha kötü şeyler olabilir. Onun bu geçen otuz yılda ne kaybettiğini ya da ne kazandığını bilemiyordum, fakat bu yolculuğunu kesinlikle kıskanmamıştım.

*

X Bölgesi'ni rüyamda daha önce görmemiştim ya da en azından rüyalarımı hiç hatırlamadığımı söyleyebilirim. Kocam bunu tuhaf bulurdu ve bir defasında bana bunun belki de hiç uyanmadığım kesintisiz bir rüyada yaşadığım anlamına gelebileceğini söylemişti. Belki şaka yapmıştı, belki de yapmamıştı. Ne de olsa yıllarca bir kâbusla yaşamış ve o kâbusla şekillenmişti, ta ki gerçek ortaya

çıkana ve üzerindeki etkisi geçene dek. Bir ev, bir bodrum katı ve orada işlenen korkunç suçlar.

Ama işyerinde çok yorucu bir gün geçirmiştım ve bu söylediğini ciddiye almıştım. Özellikle de keşfe katılmasından önceki son hafta olduğu için.

“Hepimiz bir çeşit kesintisiz rüyada yaşıyoruz,” dedim. “Uyanmamızın sebebi, sinir bozucu bir şeyin, bir olayın, bizim gerçeklik olarak kabullendiklerimizin sınırını ihlal etmesi.”

“Peki, ben senin gerçeklik sınırlarını ihlal eden sinir bozucu bir şey miyim, hayalet kuş?” diye sordu ve bu kez ruh halindeki çaresizliği yakaladım.

Tek kaşımı havaya kaldırıp “Ah, hayalet-kuşu-oltaya-getirme saati mi geldi?” diye sordum. Gevşememiştım. Kusacak gibiydim, ama o an normal davranmak önemli görünmüştü. Daha sonra geri geldiğinde, normalin nasıl bir şey olduğunu anlamıştım ve keşke anormal davranseydim demiştım, bağırıp çağırıyseydim, sıradan olmamak uğruna bir şey yapsaydım.

“Belki de ben gerçekliğine dair bir hayal ürünüydüm,” dedi. “Belki de senin buyruklarını yerine getirmenin dışında yaşamıyorumdur.”

“O halde muhteşem bir şekilde çaktın,” dedim ve bir bardak su almak üzere mutfağa gittim. O çoktan ikinci şarap kadehine geçmişti.

“Ya da sırf sen başarısız olmamı istediğin için muhteşem bir başarı sergiliyorum,” dedi, ama bu kez gülümsüyordu.

Sonra bana sarılmak için arkadan yaklaştı. Kolları kalındı ve iri bir göğsü vardı. Acayip büyük

ellere sahipti, sanki mağaraya ait gibilerdi, aşırı güçlülerdi, böyle olması yelkene gittiğinde onun yararınaydı. Üzerinden hoş olmayan bir parfüm gibi yara bantlarının antiseptik plastik kokusu yayılırdı. Kocam, yaraya direkt yapıştıran koca-man bir yara bandıydı.

“Hayalet kuş, birlikte olmasaydık nerede olur-dun?” diye sordu.

Buna bir cevabım yoktu. *Burada değil. Orada da değil. Belki de hiçbir yerde.*

Yine: “Hayalet kuş?”

Lakabıma boyun eğip “Evet,” dedim.

“Hayalet kuş, korkmaya başladım,” dedi. “Korkuyorum ve senden bencilce bir isteğim olacak. İstemeye hakkım yok ama.”

“İste bakalım,” dedim. Hâlâ kızgındım. Ama son günlerde kaybımı kabullenmiş, sevgimi ondan esirgememek için duygularımı dizginlemiştim. Aslında bir yanımda kaybetmişim saha görevlerim yüzünden kuduruyordu ve kocamın yakaladığı bu fırsatı kıskanıyordu. Boş araziye de böyle açgözlülükle yaklaşmışım işte, orası yalnızca bana aitti.

“Eğer geri dönmezsem peşimden gelir misin? Eğer yapabilirsen?”

“Geri geleceksin,” dedim. Hakkında bildiğim her şey içinden boşaltılmış, ruhsuz bir golem gibi, tam karşımda oturmaya geleceksin.

Ona bir cevap vermiş olmayı, cevabım hayır dahi olsa, o kadar çok isterdim ki anlatamam. Artık imkânsız olsa da, bütün olanlardan sonra, X Bölgesi'ne keşke onun için gitmiş olsaydım.

*

Bir yüzme havuzu. Kayalık bir koy. Boş bir arazi. Bir kule. Bir deniz feneri. Bunların hepsi hem gerçek, hem değil. Her varlar, hem de yok. Her yeni düşünceyle, hatırladığım her ayrıntıyla onları zihnimde yeniden yaratıyorum ve her defasında bir öncekinden biraz daha farklı oluyorlar. Bazen kamufle oluyorlar, bazen kılık değiştiriyorlar. Bazen daha hakiki bir hal alıyorlar.

Nihayet yüzeye ulaştığımda, Kule'nin tepesinde sırt üstü uzandım, hareket edemeyecek kadar bitkindim, ama sabah güneşinin göz kapaklarımda bıraktığı sade ve beklenmedik sıcaklık beni gülümsetti. Zihnimde dünyayı tekrar tekrar düşünüyordum, ama o zaman bile fener bekçisi düşüncelerimi ele geçiriyordu. Cebimden sürekli fotoğrafını çıkartıyor, sanki henüz kavrayamadığım başka bir cevap verebilecekmiş gibi yüzüne bakıyordum.

Onu gerçekten gördüğümde, onun Sürüngen tarafından canlandırılmış bir görüntü olmadığından emin olmak istiyordum –buna ihtiyacım vardı– ve buna inanmamı sağlayacak her şeye tutunmaya hazırdım. Ama asıl ikna olma sebebim fotoğraf değildi – antropoloğun Sürüngen'in kenarından aldığı, insan beyni dokusu çıkan o örnekti.

Buna dayanarak, ayağa kalkıp tekrar üsse dönerken fener bekçisinin hikâyesini elimden geldiğince kafamda canlandırmaya çalıştım. Bu zor-

du, çünkü hayatıyla ilgili hiçbir şey bilmiyordum, onu kafamda canlandırmama yardımcı olacak herhangi bir bilgiye sahip değildim. Elimde tek bir fotoğraf vardı, bir de Kule'nin içindeki o korkunç anlık görüntü. Düşünebildiğim tek şey bu adamın bir zamanlar normal bir hayatı olduğuydu, ama muhtemelen normal olarak tanımladığımız bilindik ritüellerin birinin bile kalıcılığı –yardımı- olmamıştı. Henüz dinmemiş bir fırtınaya yakalanmıştı. Hatta bu Olay'ın bir dalga gibi gelişini fenerin tepesinden görmüş bile olabilirdi.

Peki, açığa çıkan neydi? Açığa çıkanın ne olduğuna inanıyordum? Belki de bunu bir diken olarak düşünmeliydim, dünyanın derinliklere saplanan, kalın ve büyük bir diken. Kendini dünyaya zerk ediyordu. Bu dev dikenden belki de otomatik bir şekilde sonsuz bir özümseme ve taklit etme ihtiyacı sızıyordu. Özümseyen ve özümsenen, kelimelerin oluşturduğu metnin katalitik etkisiyle iletişim kuruyor ve bu da değişim lokomotifini harekete geçiriyordu. Belki de diğer canlıların ev sahipliğinde, onlarla mükemmel bir simbiyotik yaşam süren bir canlıydı. Belki de “sadece” bir makineydi. Her halükârda, eğer bir zekâsı varsa, o zekâ bizim sahip olduğumuzdan çok daha farklıydı. Bizim ekosistemimizden süreçleri ve hedefleri tamamen dünya dışı –muhteşem taklit yetisini kullanarak ve çok farklı yöntemlerle gizli kalmayı başararak, karşılaştığı şeylerin kılığına bürünürken farklılığının temellerinden vazgeçmeyecek– yepyeni bir dünya yaratıyordu.

Bu dikenin buraya nasıl geldiğini ya da ne kadar uzaktan geldiğini bilmiyorum, ama ister kader ister şans ister yapısı gereği olsun, belli bir noktada fener bekçisini bulmuş ve onu bırakmamıştı. Onu baştan yaratırken ve farklı bir amaç yüklerken, fener bekçisinin ne kadar zamanı vardı sorusu hep bir gizem olarak kalacak. Bunu gözlemleyecek ya da şahitlik edecek kimse yoktu –ta ki otuz yıl sonra bir biyolog bir an için onu görüp neye dönüştüğü üzerine kafa yorana kadar. Bir katalizör. Bir kıvılcım. Bir lokomotif. İnciyi oluşturan iri kum tanesi? Ya da sadece gönülsüz bir yolcu?

Ve fener bekçisinin kaderi belli olduktan sonra... sürekli bu varlık ya da varlıklarla karşı karşıya gelmeye devam eden ve sürekli yem olup yeniden kurulan o keşif ekiplerini hayal edin –on iki ya da elli ya da yüz, kaç tane olduğu fark etmez. Gizemli bir sınırdaki saklanan bir giriş noktasından –Kule'nin en derin yerlerinin (muhtemel) yansıması olan bir giriş noktasından– geçerek buraya gelen o keşif ekipleri. O keşif ekiplerini düşünün ve hepsinin X Bölgesi'nde farklı bir biçimde *hâlâ var olduklarını* kabul edin, geriye dönenlerin bile, hatta özellikle geri dönenlerin: üst üste dizilmiş ve ellerinde kalan son imkânla iletişim kurmaya çalışan. Bu iletişim çabalarının insan bakışının kendini beğenmişliği yüzünden ortama tedirgin bir hava kattığını hayal edin, ama bu zaten buradaki doğal yaşamın bir parçası. Klonların yaratılmasını neyin tetiklediğini asla bulamayabilirim, ama zaten bir önemi de yok.

Bir de, Kule'nin sınırın içindeki dünyayı şekillendirip tekrar yaratırken, aynı zamanda sayısı her geçen gün artan ajanlarını yavaşça o sınırın ötesine gönderdiğini, böylece karmakarışık bahçelerde ve nadasa bırakılmış topraklarda bu elçilerin görevlerini yapmaya başladıklarını düşünün. Nasıl yolculuk yapabiliyor ve ne kadar uzağa gidebiliyor? Hangi tuhaf maddeler birbirine karışıyor ve kaynaşıyor? Belki de gelecekte bu istila uzak bir sahildeki bazı kaya tabakalarına ulaşacak ve yakından tanıdığım o gelgit havuzlarında usulca filizlenecek. Tabii eğer X Bölgesi'nin uykusundan uyandığı, değiştiği ve eskiden olduğundan daha farklı bir şeye dönüştüğü konusunda yanılmıyorsam.

Asıl korkunç olan, tüm bu gördüklerimden sonra kafamdan atamadığım düşünce, artık inançla bunun kötü bir şey olduğunu söyleyemiyor olmam. Özellikle de X Bölgesi'nin bu el değmemiş doğasına ve sonra da onun ötesindeki bizim mahvettiğimiz dünyaya bakarken. Psikolog ölmeden önce değiştiğimi söylemişti ve sanırım benim taraf değiştirdiğimi söylemeye çalışıyordu. Bu doğru değil – taraflar olduğunu ya da bunun ne anlama gelebileceğini dahi bilmiyorum – ama doğru da olabilir. Artık ikna edilebileceğimi görüyorum. Dindar veya batıl inançları olan, meleklerle ve şeytanlara inanan biri bunu farklı yorumlayabilir. Hatta neredeyse herkes bunu farklı yorumlayabilir. Ama ben o insanlardan değilim. Ben sadece bir biyologum; derin manalar çıkartmak için bu gibi inançlara ihtiyacım yok.

Bu öngörümün eksik, afaki, kusurlu ve işe yaramaz olduğunun farkındayım. Eğer elimde gerçek bir cevap yoksa, bunun nedeni hâlâ hangi soruları soracağımızı bilmiyor olmamız. Yöntemlerimiz işe yaramaz, metotlarımız hatalı, ihtiraslarımız bencil.

★

Size anlatacağım pek bir şey kalmadı, gerçi her şeyi doğru anlatmamış olabilirim. Ama artık çabalamayacağım. Kule'den ayrıldıktan sonra kısa süreliğine üsse döndüm ve sonra da buraya geldim, deniz fenerinin tepesine. Şu anda okumakta olduğunuz günlüğü kusursuz bir hale getirebilmek ve hatalardan arındırmak için dört uzun gün harcadım ve onu benim ve diğer keşif üyelerinin aldığı çeşitli numunelerin bulgularını içeren ikinci bir günlükle destekledim. Hatta aileme bir not bile yazdım.

Bunları kocamın günlüğüyle beraber sıkıca bağladım ve hepsini burada, kapağın altındaki yığının en üstüne bırakacağım. Masayı ve halıyı zaten kenara çekmiştim, böylelikle içeri giren herkes burada bir zamanlar saklı olanı rahatlıkla bulabilir. Fener bekçisinin fotoğrafını da çerçevesinin içine tekrar yerleştirdim ve sahanlıktaki duvara geri astım. Kendime engel olamadığım için yüzünün etrafına ikinci bir daire daha çizdim.

Eğer günlüklerin içindeki ipuçları doğruysa, Sürüngen Kule'nin içindeki son döngüsünü tamamladığında, X Bölgesi barikatlar ve kandan

ibaret çalkantılı bir döneme girecek, bir çeşit dehşet verici deri değiştirme evresi, eğer bu şekilde düşünmek isterseniz. Duvara Sürüngen'in yazdığı kelimelerden fışkıran aktif sporların yayılması onu harekete geçirmiş bile olabilirdi. Son iki gecedir Kule'den yükselen ve etrafını saran, bakır doğaya saçılan koni şeklinde büyüyen bir enerji dalgası görüyordum. Denizden henüz bir şey çıkmamış olsa da, harabe köyden bazı figürler çıktı ve Kule'ye doğru ilerledi. Üste yaşam belirtisi yoktu. Aşağıdaki kumsalda psikologdan geriye hiçbir şey kalmamıştı, sanki kumun içinde eriyip gitmişti. İnleyen yaratık ise her gece bana sazların arasındaki krallığında egemenliğini sürdürdüğünü hatırlatıyordu.

Tüm bunları gözlemlemiş olmak içimde yanan her bir şeyi bilme dürtüsünün son küllerini de söndürdü, onun yerini parlaklığın benimle henüz işinin bitmediği bilinci aldı. Süreç daha yeni başlıyordu ve insan kalabilmek için sürekli kendime zarar verme düşüncesi acınasıydı. On üçüncü keşif ekibi üsse ulaştığında burada olmayacağım. (Acaba beni çoktan görmüşler miydi, yoksa görmek üzere miydiler? Ben de eriyip bu topraklara mı karışacaktım, yoksa başka bir kaşif gözlerine inanamayarak bana bakarken, ben de ona kamışların arasından ya da kanalın içindeki sulardan mı bakacaktım? Bir şeylerin yolunda olmadığının veya yanlış olduğunun farkında olacak mıydım?)

X Bölgesi'nin içlerine devam etmeyi ve çok geç olmadan elimden geldiğince uzağa gidebilmeyi

planlıyorum. Kıyı boyunca kuzeye doğru kocamın izini takip edeceğim, hatta adanın ilerisine kadar. Onu bulabileceğime inanmıyorum –bulmam da gerekmiyor– sadece onun gördüklerini görmek istiyorum. Sanki odanın içindeymiş gibi onu yakınımda hissetmek istiyorum. Dürüst olmam gerekirse, tümüyle dönüşmüş olsa bile –bir yunusun gözündeki, büyüyen bir yosunun dokunuşunda, herhangi bir yerde ve her yerde– onun *hâlâ buralarda* bir yerlerde olduğu duygusunu üzerimden atamıyorum. Belki de şanslıysam ıssız bir kumsalda terk edilmiş bir sandal ve neler olduğuna dair izler bulabilirim. Tüm bildiklerime karşın, *sadece bununla* bile mutlu olabilirim.

Bu kısmı tek başıma yapacağım, sizi geride bırakıyorum. Beni takip etmeyin. Sizden daha öndeyim ve çok hızlı yol alıyorum.

Acaba her zaman benim gibi, cesetleri gömen, pişmanlıklar yaşayan ve herkes öldükten sonra bile yola devam eden biri var mıydı?

Hem on birinci, hem de on ikinci keşif ekiblerinin son kaybı benim.

Ve eve geri dönmeyeceğim.

TEŞEKKÜRLER

Editörüm Sean McDonald'a sayısız iyiliği ve romanda yaptığı harikulade düzeltilerden ötürü teşekkür ediyorum. Aynı zamanda kitap üzerinde çalışan azimli FSG ekibine de teşekkür etmek isterim – tüm çabalarınız için size minnettarım. Menajerim Sally Harding'e ve Cooke Ajans'taki tüm o güzel insanlara da teşekkür ederim. Karım Ann'e sevgilerimi sunuyorum. Sen yazmakta olduğum çalışmalarımı tartışabildiğim, karakterler ve durumlarla ilgili düşüncelerini alabildiğim yegâne insansın. İlk okuyucularıma –birçoğu kendilerini bilir– özellikle Gregory Bossert, Tessa Kum ve Adam Mills'e kapsamlı yorumları için teşekkür ediyorum. Son olarak, St. Marks Milli Yaban Hayatı Sığınağı'nda çalışan ve oranın bakımını üstlenen herkese teşekkür ederim.

"Uzun zamandan beri ilk kez bir kitap beni böylesine şaşılacak derecede somut bir huzursuzlukla doldurdu. Bu his kitabın ilk sayfasında başladı ve hâlâ daha üzerimden atabilmiş değilim."

—MATT BELL,

In the House upon the Dirt Between the Lake and the Woods'un yazarı

"Çözölemeyen bir keşif gezisi ve insanın içindeki tuhafliklarla ilgili gergin ve ürkütücü bir psikolojik gerilim. Biraz Kubrick ve fazlasıyla Lovecraft. Roman öyle dayanılmaz bir heyecan ve klostrofobik bir korku oluşturuyor ki etkisi uzun süre geçmiyor. Çok sevdim."

—LAUREN BEUKES,

The Shinning Girls'ün yazarı

**"Southern Reach
Üçlemesi'ne
bayıldım.
Ürkütücü ve
büyüleyici."**

STEPHEN KING

X Bölgesi'nin dünyayla bağlarının kopmasının üzerinden onlarca yıl geçmişti. Doğa, insan uygarlığına ait son izleri de silmişti. İlk keşif ekibi orasının cenneti andıran bir tabiata sahip olduğunu raporlamıştı; ikinci keşif toplu intiharla sonuçlanmıştı; üçüncü ise ekip üyelerinin birbirlerine doğrulttukları silahlardan çıkan kurşun yağmuruyla. On birinci keşif ekibinin üyeleri geriye eski hallerinden arta kalan gölgeler halinde dönmüş ve birkaç hafta içinde hepsi kanserden ölmüştü. Jeff VanderMeer'in **Southern Reach Üçlemesi'**nin ilk kitabı olan *Yok Oluş'ta*, on ikinci keşif ekibine katılıyoruz.

Grup dört kadından oluşuyordu: bir antropolog, bir haritacı, lider psikolog ve anlatıcımız olan biyolog. Görevleri, arazinin haritasını çıkartmak, çevrelerini ve birbirlerini gözlemlemek ve bu gözlemlerini kaydetmek, ve en önemlisi X Bölgesinin onları etkilemesinden kaçınmaktı. Beklenmeyeni bekleyerek oraya ulaştılar ve X Bölgesi bekleneni verdi

...

ALFA®

www.alfakitap.com f /alfakitap t /alfakitap @ /alfakitap

